Poštnina plačana v gotovini

ILUSTRIRANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Cena 2 din

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XIII. V Ljubljani, 13. februarja 1941. Štev. 7 (591)

Nekaj je gnilega v državi danski.

Shakespeare, *Hamlet*

»DRUŽINSKI TEDNIK« izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva 14/III. Poštni predal št. 545. Telefon št. 33-82. — Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.396. — Rokopisov ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za odgovor je treba priložiti za 3 din znamk.

NAROČNINA: 1/4 leta 20 din, 1/2 leta 40 din, vse leto 80 din. V Italiji na leto 40 lir, v Franciji 70 frankov, v Ameriki 2 1/2 dolarja. Drugod sorazmerno. — Naročnino je plačati vnaprej.

CENE OGLASOV: V tekstnem delu: enostolpčna petitna vrsta ali njen prostor (višina 5 mm in širina 55 mm) 7 din; v oglasnem delu 4·50 din. V dvobarvnem tisku cene po dogovoru. Notice: beseda 2 din. Mali oglasi: beseda 1 din. Oglasni davek povsod še posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

Danes:

WINSTON CHURCHILL

30 LET EVROPSKE ZGODOVINE

(Gl. str. 10)

BOLGARIJA PRED USODNO ODLOČITVIJO

Težišče dogajanja se je preselilo z zahoda na vzhod. — Misel na invazijo opuščena?

V *Ljubljani*, 12. februarja

Naš današnji članek bo prav za prav nadaljevanje prejšnjega. Zato priporočamo svojim bralcem, da vzamejo še enkrat v roke *Družinski tednik* z dne 6. februarja in prelete naše tedanje razmišljanje o dogodkih, ki se pripravljajo na zahodu in na vzhodu.

Dokazovali smo in — upamo — tudi dokazali, da silijo okoliščine Nemce v napad na Anglijo, ne pa na evropski jugovzhod. Pri tem smo se opirali na logiko: politične, vojaške in gospodarske razmere vojskujočih se strank so resno dopuščale samo to pot.

Prejšnji teden hoté nismo vpoštevali edinega momenta, ki bi utegnil to pot zagraditi; vpoštevati ga nismo marali, ker se tedaj še ni zdel toliko dozorel, da bi mogel tehtno vplivati na izpremembo osnovnih načrtov nemške strategije.

Toda v tem kratkem razdobju enega samega tedna se je zgodilo toliko odločilnega, da moramo danes tudi ta moment resno vzeti v račun.

Moment, ki ga imamo v mislih, je tale: kaj pa, če Nemci danes nič več ne računajo z verjetnostjo uspeha invazije?

V prejšnji številki smo dokazali, da je pomoč Francije Nemcem zelo potrebna, če naj se njihov morebitni neuspeh na Angleškem ne izpremeni v poraz [illegible]

Te pomoči si Nemčija do današnjega dne ni pridobila, še manj pa kaže, da si jo bo. Maršal Pétain ni poklical Hitlerjevega zaupnika Lavala na takšno mesto, kakršno si je ta prijatelj tretjega rajha želel, t. j. na predsedstvo vlade, kjer bi imel prvo in poslednjo besedo v vichyjski Franciji. Ponudil mu je nepomemben resor; Laval ga je seveda odklonil, tedaj je pa maršal imenoval za svojega namestnika admirala Darlana, moža, ki velja za njegovega brezpogojnega zaupnika.

Da je Pétain tako storil, je iskati del razlage predvsem v afriških dogodkih.

Prejšnji teden smo zapisali, da je v Libiji nastal malone zastoj. To smo ugotovili na podlagi uradnih poročil o vojnem razvoju po padcu Derne; enako je registriral ves tisk pri nas in [illegible] tujini.

Toda pokazalo se je, da je Wavell ne samo izkušen strateg, temveč tudi dober psiholog. S svojimi vodenimi poročili o nepomembnih bojih med Derno in Bengazijem je uspaval pozornost ne samo pri nasprotniku na bojišču, ampak tudi pri politikih in diplomatih.

Medtem ko se je namreč napetost pri pogajanjih v Vichyju in Parizu stopnjevala malone že do kritične stopnje, je kakor strela z jasnega udarila novica o padcu Bengazija. Še nekaj dni poprej je i nemško-italijanski i angleški tisk napovedoval, da bo maršal Graziani branil to mesto do skrajnosti; iz te napovedi je nujno moralo slediti, da bo Italija po žrtvovanju večjega dela Cirenaike skušala nasprotnika z vsemi silami ustaviti in tako izpremeniti dotedanjo premikalno vojno v statično. Nepričakovani padec pomembne trdnjave in luke je te račune vsaj za neposredno bodočnost prekrižal.

In zdaj smo tam, kamor smo v svojem dokazovalnem postopku želeli priti:

Isti dan, ko je Reuter raznesel uradno poročilo o padcu Bengazija, je general Weygand, zaupnik maršala Pétaina in njegov zastopnik v francoskem severnoafriškem imperiju, podal senzacionalno izjavo, da bo branil Severno Afriko, če bi jo kdo [illegible] skušal napasti.

Dva ali tri dni po tej izjavi je bzojav razširil novico o preosnovi francoske vlade v nasprotnem smislu, kakor je želel in pričakoval monsieur Laval. To se je zgodilo skoraj v istem trenutku, ko je svet izvedel še drugo senzacionalno novico: novico o napadu britanske mornarice na največje italijansko pristanišče Genovo. Tudi ta napad je bil — prav tako kakor nenadno zavzetje Bengazija — boli moralnega kakor materialnega pomena, preračunan na učinek v Vichyju.

MANFRED KILLINGER,

novi nemški poslanik v Bukarešti, ki ima veliko vlogo pri sedanjih dogodkih v Romuniji in Bolgariji

Tako se je torej vichyjska Francija izrekla za nevtralnost v pripravljajočem se obračunu med Nemčijo in Anglijo.

Medtem se je zgodilo še nekaj važnega: britansko letalstvo je začelo tudi za dne napadati nemške invazijske luke na Francoskem, v Belgiji in na Nizozemskem. V teh napadih naj bi svet videl dokaz, da postaja Anglija močna tudi v zraku, torej tam, kjer bi Nemci imeli največ upanja v uspeh, če bi skušali zavzeti britansko otočje.

Materialno torej ne bi bila brez podlage domneva, da utegnejo Nemci dvomiti, ali jim zdaj sploh še kaže tvegati invazijo v Veliko Britanijo.

Če je šel njihov premislek v to smer, je spričo njihove eksaktnosti razumljivo, da so takoj začeli misliti na *ersatz* napada na zahodu, t. j. na napad na vzhodu, tem bolj, ker so se bili kot natančni ljudje že prej temeljito pripravili (Romunija!) na to eventualnost.

Tako smo ta teden doživeli novo hudo krizo na Balkanu.

Vso resnost te krize je široki javnosti razodel prav za prav šele Churchill v svojem nedeljskem govoru. Predsednik britanske vlade se je namreč nenavadno obširno pomudil pri bolgarski zunanji politiki. Povedal je, da se zgrinjajo v Bolgarijo nemške tehnične čete in da so bolgarska letališča že vsa v nemških rokah, čeprav — je rekel Churchill — se bolgarska vlada dela, kakor da o vsem tem nič ne ve. Bolgarija, je dalje ugotovil britanski ministrski predsednik, zasleduje danes podobno politiko kakor pred 25 leti, ko je takisto zagotavljala svojim sosedam, da želi ostati strogo nevtralna, [illegible]

Da se na Bolgarskem res nekaj pripravlja, dokazujejo tudi poročila od drugod. Posebno ameriški, torej nevtralni, poročevalci že nekaj tednov trdovratno napovedujejo velike dogodke v tem delu Balkana.

Da se na Balkanu nekaj pripravlja, potrjuje dalje okoliščina, da se je iznenada z letalom pripeljal v Sofijo glavni tajnik sovjetskega zunanjega komisarijata Soboljev.

Da v Bolgariji nekaj ni, kakor bi moralo biti, dokazujejo Bolgari sami. Tako n. pr. je bolgarska cenzura najprej črtala tisti del Churchillovega govora, ki je veljal Bolgariji; dovolila je njega objavo šele dva dni nato. Dalje se je vsa bolgarska parlamentarna opozicija zglasila pri predsedniku vlade Filovu in zahtevala izjavo vlade, da se Bolgarija ne bo spuščala v vojno in da ne bo pretrgala diplomatskih stikov z Anglijo in Turčijo. Filov je skušal opozicijo pomiriti, zahtevane izjave pa ni podal.

Da Bolgarija res utegne biti na pragu usodnih dogodkov, potrjuje naposled okoliščina, da je angleška vlada prekinila diplomatske stike z Romunijo in dala **sporočiti sofijski** vladi, da bo isto storila tudi z Bolgarijo, če bi Nemci preko njenega ozemlja napadli Grčijo ali Turčijo. V zvezi s tem velja še posebno podčrtati včerajšnjo izjavo britanskega washingtonskega poslanika lorda Halifaxa, da Anglija ne bo ostala pri teh ukrepih.

Vse to dokazuje, da se je težišče političnega dogajanja vsaj začasno zares preselilo z zahoda na vzhod. Iz tega bi se dalo sklepati: 1. da je Hitler — morda samo začasno — opustil misel o vpadu v Anglijo, in 2. da bi se Nemčija danes zadovoljila tudi z manjšimi uspehi (zakaj, zmaga nad Grčijo in Turčijo nikakor ne bi mogla odtehtati triumfa nad Anglijo sámo); ali pa 3. da je Nemčija izprevidela, da vojna ne bo kratka, in bi si zato rada napolnila zaloge ne toliko na Balkanu in v Turčiji kakor — v Rusiji.

Zakaj vpad na Balkan bi prej ali slej nujno rodil tudi spopad z Rusijo, ne glede na to, kaj bi Moskva danes ali jutri rekla na nemški prodor proti Dardanelam. A o tem smo zadnje čase že tolikokrat govorili, da si danes smemo prihraniti ponovno dokazovanje.

Observer

Zemljevid kaže 6000 km dolgo pot v Indijo, ki čaka italijanske vojne ujetnike v Severni in Vzhodni Afriki. (Za primerjavo zemljevid Anglije.)

Pogled na Bengazi, glavno mesto vzhodno-libijske pokrajine Cirenaike. Mesto šteje okoli 43.000 prebivalcev in slovi po izvrstnem pristanišču

Zemljevid k nedeljskemu napadu britanskega vojnega brodovja na največjo italijansko luko Genovo

Nevtralen glas o Bengaziju

Bazelski list *National-Zeitung* je o angleškem uspehu pri Bengaziju napisal med drugim tole:

Hitrost, s katero so Wavellove imperijske čete prodrle do Bengazija, glavnega mesta Cirenaike, in ga zavzele, ni presenetila samo nevešcaka.

Nevtralno tujezemstvo je uspehe nemškega vojaštva na Poljskem, Norveškem in Francoskem brez pridržkov priznalo; tudi italijanski zmagi pri Mentonu je veljalo mnogo prijaznih besed. Zato ne bi bilo pravično in tudi ne fair, če bi skušali sedanje uspehe Britancev naslikati kot nekaj samo po sebi umljivega.

Znani italijanski časnikar Ansaldo je s priznanja vredno odkritostjo nastopil proti temu, da bi se zmanjševal pomen britanskega prodiranja. Zato bo prišlo v vojno zgodovino, kako je Wavell iz defenzive udaril po nasprotniku, prekrižal njegove priprave za napad in v nepremagljivem naskoku iztrgal Italijanom postojanko za postojanko.

Naj bo dosedanji potek afriške vojne za končni izid pomemben ali ne, naj se prodiranje Britancev nadaljuje ali pa na koncu zastane, eno bo kot sad bojev v Afriki vsekako ostelo: namreč dokaz, da je bila dolgo časa širjena legenda, da je Anglija domovina starčevskega naroda brez življenjske moči in brez odpora — pač samo legenda.

Že način, kako so Angleži prenesli strahotne bombne napade, ne da bi bili solzavo prosili svet za priznanje, je to legendo omajalo; zakaj, marsikateri tako imenovan mlad narod ne bi mogel pokazati tolikšnega notranjega ravnotežja in živčnega odpora. Uspehi v Afriki so pa neovrgljivo dokazali, da tiči v Britancih moč, ki najde šele v najhujši stiski svoj najvišji izraz. In nemara je prav »starost« tega naroda tisto, kar mu daje moč, da se v položaju, ki bi se zdel marsikateremu »mlademu« obupen, zave svojih lastnih vrednot in da najde v svoji dolgi preteklosti tiste vrline, ki dajejo samozavestnim moč, da ne samo ne obupajo ampak celo preidejo iz obrambe v uspešen napad.

K padcu Bengazija: zemljevid severne Libije z vsemi važnejšimi naselbinami in z znamenito betonsko cesto, ki jo je dal zgraditi Mussolini

Naš telefon se modernizira

Te dni je izšel novi telefonski imenik, ki nas je v marsikakšnem oziru razveselil. Ugotovili smo, da ima na robu tiskane črke, tako da si lahko vsak napravi ob robu imenika abecedo in tako olajša iskanje naročnikov. Razen tega smo ugotovili, da se je naša telefonska služba nekoliko modernizirala in da gre z duhom časa, kar je prav tako razveseljivo in vredno pohvale.

Tako beremo med drugim, da je naša pošta uvedla prav zanimivo službo. Vsak telefonski naročnik bo namreč odslej lahko pred odhodom na počitnice ali poslovno potovanje izročil svoji najbližji telefonski centrali svoj počitniški naslov in telefonska centrala ga bo sporočila po telefonu vsakemu, ki se bo na pošti zanimal zanj. Ta služba stane za petnajst dni 30 dinarjev. Če si torej omislite počitnice enega meseca, kar je sicer danes že bolj redko, boste plačali dvakrat po 30 dinarjev. Itd.

Še nekaj novega: Denimo, da ste samski ali slamnat vdovec. Doma imate telefon in bi se ob odsotnosti svoje boljše polovice, služkinje itd. prav tako radi vsak dan ob sedmih zjutraj zbudili, da bi pravi čas prišli v pisarno. Ta ali oni bi se pa rad kakšno jutro zbudil ob tri četrt na štiri, ker bi rad z brzcem odpotoval kam daleč na važno potovanje. Tu mu priskoči na pomoč najbližja pošta.

Neka plavolasa gospodična na pošti, ki vso noč ne sme zaspati, ker ima dežurno službo, bo ob tri četrt na štiri z zadovoljstvom obrnila vašo številko in vi boste jezni skočili k telefonu in vprašali, kaj je. Jezni... toda nežen glasek vam bo dejal:

»Dobro jutro, gospod X. Y! Ura je tri četrt na štiri, pohitite s toaleto, sicer utegnete zamuditi svoj brzec.«

In za to vsakdanjo uslugo odštejete na mesec 30 dinarjev. Če se pa dvakrat na dan želite zbuditi, plačate 60 din.

Vsekako je to za nas, ki živimo v tako skromnih razmerah, lep napredek, toliko bolj, ker se število naših telefonskih aparatov v Jugoslaviji ne more meriti s številom telefonskih naročnikov v drugih državah. Po statistiki iz leta 1938. smo v vsej državi imeli 59.990 aparatov, manj kakor Curih sam.

Da bi si ob tej priložnosti ustvarili vsaj približno sliko o tem, kaj pomeni za današnji čas telefon, naj navedemo nekaj zanimivih primerov: največ telefonov na svetu ima USA, in sicer 16,960.000. Daleč za njo prideta Nemčija s 3,431.000 in Velika Britanija z 2,797.000 aparati.

Od mest, ki imajo največ telefonov, naj omenimo nekatera: Newyork: 1.569.000, Čikago: 900.000, London: 657.000 in Berlin 540.000 aparatov.

V primeri s številom prebivalstva imajo povprečno največ telefonov tele države: USA: 16,0; Danska: 10,4; Švica: 9,4; Švedska: 9,4; Avstralija: 7,6; Anglija: 5,2 in Nemčija 4,7 aparatov na 1.000 prebivalcev.

Kronist.

Sestanek banovinskega odbora JNS v Ljubljani

V nedeljo dne 9. t. m. se je v Ljubljani sestal banovinski odbor JNS za dravsko banovino. Na seji sta povzela besedo podpredsednik JNS dr. G. Andjelinović in minister g. Pucelj.

Dr. Andjelinović je med drugim dejal:

»Boj, ki ga vodite v tej banovini, je le del velike borbe, ki jo vodi stranka na vsem jugoslovanskem nacionalnem ozemlju. JNS je edina jugoslovanska, vsenarodna in vsedržavna stranka. Morda bi se moglo to ob drugih prilikah šteti za frazo, toda v sedanjih časih notranjega presnavljanja in težkega mednarodnega položaja je nujno, da je vsaj ena politična organizacija, vsaj ena politična stranka, ki ne vodi niti slovenske niti hrvatske niti srbske politike, marveč i hrvatsko i srbsko i slovensko, torej jugoslovansko politiko.«

Dr. Andjelinović je nato poročal, da se je te dni sestal s svojimi prijatelji in znanci, kakor tudi z nasprotniki v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani in da je ob tej priliki prišel do prepričanja, da bo JNS morala v bližnji bodočnosti znova prevzeti nase veliko breme in odgovornost. »Moje globoko prepričanje je,« je dejal dr. Andjelinović, »da ima stranka, ki jo predstavljamo mi, kljub vsem pogreškam, ki jih je morda storila v taktiki in politiki, svoj smisel, ki ji določa pravice in mesto v državni politiki. Ne varajmo se! Zelo težaven je položaj, v katerem je zdaj Jugoslavija. Težko je notranje in zunanje politično stanje... Ne glede na naše politično gledanje je absolutno potrebno, da se vse tisto, kar hoče našo državo, kar državo iskreno ljubi, da vse to podredi svoje plemenske in strankarske interese velikim državnim in nacionalnim interesom. V teh težkih časih ni glavno teoretiziranje in razglabljanje idejnih vprašanj; v teh težkih časih se postavlja zahteva, da stopijo vsi v službo naroda in države.«

Dr. Andelinović ugotavlja, da je režim v banovini Hrvatski v svojem bistvu totalitaren, da pa so mu podobne razmere v Sloveniji in v srbskih delih države.

Nato je govoril minister g. Ivan Pucelj. V uvodu je poudaril, da prinaša navzočim pozdrave dr. Kramerja in da je to, kar bo poročal, plod njunega skupnega razmišljanja in skupnega gledanja na dogodke. O pomenu nedeljskega izvajanja ministra dr. Kulovca pravi minister g. Pucelj, si z dr. Kramerjem nista popolnoma na jasnem, češ da je njegov govor objavil Slovenski dom drugače kakor staga Politika in Slovenec. Glede na uvodnik Slovenca ima besede dr. Kulovca za poziv naprednim ljudem, naj se popolnoma vdajo volji JRZ, da bi nastopilo pomirjenje. »Počakati moramo torej, da se na strani JRZ pojmi razčistijo.«

»Naš narod in naša država stojita danes pred problemi, ki se ne dajo rešiti s strankarskimi režimi. Pri tem ni najvažnejše, kako je sestavljena trenutna vlada, bistveno je pa, da zavlada politično ravnovesje, v katerem se politične sile medsebojno dopolnjujejo, ne pa uničujejo... Ko bo letos naš mladi kralj prevzel oblast, ga bo moral obdajati ves narod in ne le nekatere stranke. Ustavno vprašanje bo letos ena največjih nalog naše državne politike. Brez sodelovanja vseh konstruktivnih političnih faktorjev se ta problem sploh ne da pravilno in avtoritativno urediti in rešiti... Mislimo, da so vsi trezni elementi v državi složni v tem, da je treba izločiti razdiralne sile, pa naj se pojavijo od katere koli strani. Zavedati pa se moramo, da ni vse komunist, kar nekoliko radikalneje misli. Daleč tja v vrste konzervativnih ljudi so že prodrla spoznanja o nevzdržnosti starega reda in o potrebi, da iščemo nove osnove za naše socialno in gospodarsko življenje v pogumni in plodni skladnosti dela in kapitala, ter v podreditvi osebnega materialnega interesa, interesom skupnosti in socialni pravičnosti.«

»Z dnem 26. avgusta 1939. je naša država krenila v svoji notranji organizaciji na nova pota. Mi smo mišljenja, da tu ni več vrnitve v stare razmere in smo prepričani, da je navzlic mnogim nedostatkom, ki so se od takrat pokazali, ustanovitev banovine Hrvatske realen pričetek nove ureditve razmerja med posameznimi deli naše skupne domovine... Smo odkriti pristaši izgraditve najširših samouprav, ki bodo dale posameznim banovinam, med njimi tudi slovenski, možnost samoraslega materialnega in duševnega razmaha... Nemogoče pa se nam tudi zdi, da bi ureditev samouprave mogla biti delo katere koli strankarske pisarne in da se ne bi čula in upoštevala tudi naša beseda.«

»Mi smo iskreni pristaši notranjega pomirjenja. Pripravljeni smo povsod, kjer gre za velika in važna vprašanja, sodelovati z vsakomer, ki je z nami iste misli, da smo namreč Slovenci, Hrvati in Srbi postavljeni pred eno, največjo dolžnost: ohraniti in urediti svoj skupni dom... Če smo za politiko pomirjenja, izpolnjujemo s tem tudi eno svojih prvih dolžnosti kot člani JNS, katere ideal je složen, silen, samozavesten narod, krepko združen pod svojim kraljem in v trdno sklenjeni fronti razvrščen za svojo narodno vojsko in s svojo politiko odločen ohraniti za vsako ceno svojo svobodo in svojo neodvisnost.«

Kdo je kriv?

Štefka išče očeta

Tragična zgodba izpred ljubljanskega sodišča

Ljubljana, februarja.

Angela je služila pri posestniku Antonu na Gorenjskem. V dveh letih svojega službovanja se je v njegovi hiši precej udomačila. Z gospodarjem Antonom se je dobro razumela, zadnji čas že kar preveč. Ker je bila pridna in delavna, jo je tudi gospodinja Ana rada imela. Gospodinja seveda ni slutila, da se za tem dobrim odnosom do gospodarja skriva še kaj več. Angela pač stori, kar more, in gospodar jo ima zato rad pri hiši, je mislila gospodinja Ana. Tako je potekalo življenje pri tej hiši v delu in miru.

H gospodarju Antonu je pa prihajal vsak dan pekovski pomočnik Edi, ki je prinašal kruh v hišo. Zgodaj je prihajal, ko sta gospodar in gospodinja navadno še spala. Angela je bila pa že pokoncu in je Ediju vselej odprla, Edi je oddal kruh, povprašal Angelo, kako je spala, včasih jo je pobaral, kako se ji kaj godi; tako sta se počasi seznanila. Vsak dan sta bila večja prijatelja in naposled se je to prijateljstvo razvilo v intimno razmerje. To razmerje je pa rodilo takšne posledice, da je čez nekaj mesecev prijokala na svet mala Štefka.

»Kaj bo pa zdaj,« je vprašal Anton.

Angela je skomizgnila z rameni in molčala. Anton je pa le silil vanjo, češ koga bo prijela zaradi očetovstva. Angela sama ni prav vedela, kaj bi storila. Tedaj ji je svetoval gospodar Anton:

»Kar Edija primi, on je še fant, te bo lahko vzel.« Dal je Angeli 1000 dinarjev zato, da bo obdolžila Edija, in Angela je res pred sodnijo navedla, da je otrok Edijev. Edi se je sicer tudi branil očetovstva, kakor je pač vedel in znal. Zažugal je celo Angeli, če bo njega dolžila, da bo šel čez mejo, in da ga ne bo nikoli več videla. Naposled je pa le pristal.

Tako bi bilo vse prav in v redu, če bi ljudje ne imeli jezikov. Šušljali so tako dolgo o otroku in Antonu, da je prišlo tudi Ediju na uho. Edi je pa sédel in napisal Antonu pismo, v katerem ga je povabil na sestanek, češ, da se ima pogovoriti z njim o neki važni stvari. »Da vam ne bo kot uglednemu posestniku delalo sramote,« je pisal Edi Antonu, »boste pomagali plačevati, ker ste bili tudi sami zraven.«

Anton se seveda temu prijaznemu vabilu ni odzval. Edi pa ni odnehal. Šel je na sodnijo in tam povedal, kako in kaj. Da zahteva obnovitev procesa za očetovstvo, da ni oče on, ker je tudi Anton prispeval k očetovstvu.

Sodnija je prijela Angelo zaradi krive prisege. Obnovila je proces očetovstva.

Edi se očetovstva na vse kriplje brani, Anton pa tudi noče spoznati Štefke za svoje. »Nikoli nisem imel ničesar z njo!« taji Anton.

»Ste imeli, ste.« vztraja Angela.

Edi pa pravi: »Jaz ne priznam, da bi bil Štefkin oče.«

»Zakaj ste pa prvič priznali!«

»Zato, ker mi je sodnik rekel, da mora otrok imeti očeta, naj kar priznam. In sem priznal. Zdaj, ko vem, da je bil tudi gospodar zraven, pa ne priznam!«

Tako se oba branita Štefke. Mala Štefka, ki ima že dve leti in kliče že ata in mamo, pa čaka, da bo dobila očeta. Treba bo pa še mnogo dokazov, preden bo Štefka našla pravega očeta.

Politični tednik

Ministra brez portfelja se nadeja dobiti pri predsedništvu vlade Samostojna demokratska stranka, kakor poroča novosadski »Dan« iz Beograda. Novi minister naj bi zasedel izpraznjeno mesto sedanjega pravosodnega ministra dr. Konstantinovića.

[illegible]

Na slavnosti nemških narodnih noš v Novem Sadu je imel voditelj prosvetnega odseka Kulturbunda dr. Maurus govor, v katerem je dejal, da bodo imeli Nemci letošnje leto še več priredite v in slavnosti, na katerih bodo manifestirali svojo povezanost in enodušnost. Zato se jih bodo udeležili v enotnih krojih v skladu z njihovim duhom in bistvom kot Nemcev.

Pod naslovom »V združitvi je rešitev« je objavil beograjski list »Napred« članek, ki med drugim pravi, »da Srbom ne more biti dobro, če je Hrvatom slabo, in narobe. Isto, kar velja za Hrvate in Srbe, velja tudi za Slovence, ki žive z njimi v državni skupnosti in — kar ne bo težko dokazati — tudi za Bolgare, ki žive zunaj jugoslovanske skupnosti.«

Novo nemško bolnišnico bo zgradil nemški Kulturbund v Novem Sadu. Veliko stavbišče za bolnico je Kulturbund kupil od novosadske mestne občine, ki ga je prodala pod zelo ugodnimi pogoji.

Trboveljska premogokopna družba je prepustila banovini Hrvatski nekatere svoje rudnike na njenem ozemlju, ki jih zaradi tehničnih težkoč ni mogla dovolj izkoriščati. Banska oblast bo te rudnike zdaj poživila.

Bombni napad na zagrebški angleški klub je napravil neznani atentator v torek 4. t. m. Klubski prostori s čitalnico so v hiši kiparja Meštrovića v Ilici 12. Ob eksploziji je bila hudo ranjena 34letna inž. kemije Nada Schwarzova, ki so ji morali v bolnišnici odrezati obe nogi. V čitalnico si je prišla izposodit nekaj čtiva s tovarišico gospo Evo Veronovo, ki je bila pa samo lažje ranjena. Preiskovalne oblasti so ugotovile, da je neznani atentator položil v veži pred čitalnico eno ali več zvezanih patron z vžigalno vrvco. Banska oblast je razpisala 100.000 din nagrade za tistega, ki bi dal kakršne koli podatke o neznanem atentatorju.

Popis vseh zalog pšenice in koruze bodo v kratkem izvedli po vsej državi. Prisilni odkup ni imel zaželenih rezultatov, zato bodo zaloge po vsej državi popisali in šele potlej uvedli prisilni odkup presežkov.

Spomenico za zvišanje plač in pokojnin je podpisalo 16 društev javnih nameščencev in upokojencev in jo poslalo predsedniku vlade, banu dravske banovine in finančnemu ministru. V spomenici zahtevajo zadostno zvišanje prejemkov zase in za svoje družine, da bodo lahko v redu opravljali svojo službo in da zaradi vse transkega pomanjkanja in draginje ne bo trpela njihova sposobnost v boju za življenje.

Klub nemških akademikov so ustanovili v Zagrebu nemški študentje. Najeli so velike reprezentančne prostore v dveh nadstropjih palače Milinov. Vodstvo kluba javlja, da se je število v Zagrebu študirajočih Nemcev tako povečalo, da so morali najeti večje prostore.

Težave s preskrbo živil imajo na Hrvatskem. Doslej so kljub naredbi ustanovili šele 25 aprovizacijskih odborov v raznih krajih banovine, ki bodo živila, kupljena pri »Pogodu«, razdeljevali trgovcem. Banska uprava pripravlja strogo naredbo, po kateri bodo morala vsa hrvatska mesta v teku prihodnjega meseca ustanoviti takšne odbore. Prihodnja žetev na Hrvatskem slabo obeta. Zato banska oblast pripravlja tudi naredbo o prisilnem obdelovanju neobdelanih rodovitnih zemljišč, ki jih je v nekaterih krajih banovine na pretek.

Odlikovanja in denarne nagrade je uvedlo notranje ministrstvo za orožnike, ki se bodo posebno odlikovali v svoji naporni službi. Častniki in vojni uradniki bodo dobivali samo odlikovanja.

Nadškof dr. Stepinac je te dni odpotoval v Rim v zvezi s kanonizacijo blaženega Ivana Tavelića in v zvezi z evharističnim kongresom, ki bo poleti v Zagrebu.

Nemci v Sremu in Bosni v velikem številu pristopajo h Kulturbundu. Njihovo glasilo na Hrvatskem poroča, da je bilo v večjih sremskih in bosanskih krajih v januarju deset občnih zborov. V vseh krajih je pristopilo najmanj 98% tamkajšnjih Nemcev h Kulturbundu, po večini so pa pristopili stoodstotno.

Slovesnost v počaščenje nemških mater z mnogimi otroki so priredili v nemški naselbini Aleksandrovcu blizu Banjaluke. Odlikovanih je bilo 33 mater, nemških državljank, z več ko osmimi otroki. Prejele so zlate, srebrne ali bronaste križce. Slovesnosti so se udeležili nemški odposlanec iz Berlina in konzula iz Beograda in Sarajeva.

Angleški premijer Churchill je v nedeljo zvečer govoril britanskemu imperiju po radiu. Najprej je govoril o letalskih bojih in poudaril, da se je angleško letalstvo zelo pomnožilo in pojačalo. V zadnjih mesecih so Nemci za 3—4 tone bomb, ki so jih vrgli na angleško ozemlje, dobili 1 tono bomb. Odslej bo narobe. Nato je govoril o vojnih uspehih v Afriki in se zahvalil tamkajšnjim generalom. Dejal je, da je njihov pohod v tako kratkem času skozi 650 km dolgo ozemlje dejanje, ki ga bo občudovala zgodovina. Vsekako pa sta zdaj Egipt in Sueški prekop zavarovana. Churchill se je dotaknil tudi diplomatskih osvojitev velesil osi. Govoril je o Madžarski, Romuniji in Bolgariji, državah, v katerih se Nemčija čezdalje bolj polašča položaja. Dejal je, da so v Bolgariji priprave za vkorakanje nemških čet končane in da je na bolgarskih letališčih že nekaj tisoč letalcev. Če bi danes balkanski narodi stali strnjeni in se opirali na pomoč Turčije in Anglije, nemška vojska dolge mesece ne bi mogla opraviti z njimi. Glede Francije je dejal, da ne ve, kako se bo položaj razvil, ve pa, da se bo Anglija še dalje borila tudi v Sredozemlju. To je najbolje pokazala pri odbitem napadu italijanskega letalstva na Malto pred nekaj tedni. Nazadnje je opomnil, da bo v kratkem vojna stopila v izredno ostro fazo. Čim večja bo ameriška pomoč ki je že skoraj zagotovljena tem bolj bodo močni angleški narod, letalstvo in vojska na Vzhodu. Naposled je omenil besede načelnika generalnega štaba sira Johna Dilla, ki je dejal, da je Nemčija zaradi strateških, gospodarskih in političnih težkoč v Evropi primorana v kratkem napasti britanski otok. Angleški narod popolnoma zaupa svojim preizkušenim generalom in ima neprestano pred očmi odločitev: zmagati ali umreti. Ta misel preveva 4 milijone angleških vojakov. Angleški narod in vojska sta pripravljena na vse; na napad s padali, s plini ali motornimi čolni. Churchill je zaključil govor z zahvalo predsedniku Rooseveltu za njegovo osebno pismo. Zagotovil je, da Anglija ne potrebuje ameriških vojakov, ker ne bo klonila.

Proti kašlju Vam priporočamo odličen **Remedia sirup.** Dobiva se v vseh lekarnah in zahtevajte izrečno samo ta domači preparat »Remedia sirup«, ki je v kakovosti enak dragim inozemskim preparatom. Glavno zastopstvo za Slovenijo je poverjeno znani lekarni Bahovec v Sloveniji.

Popravilo preciznih ur — F. Čuden, Prešernova I — Nakup zlata in srebra

Listek „Družinskega tednika"

Miniaturne knjižnice bodočnosti

Napisal Marvin Lowenthal

V svoji listnici, kjer zavzema manj prostora kakor moje dovoljenje za vožnjo z avtomobilom, imam knjigo z 200 stranmi — na eni sami poli papirja. Na vsaki strani te pole je tiskanih 100 strani, tako drobno, da jih s prostim očesom ni mogoče razbrati. Ta miniaturna knjiga ni kakšna obrtna redkost, tudi ne mikrofilm, temveč fotografski posnetek. To je nov postopek, ki ga je iznašel newyorški založnik Albert Boni. Po tem postopku je mogoče vsebino celih knjižnic stisniti v knjižnico povprečnega bralca. Nekdo je to knjižnico imenoval »največji napredek tiska po Gutenbergu«.

Bonijev »mikrotisk« je revolucionaren korak naprej. Prvič so pomanjšani faksimili tiskani na navadnem papirju, zato jih lahko vržejo na trg v velikih množinah po izredno nizkih cenah. Prav tako je Boni iznašel povečevalni projekt »Readex« za hitro in udobno branje pomanjšanih faksimilov.

Na poli mikrotiska so nečitljive vrste razporejene v pravokotniku, tri četrt palca (1 palec = 2'54 cm) dolg in pol palca širok. Vsak tak pravokotnik predstavlja eno stran knjige naravne velikosti. Eno knjigo je mogoče pomanjšati na štiri lističe mikrotiska. Sveženj teh lističev, ne debelejši kakor je roman, ki ga spravite v žep, bo vseboval v mikrotisku za veliko knjižno omaro branja. Vsebino dobro založene javne knjižnice je pa mogoče stisniti v majhno knjižno omaro.

Readex, stroj za povečevanje mikrotiska, je na zunaj podoben veliki škatli pisalnega stroja. Najprej izvlečeš na njegovem dnu majhen predalček, vtakneš vanj polo mikrotiska in prižgeš luč ob strani stroja. Potlej se skozi prozoren zaslon prikaže svetel pravokotnik. Pritisneš na gumb in v žarišču zagledaš stran mikrotiska, povečanega do naravne velikosti v knjigi. S premikanjem sem in tja lahko obračaš stran za stranjo ali pa preskočiš po deset strani naprej ali nazaj.

Readex stane danes 150 dolarjev in je najdražja priprava za lastnika mikroknjižnice. Njegova cena bo pa s povečanjem produkcije seveda znatno padla. Lastniki Readexa bodo kupovali knjižice v mikrotisku po 5 centov (4 din). Enciklopedija, kakršna je »Britannica« s svojimi 24 knjigami in 27.000 stranmi, bo pomanjšana v dva palca debelo knjižico. Iznajditelj Boni ima kot prvo izdajo v mikrotisku v načrtu 1000 klasičnih del v neskrajšani izdaji, in sicer za ceno, ki jo plačate za 20 romanov običajne izdaje. Te knjige bodo kmalu prišle na trg.

Ljubitelji knjig bodo lahko imeli za majhen denar v svoji knjižnici na tisoče svetovnih mojstrovin, obsežnih besednjakov in enciklopedij. Zdravnik, odvetnik ali inženir bo imel v eni sami sobi velike zakonike, znanstvene knjige in cele skladovnice strokovnih časopisov. Učenjaki in strokovnjaki si bodo lahko privoščili poceni in lahko čitljive faksimile še tako redkih del svoje stroke.

Tudi narod bo imel kajpak od tega veliko korist. Celotna vsebina newyorške Javne knjižnice, ki obsega 4 milijone zvezkov, bo lahko spravljena na policah v sobi, v velikosti 9×8 m. Knjižnici v Oxfordu in Harvardu, ponos Anglosasov, saj vsebujeta višek človeškega znanja, bosta dostopni tudi prebivalcem slehernega prerijskega mesta.

Razvoj mikrotiska je cela povest vere in vztrajnega raziskovanja. Albert Boni ni ne tiskar ne poklicen iznajditelj. Ker ni imel pojma ne o fotografiji ne o optiki, se je moral obojega učiti popolnoma na novo. Naredil je model za modelom, videl, da so pomanjkljivi, in jih opustil. Pet let je poskušal, dokler se mu ni nazadnje posrečilo.

Vštric z njim je tudi električna industrija poskušala na vse načine in nazadnje izdelala svetilko, ki je kakor nalašč za njegov aparat. Danes je mikrotisk resničnost.

Saturday Review of Literature, **Newyork.**

OKVIRJI za SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE, KLEIN LJUBLJANA, Wolfova 4

VSAK TEDEN DRUGA

Angleške čete v Afriki izredno hitro napredujejo. V četrtek 6. t. m. se je nepričakovano hitro vdala trdnjava Bengazi v Libiji, ki je italijanske čete niso mogle več braniti. Angleške čete so pri tem zajele doslej okrog 20.000 vojakov in 8 generalov, med njimi generala Bergonzollo znanega po imenu »električna brada«, ki je ušel iz Bardije. Angleške čete so prodrle že okrog 300 km dalje do zaliva Velike Sirte. Prav tako uspešno prodirajo v Eritreji in Abesiniji, kjer so prodrli že 80 km v notranjost. Zavzetje Bengazija je nedvomno mojstrsko delo generala Wavella in mu pripisujejo velik pomen. Motorizirani angleški oddelki so prodrli že tudi okrog 160 km daleč v notranjost Libije, kjer obstreljujejo Adževadabijo. Angleško brodovje je v nedeljo ob zori napadlo italijansko pristanišče Genovo in ga bombardiralo. Uničilo je več tovarn, elektrarno in tovorno postajo, letala z matične ladje so pa obstreljevala tudi okoliška mesta, zlasti Livorno in Piso. Napad je terjal tudi več človeških žrtev.

Vse vozne karte pri »PUTNIKU«

Napetost v Franciji je zadnje dni nekoliko popustila. Kljub nemški zahtevi, da bi Laval stopil v Pétainovo vlado, je postal podpredsednik francoske vlade in njen zunanji minister admiral Darlan, ki si je zadnji čas pridobil velik ugled. Pétain ga je imenoval tudi za svojega namestnika za primer, če ne bi mogel več opravljati svojih dolžnosti. Tako je vichyjska vlada popolnoma pretrgala z Lavalom in nekateri domnevajo, da bo v Parizu skušal sestaviti separatistično vlado.

Na albanskem bojišču zadnji teden ni prišlo do večjih sprememb, pač pa bijejo Grki srdite boje za nekatere postojanke. Z naše meje poročajo, da se je zadnje dni bila ob reki Devoli največja bitka od začetka albanske vojne. Po Južni Srbiji odmeva strašno grmenje topov in se hiše baje tresejo kakor iz papirja. Velikanske jate italijanskih letal napadajo notranjost Grčije.

Rooseveltov zakon o neomejeni pomoči Angliji je poslanska zbornica sprejela z 250 proti 165 glasovi. Zdaj pride zakon še pred senat, kjer bo govoril Wendell Willkie o svojih vtisih v Angliji. Ob njegovi vrnitvi v Ameriko mu je prebivalstvo priredilo veličasten sprejem. Že zdaj je časnikarjem izjavil, da bo Amerika ostala zunaj vojne, če bo Angliji dala vso potrebno pomoč, sicer se bo pa vsekako morala udeležiti vojne.

Anglija je popolnoma prelomila z Romunijo. Njen poslanik sir Reginald Hoare je dobil od svoje vlade nalog, naj čimprej zapusti Romunijo. Angleška vlada pojasnjuje njegov odhod s tem, da je poslanik Hoare na svoje vprašanje generalu Antonescu, koliko Nemcev pride v Romunijo, dobil odgovor, da pride samo nekaj nemških instruktorjev, zdaj so si pa Nemci ustvarili pravcato veliko armado z vsem orožjem. — Romunske oblasti so odredile, da mora biti romunska prestolnica odslej vsako noč zatemnjena.

Novo vladno krizo pričakujejo v Bolgariji. Nekateri domnevajo, da bo postal predsednik vlade odstopivši minister Bagrjanov, zunanji minister pa Draganov. Na sestanku poslancev vladne večine je imel zunanji minister Popov daljše poročilo in je med drugim dejal, da je Bolgarija v dobrem razmeru s svojimi sosedi. Glede Turčije je poudaril, da ima vojaštvo na bolgarski meji, a samo zaradi obrambe, nima pa napadalnih namenov. Prav tako je z bolgarsko vojsko na turški meji. Bolgarija je miroljubna in ima trden namen ostati zunaj vojne. Bolgarski narod je pa trdno odločen braniti se proti slehernemu napadalcu.

Prve grožnje Frankove Španije je objavilo njeno glasilo »Arriba«. Pisec članka napada angleško blokado, češ da hoče na znotraj in na zunaj ohromiti razvoj Španije. Če je Španija po državljanski vojni doslej počivala, tega zdaj ne bo več delala, temveč se bo združila okrog svoje zastave in nastopila s trdovratno ofenzivo. To je Španija tudi dolžna storiti, če hoče, da se bodo njene notranje in zunanje razmere izboljšale in da ne bo država kakor puščava, po kateri se skrivajo sestradani ostanki ponosnih vojakov prejšnjega rodu.

Pristop Bolgarije k trojni zvezi napoveduje v nemškem glasilu »Berlin-Rim-Tokio« nemški zunanji minister Ribbentrop. V svojem članku Ribbentrop napoveduje konec vojne in nemško zmago še to leto in pa, da bodo še druge države pristopile k trojni zvezi.

Spremembe v angleški vladi. Lord Moin je postal kolonijski minister, Thomas Johnson minister za Škotsko, Malcolm Macdonald visoki komisar v Kanadi, minister za zdravje pa Brown. Razen teh so se izvršile še nekatere spremembe v drugih ministrstvih.

Nemčija je zasegla dansko vojno brodovje, rušilce in podmornice, ki zdaj plovejo pod nemško zastavo. To se je zgodilo kljub zagotovilu, da ostane Danska tudi po zasedbi gospodar svojega brodovja. Ker so bili pa od takrat odstranjeni iz vlade vsi nemški nasprotniki, je danska vlada brez odpora pristala na to nemško zahtevo.

Velika železniška nesreča se je pripetila na bolgarski meji. Iztiril je vlak s 30 vagoni, ki je vozil nafto iz Rusije v Nemčijo. Nafta se je vžgala in v njej je našlo smrt osem bolgarskih železničarjev. Rešil se je samo en zavirač. Razen treh vagonov so vsi drugi z lokomotivo vred zdrveli v prepad. Nesreča se je zgodila ravno kilometer od naše meje na bolgarskih tleh.

Zastopniki bolgarske opozicije so obiskali predsednika vlade Filova in izrazili željo, naj bi se Bolgarija ne zapletla v nobeno vojaško akcijo in želeli so zagotovilo, da Bolgarija v nobenem primeru ne bo prekinila diplomatskega razmerja z demokracijami. Predsednik Filov je zastopnike skušal pomiriti, ni pa dal nobenih točnih izjav o bodoči bolgarski politiki. V odločujočih londonskih krogih so izjavili, da bodo prekinili diplomatsko razmerje z Bolgarijo, če bo bolgarska vlada dovolila vstop v svojo državo uniformiranim nemškim vojakom.

*

Starostno zavarovanje kmetov so uvedli v Bolgariji. Zavarovanje je obvezno za vse kmete, včlanjene v kmečkih zadrugah. Vsak kmet bo moral v zadrugo vplačevati 120 levov članarine, po 60. letu starosti bo pa dobival po 3600 levov osebne pokojnine na leto. Po njegovi smrti je ne bodo dobivali žena ali člani njegove družine. — **Dečke od starosti 12 let dalje** bodo sprejemali v madžarske pilotske šole, ker Madžarska baje potrebuje veliko število letalcev. — **Načrt zakona o gradnji** 200 velikih trgovskih oceanskih parnikov je podpisal prezident Roosevelt in sta ga sprejela tudi kongres in senat. — **Slovaška bo pristopila** trojnemu paktu, kakor je pretekli teden soglasno sklenil slovaški parlament. — **Madnarodno unija za varstvo otrok** zahteva, da bojujoče se države sestavijo seznam mest, ki služijo izključno za varstvo otrok. Prav tako pripravljajo ukrepe za njihovo prehrano. — **Ruski častniki se morajo učiti** tujih jezikov, kakor je odredil maršal Timošenko. V poštev pridejo pred vsem jeziki sosednjih držav. — **Brazilska vlada je prepovedala** vse publikacije v tujih jezikih. — **General Franco in zunanji minister Suner** sta čez Vichy odpotovala v Berlin. Njun obisk v Berlinu spravljajo v zvezo s korajžnjim napadom na Gibraltar čez špansko ozemlje. — **Letalska nesreča** se je pripetila na Kitajskem, kakor poročajo japonski listi. Pri nesreči sta se ubila dva japonska admirala in 8 višjih pomorskih častnikov. — **Rimski pristojni krogi** demantirajo poročilo londonskega radia, da je neka podmornica v Jadranskem morju v bližini Visa potopila italijanski trgovski ladji »Vittorio Veneto« in »Fuchina«, češ da italijanska trgovska mornarica ladij s takšnimi imeni sploh nima in da v Jadranskem morju ni nobenega otoka z imenom Vis. — **Manevre ima sovjetska mornarica** na Črnem morju, kakor poroča glasilo sovjetskega mornariškega ministrstva »Krasni flot«. Manevrom prisostvuje tudi mornariški minister admiral Kuznjecov. — **Novi madžarski zunanji minister** je postal Laszlo Bardossy. Njegovo imenovanje so s simpatijami sprejeli baje tudi v Berlinu — **Nemške oblasti** so mestu Bordeauxu naložile 2 milijona frankov globe, ker so francoski civilisti napadli nemškega vojaka. Kazen bodo morali plačati vsi meščani. Razen tega so morali polčziti 4 milijone frankov kavcije kot jamstvo, da se kaj takšnega ne bo več primerilo. — **Otroke selijo iz Berlina**, kakor poroča poluradno glasilo Frankove vlade »ABC« in sicer proti jugu in vzhodu po določenem načrtu in brez sleherne ovire. — **Nov transport nemških otrok v Italijo** je napovedan za te dni. Otroci, namenjeni v Italijo na oddih, bodo potovali čez Maribor. — **Edenovo utrdbeno črto** gradijo angleške oblasti ob severni palestinski meji. Utrjena črta poteka od morske obale do Tiberijskega jezera. — **Avstralska vojska** bo kmalu štela pol milijona mož, kakor je te dni izjavil predsednik avstralske vlade Menzies, ki se mudi v Kairu.

„Žena 1941"

Kaj pravijo stalne bralke lista

»Z vsebino vašega lista sem zelo zadovoljna in vam danes nakazujem naročnino za celo leto 1941. Seveda bi človek želel, da se o tem ali onem napiše kaj več. Kljub temu pa **vsaka naročnica najde nekaj zase,** pa najsi je to novela, kako lepo ročno delo, pletenina, nasvet, kuharski recept, kroj ali kaj drugega.« (Z. P. Hrastnik.)

Naročnina nepodražena: Celoletna din 62'—, polletna din 33'—, četrtletna din 17'—. Posamezna številka din 6'—.

Za nove naročnice je januarska številka še v zalogi! Naslov: »Žena 1941«, Kamnik.

V počastitev sedemsedetletnice slovenskega pisatelja Franca Finžgarja so priredili Narodno gledališče, PEN-klub in Društvo slovenskih književnikov v ljubljanski drami Finžgarjevo igro »Razvalina življenja«. Pozdravni govor je v imenu književnikov govoril g. France Koblar. S to prireditvijo je Ljubljana dostojno počastila življenjski jubilej enega najpomembnejših slovenskih dramatikov. Prav tako je ob tej priložnosti ljubljanski svet imenoval pisatelja Finžgarja zaradi njegovih velikih zaslug za književnost, kulturo in jezik za častnega občana mesta Ljubljane in mu izročil častne insignije.

Rok za zamenjavo kovancev po 50 par, 2 din in 10 din bo potekel v februarju in to za kovance po 50 par in 2 din 16. februarja, za kovance po 10 din pa 28. februarja.

Če verjamete ali ne

Paradižnik, težak poldrugo kilo, je pridelal kmet Imbro Škarek iz Podravine. Čudoviti paradižnik se zdi zrasel iz desetih manjših paradižnikov, toda po peclju, ki je en sam, vidiš, da je ta lepi sadež res en sam.

*

Že dvajset let stanuje v kolibi na pokopališču siromašni delavec Mihajlo Hebar v vasi Ljubljachi. Prišel je v to vas iz Čuruga; ker ni imel kje prenočiti, se je zatekel na pokopališče; bilo mu je na božji njivi tako všeč, da se je tam za stalno naselil. V kolibi je že tudi izkopal grob, ki naj bi ga vaščani vanj pokopali, če bi umrl.

*

750 kilometrov na teden prevozi na kolesnih drsalkah madžarski izseljenec v Združenih državah Ivan Balaš. Po poklicu je čevljar in med svojim potovanjem — že trikrat je na teh drsalkah prepotoval vseh 48 Združenih držav — opravlja svoj poklic. Med Američani je ta ‚leteči čevljar' dobro poznan in priljubljen.

*

Komaj štiri leta ima, pa se je že naučil brati mali Vranjo Gabrić, sin Antona, siromašnega kmeta iz Subotice. Posebno rad bere časopise, kajpak ne politike, pač pa pravljice z risbami.

*

Deset dni so stavkali v Zavidovičih pri Zenici... delavci? Ne! Uradniki? Ne! Sicer pa tako ne bi uganili: stavkali so pijanci, in sicer zato, da bi krčmarji znižali ceno žganju. Res so zmagali, cena žganju je padla in krčme so zdaj spet polne veselih bratcev z rdečimi nosovi.

Literarne nagrade ljubljanske mestne občine so dobili tile slovenski pisatelji: g. Severin Šali za »Slap tišine«; g. Juš Kozak za »Maske«; g. Prežihov Voranc za »Doberdob«; g. Miško Kranjc za »Povest o dobrih ljudeh«; in g. Janez Jalen za »Previse«.

Prisilen odkup pšenice je odredil minister za prehrano vojske in prebivalstva za tiste osebe, ki imajo več ko 300 kil pšenice ali več ko 240 kil moke za vse leto, torej od žetve do žetve. Do nove žetve je še pet mesecev, torej smejo imeti ljudje za domačo uporabo samo še 125 kil pšenice. Vsakomur, ki ima več ko 125 kil pšenice ali več ko 100 kil moke, lahko Prizad prisilno odkupi odvečno zalogo.

Zvišanje dimnikarske tarife hočejo doseči dimnikarji v Ljubljani, Mariboru in Celju. Z zvišanjem te tarife bi dimnikarji šele lahko povišali tudi plače svojim pomočnikom, da bodo ustrezale sedanji draginji.

Izpit za doktorja čiste filozofije je naredil Milan Rakočević, stalni dopisnik Pravde, na ljubljanskem vseučilišču. Novemu doktorju tudi mi najiskreneje čestitamo.

80letnico rojstva je praznoval v ponedeljek starosta slovenskih slavistov prof. dr. Matija Murko, ki živi v Pragi kot upokojenec praškega vseučilišča. Prago je spremenil v središče slavistike, na čelu tega je stal sam s svojim glasilom »Slavijo«. Ustanovil je tudi Slovanski institut. Znanstveno delo prof. Murka je ogromno. Za njegovo 75letnico so izdali njegovi učenci I. zvezek Murkovih »Zbranih filoloških spisov«, ki jih je zbral prof. Horák. Drugi zvezek so pa pripravili za njegovo 80letnico. Prof. Murko je odlikovan z visokimi znanstvenimi odlikovanji. Je član raznih akademij, tako češke, ruske, srbske, južnoslovanske, ukrajinske, poljske, nemške in drugih, lani so ga pa sprejeli za častnega člana v slovensko Akademijo znanosti in umetnosti v Ljubljani.

Krušne nakaznice veljajo tudi v gostinskih obratih, ker dobijo ti samo toliko moke, da lahko delajo iz nje jedi. Zato naj gostje, ki hočejo dobiti kruh, oddajo pripadajoči odrezek krušne nakaznice.

Krušne karte za bolnike bomo dobili v najkrajšem času. Bolniške nakaznice za kruh in moko bo izdajal v Ljubljani mestni fizikat, bolniki bodo morali pa prinesti potrdilo bolnišnic ali pa zdravniško spričevalo. Vrh tega se bodo morali prosilci podvreči še kontrolnemu pregledu na fizikatu, da ne bo kakšnih zlorab.

Smrtna železniška nesreča se je pripetila v ponedeljek popoldne v Tremerjih pri Celju. Ko so delavci čistili progo, je privozil ljubljanski brzi vlak, istočasno pa tovorni vlak iz Celja. Delavec Jože Vetrih iz Lokroveca pri Celju se je naslonil na lopato in počakal. Toda brzi vlak je treščil v lopatin držaj in odbil Vetriha s tako silo, da je v velikem loku padel na nasip ob Savinji. Pri padcu si je prebil lobanjo na temenu in je po polurnem trpljenju izdihnil.

Na 3 leta ječe je bil obsojen 75letni zagrebški zlatar Dragutin Vašić, ker je z oderuštvom oškodoval več družin. Čeprav je sam večkraten milijonar, je nekatere popolnoma uničil. Poleg kazni bo moral plačati še globo 632.430 din.

Četvorčke je rodila dvajsetletna mohamedanka Hanifa, žena kmeta Omerja Alija Spahića iz vasi Nove Zenice. Najprej je rodila po vrsti tri deklice, ki so vse z materjo vred povsem zdrave. Šele drugi dan je rodila četrto dete, dečka, ki pa je bil mrtev.

Eksplozije min in torpedov v Budvi in okolici se še nadaljujejo; zato so prebivalci v stalni nevarnosti. Pred nekaj dnevi se je v zaliv pri Petrovcu zatekla neka 8.000 tonska tuja ladja, ki je bežala pred sovražno podmornico. Med zasledovanjem je podmornica izstrelila dva torpeda, ki sta treščila v obalo in strahovito eksplodirala. Zaradi eksplozije so na mnogih hišah v Petrovcu popokale šipe in imajo prebivalci precej škode.

16.000 stanovanj brez elektrike imajo še danes v Zagrebu.

Okrog 100 hišic se je porušilo v Somboru in okolici zaradi talne vode. Prebivalci ogroženih hiš se stalno selijo iz njih in odnašajo s seboj, kar je vrednega. Brezdomcev je z vsakim dnem več in zato je pomoč mestnega županstva in Rdečega križa nujno potrebna.

Mariborska mestna občina je odredila požarnopolicijske preglede za Maribor. Pred vsem bodo pregledali vsa podstrešja in vse kleti če ustrezajo predpisom glede zaščite pred letalskimi napadi. Hkrati bodo pregledali tudi zaklonišča.

Radijski aparat v škatlici za vžigalice je razstavil neki mlad amater na beograjski radijski razstavi. Ta najmanjši radio stane samo nekaj dinarjev, čeprav se z njim prav jasno sliši vse lokalne postaje.

100 kil težkega soma so ujeli beograjski ribiči v Donavi. Orjak se je tako otepal, da so ga ribiči komaj obvladali in privlekli do obrežja.

Prvi zlet slovenskih smučarjev v Celju je priredila v nedeljo Zimsko-športna zveza. Na tekmah je nastopilo 31 športnih klubov. Poleg večtisočglave množice gledalcev in naše vojske je tekmam prisostvovalo tudi več zastopnikov oblasti. Kot zastopnik vojnega ministra je prišel na tekme brigadni general Parac, vojsko je zastopal general Lukić, pa tudi župan g. dr. Voršič je prišel. Prvak v klasični kombinaciji in v teku na 18 kilometrov je postal Tone Razinger, v slalomu Gajšek, v smuku Žnidar, v skokih pa Karel Klančnik.

Nov most čez Savo pri Krškem bo zgradila banska uprava v svoji režiji. Novi most in cesta bosta široka 9 m. Za pešce bo na vsaki strani zgrajen poldrug meter širok hodnik. Most sam bo zgrajen iz železobetona in bo stal okrog 3 milijone 300 tisoč din.

5.000 stotov kmelja je naročila Rusija pri naši hmeljarni v Žalcu. Verjetno je, da bo v bodoče naročila Rusija pri nas še nekaj stotov hmelja.

Za mamico in zame
zmerom samo

Höfer-jevo
milo za otroke
Milo za občutljivo kožo

S šestimi službami zasluži komaj 1250 din na mesec Radoslav Pavlović iz Leban v Srbiji. Pavlović je oče osmih otrok, zato je moral poprijeti za vsako delo. Tako je sprejel več tajniških mest pri različnih organizacijah in mesto odvetniškega pisarja. S tem svojim dohodkom pa šola še dva otroka v leskovški gimnaziji.

Velik uspeh je žela Gotovčeva opera »Ero z onega sveta« na Finskem. Vprizorili so jo v narodnem gledališču v Helsinkiju. Finci so delo sprejeli z velikim navdušenjem kot izrazito jugoslovansko glasbeno umetnino.

Za 3 milijone lir tuje valute in zlata so pretihotapili čez mejni most na Reki Sušačanka Josipina Šikićeva, Zardas Sami iz Kastva in še nekateri drugi. Josipino Šikićevo so obsodili na osem mesecev zapora in 500 din denarne kazni. Zardasa pa na tri mesece zapora in 500 lir kazni.

17 židovskih deklet je prišlo te dni v Maribor čez mejo, vse premražene od hudega mraza. Dekleta so lahno oblečena in obuta v poletne čevlje. Posamezne židovske družine so se zdaj zavzele za dekleta, med katerimi je nekaj popolnoma izčrpanih.

Osebne vesti

POROČILI SO SE:

V Ljubljani: g. Rudolf Vahen, železniški uradnik v Radhenburgu, in gdč. Pavla Jurčeva, uradnica pri »Slovenca« v Ljubljani; g. Rudolf Makovec, urednik »Slovenskega doma«, in gdč. Valerija Marušičeva, zasebna uradnica; g. Milan Jager, lastnik podjetja »Zima«, in gdč. Krista Trtnikova, zasebna uradnica.

V Mariboru: g. Harald Kokol in gdč. Justina Krašovčeva; ing. Boris Exel in gdč. Neža Hilingerjeva; g. Maksimiljan Plevnik in gdč. Karla Cetinova; g. Jožef Vampel, mehanik, in gdč. Marija Semeničeva; g. Janko Tozaj, trgovec, in gdč. Julčka Zorsanova; g. Konrad Zajdel, krojač, in gdč. Ljudmila Vrzelova; g. Janez Vidmajer, krojaški mojster, in gdč. Marija Dankova; g. Feliks Zemljič, mizarski pomočnik, in gdč. Marija Sabljerjeva; g. Franc Kodrič in gdč. Brigita Planterjeva; g. Stanislav Rep in gdč. Marija Stanjkova; g. Anton Farkas in gdč. Anica Gaberčeva; g. Ivan Verdnik in gdč. Marija Partičeva; g. Alojzij Hutter, prokurist v tekstilni tovarni Hutter, in ga. Amanda Nassinibenijeva-Stanzerjeva.

V Mežici: g. Ivan Petrovnik, prevoznik, in gdč. Cecilija Kovačeva; g. Mihael Knez, rudar, in gdč. Cirila Stepanjeva.

Bilo srečno!

UMRLI SO:

V Ljubljani: Sšletni Ivan Petkovšek, strokovni učitelj v pok.; Milan Taškar; mr. ph. Franc Kuralt, lekarnar; Frančiška Jerasova, 67letna Rosy Bleiweis-Trsteniška, Josip Platner, zasebnik, Karol Višner, uradnik državnih železnic; Ivanka Gartnerjeva; 65letni Ivan Kristan, privatni uradnik v pok.; Janko Globočnik, notar v pok.; Frančiška Vidičeva, upokojenka tobačne tovarne, Marija Nemčeva; Magdalena Krašovčeva; Ana Stuchyjeva.

V Trebnjem: 87letni Janez Šuštar.

V Celju: 37letni Baldo Detiček, uradnik Celjske posojilnice; 81letna Terezija Watzekova.

V Višnji gori: Jožef Nadrah, posestnik, usnjar in cerkveni ključar.

V Blatni Brezovici: 84letni Janez Tešar.

V Mežici: Terezija Peršetova.

V Zgornji Šiški v Ljubljani: Marija Lotričeva, tobačna upokojenka.

V Škalah pri Velenju: 100letna Antonija Gorogrančeva.

V Šoštanju: Maks Goričar.

V Mariboru: 85letni Julij Spager, posestnik.

V Apačah: 68letni Martin Pal.

V Šoštanju: Marija Papeževa.

V Ljutomeru: Hinka Filipičeva.

V Novem mestu: Ana Čepirnova.

V Cerkljah na Gorenjskem: Terezija Tičarjeva.

V Novi vasi pri Celju: 63letna Roza Kolarjeva.

V Draškovcu: Matilda Tanzerjeva.

V Dolenjem Logatcu: Anton Rus, posestnik in mesar.

V Preloki: Alojzij Jerič, župni upravitelj.

Naše sožalje!

Ingenieur-Schule Mittweida (Deutschland)
STROJEGRADBA, ELEKTROTEHNIKA
Tiskovine brezplačno

DRAGI OTROCI!

Gotovo vam je žal, da se je naša pravljica o nesrečni mali vodni vili končala. Da se vam ne bi preveč tožilo po njej, smo izbrali za vas prav tako lepo novo pravljico

»Rdeči čeveljčki«

Brali boste zanimivo in zapleteno zgodbico o deklici, ki je zaradi rdečih čeveljčkov pozabila na ljubega Boga. Kaj se je potem zgodilo z njo in kako se je za ta svoj greh pokorila, boste brali v naši novi pravljici

»Rdeči čeveljčki«

Priporočite našo novo pravljico vsem svojim malim prijateljčkom, naj jo pričnó brati že v prihodnji številki »Družinskega tednika«.

Pismo iz Cortine

Naša vojska pod vrhovi Dolomitov

Trener jugoslovanskega vojaškega moštva Franc Smolej pripoveduje:

Cortina d'Ampezzo, 3. februarja 1941.

Doletela me je čast, da sem sedel med dvanajsterimi — toliko nas je bilo vseh skupaj — v brzcu, hitečem proti Trstu in dalje v Cortino d'Ampezzo, kjer so se letos vršile svetovne smučarske tekme, na kratko imenovane F. I. S. Vozili smo se zelo udobno, samo v prvem in drugem razredu; imeli smo zase ves vagon, tako da je imel vsak zase pol oddelka. Čez dan smo opazovali lepoto kraškega sveta, zvečer smo pa polegli in zaspali, kajti zaradi vojne je bil vlak zatemnjen.

Ko smo prvič in zadnjič presedli, smo čutili, da smo se povzpeli med spanjem visoko, zakaj sneg je že tu in mraz je, da nas kar stresa. Po eni uri vožnje z gorskim ‚tramvajem' smo se ob eni ponoči znašli na postaji v Cortini.

Nemalo smo bili presenečeni nad lepim sprejemom ob tej pozni uri. Pozdravilo nas je polno ljudstva z vojaškim zastopstvom in godbo na pihala. Odpeljali so nas v naš penzion, kjer smo zelo, zelo zadovoljni.

Že prvi dan vidimo, da je mesto le precej veliko; mi na Gorenjskem bi morali zmetati vse skupaj morda v Bohinjsko kotlino, z Bledom, Kranjsko goro in Planico vred, da bi mogli pripraviti toliko loggiamentov' (prenočišč. Ravnine ni, zato so pa dolge kilometre prostrane senožeti, pokrite z debelim snegom, senožeti, kjer prav te dni živahno kipi življenje.

Senožeti se kmalu umaknejo pasu redkega gozda, ki se neha ob skoraj

Mimohod jugoslovanske vojske v stadionu ob otvoritvi F. I. S. tekem za svetovno prvenstvo v Cortini d'Ampezzo 1. februarja t. l.

odsekanih navpičnih, tudi več ko 3.000 metrov visokih čereh.

Od teh v nebo kipečih gor odmeva zdaj tudi slovenska pesem, slovenski znoj lije ob treningih, ko se pripravljamo na borbo, na častno borbo, kjer moramo spoznati, kaj znamo, kaj smo in česa nam manjka.

Pok naših pušk odmeva morda prvič po pet in dvajsetih letih v Dolomitih, smodnikov vonj se kakor nekoč širi pod navpične stene...

Ob otvoritvi teh slavnostnih dni nas je ljudstvo pozdravilo izredno prisrčno in toplo. Dan je bil lep, gore so se razkrile, nova snežna odeja je pokrila vse, kar je bilo dotlej starega, umazanega. Počutimo se z vsemi narodi, z vsemi ljudmi kakor bratje med brati.

Nekaj tekem je že za nami, mi smo bili samo del črte ob strani. Večkrat mi je že bilo res nerodno, ko so me vpraševali — in še me bodo vpraševali — zakaj ‚nas' ni. Stari znanci smo; boljšim je težko, videčim, da se število tekmovalcev vse bolj in bolj krči, nam se pa vsiljuje zavest, da se ne bomo nikoli povzpeli, če se ne bomo borili, če ne bomo merili svojih moči, izboljševali svojih uspehov z njihovim časom.

Če bi v Ljubljani na primer videli čevlje Kristl Cranzove ali Jenewelna, bi se prijeli za glavo ali pa vsaj gle-

Kristl Cranzova in Peppi Jenewein, prvaka v smuku na F. I. S. tekmah v Cortini d'Ampezzo

dali tako, kakor sem jih jaz gledal sredi Cortine, kakor da ne bi bil še nikoli videl nobenih čevljev in nog...

Pogled ti uide na vrhove kamnitnega venca, ki obdaja Cortino s severa in juga, kakor obkrožajo gore pri nas Krmo. Vrata ali Tamar, samo s to razliko, da se na vsakega teh vršacev povzpneš v desetih minutah z vzpenjačo. Z vrha imaš pa skrbno izpeljane smučine v dolino. Tega pri nas manjka. Če bi pri nas imeli te naprave, bi tudi kmalu imeli takšne zvezde, kakršne so Jenewein, Rominger, Sartorelli in drugi.

Morebiti mi bo kdo ugovarjal v primeri s tekači na smučeh. Za tek imamo pa vsi na splošno iste pogoje, pa so vendar severnjaki po večini spredaj. Da, to je resnica, ki jo pa zagovarjamo za zdaj takole: prvič je pri nas dosti krajša zima, drugič so ta šport prenesli k nam severnjaki in so torej starejši, bolj izkušeni. Tretjič so oni iznašli maže za smuči. Lahko bi napisali debele knjige o mažah in izkustvih z njimi. In četrtič: življenje samo tam gori pri njih je precej drugačno od našega, kjer stiskamo grozdje v šmarnico, sadje pa v slivovko. Sicer pa zdaj tudi niso več severnjaki tako na dobrem, da se jim ne bi bilo treba prav nič bati bratov z juga, kajti na tekmah so že postale tudi sekunde dragocene.

Upam, da bo tako nekoč tudi pri nas, saj so fantje zdravi in borbeni, samo proč z alkoholom, nikotinom in drugim kvarnim izživljanjem!

Tole sliko napredka vam podajam izpod Dolomitov, kjer se bore fantje vsak za kar največji ugled domovine. Težko razumem, da naših fantov ni, ker smo prav za prav precej blizu, pač bliže kakor Finci, ki jih je tu vsaj trikrat toliko kakor naših vojakov z nami vred, pa je njihova domovina preživela ob letu osorej vso grozoto vojne...

Proga za smuk je potekala izpod Tofane. Dolga je bila kakšne štiri kilometre s štiri sto metri višinske razlike, v zgornjem delu strma, v srednjem skozi redek gozd, v spodnjem po odprtih travnikih do cilja.

Naši bi se plasirali od 10. mesta naprej, morda tudi niže med ednice.

Drugi dan je bila štafeta 4×10 km. Proga je bila sicer zelo lepa, dosti vzpona, skoraj brez ravnine. Izpeljali so jo od stadiona v osmicah, tako da so prvi in tretji, pa drugi in četrti mož štafete tekli isto progo. Kakor že rečeno, so tu poleg Norvežanov pogrešali predvsem nas.

Zmago Fincev je odločil drugi mož finske štafete, svetovno poznani Kurikkala. Ker Norvežanov ni bilo, se je razvila borba za drugo in tretje mesto. Odlični Švedi so kmalu zasedli mesto, ki jim pripada, Italijani so jim morali prepustiti še drugo mesto, Nemci so na tihem računali, da bodo pred Italijo, a tudi Demetz in Berauer nista mogla zmanjšati naskoka Italijanov vse do cilja.

Da bi na tihem vedel, pri čem bi bili mi Jugoslovani, če bi postavili štafeto, sem vojake — patrolo po 20 km treninga — poslal domov, sam sem se pa 200 metrov od stadiona ‚prilepil' za Švicarjem Gamo, ki je bil zadnji mož njihove štafete. Prve štiri kilometre sem ga priganjal in izpodbujal, seveda v spoštljivi razdalji. Od sredine proge dalje je pa zakuril svoj ‚kotel' in pritekel kakšne pol minute do eno minuto prej skozi cilj, kakor bi bil pritekel jaz. (Razumljivo je, da nisem mogel poslednjih sto metrov po progi v stadion.)

Seveda sem bil kar zadovoljen; po dvajsetih kilometrih treninga še deset kilometrov z Gamo in zaostanek za pol minute do eno minuto so mi dali misliti, da bi se letos lahko revanširali za poraz, ki so nam ga naprtili Švicarji v Zakopanih. Mirno lahko rečem: če bi ne bilo kakšnega defekta, bi zasedli peto mesto v štafeti 4×10 km na letošnjih F. I. S. tekmah v Cortini d'Ampezzo.

Za presenečenje skrbe prav dobro na letošnjem prvenstvu Italijani sami. Danes je bil drugi del alpske kombinacije — slalom. Chieromi (Italija) in Pfeifer (Nemčija) si delita prvo mesto. Seghi Celina je pa kar za tri sekunde nabrisala doslej več let nepremagljivo Cranzovo.

Obe kombinaciji, moško in žensko, pa za zdaj še čvrsto drže Nemci.

Vreme je danes zelo neugodno; ves dan že hudo sneži z mrazom in vetrom. V prihodnjem pismu pa o ostalih tekmah do konca. **Franc Smolej.**

Moderna Trnuljčica

Budimpešta, februarja.

Pred kratkim so imeli v neki meščanski družini v Budimpešti poroko. Povabili so precej znancev in sorodnikov, pojedino so pa imeli v neki veliki restavraciji. Slučajno je pa eden izmed povabljenih gostov zamudil vlak in zato prišel na gostijo z dveurno zamudo. Stopil je v gostilniško sobo, kjer so bili zbrani svatje, in se na moč začudil. Nihče ga ni pozdravil, vse je bilo mrtvaško tiho v sobi. Tedaj si je svate pobliže ogledal in ugotovil, da vsi spe. Skušal je tega in onega zbuditi, ali vsi so tako trdno spali, da je sklenil naposled poiskati zdravniško pomoč.

Ko je čez nekaj časa prišel zdravnik, je ugotovil, da so gostje vsi po vrsti narkotizirani. Preden je minila ena ura, so se zaspanci že začeli prebujati. Tudi »Trnuljčica« je dvignila svojo lepo glavico in presenečena pogledala okrog sebe. Ni mogla ugotoviti, ali sanja ali je vse živa resnica.

Šele pozneje so ugotovili, da je goste narkotizirala ljubosumna gostilničarka, pri kateri so nevestini starši naročili gostijo. Mladi ženin se je namreč pred leti smukal tudi okrog gostilničarke in zato je mislila, da bo postala njegova žena. Ko je te dni izvedela, da se je njen izvoljenec poročil z drugo, je sklenila, da se bo bridko maščevala. Pomešala je med vino močno uspavalno sredstvo in tako ženina in nevesto pa tudi vse goste, ki so pili vino, uspavala za nekaj ur.

Čeprav je gostilničarka iz gole ljubosumnosti napravila to šalo, na sodišču za njeno ljubezen niso imeli dosti razumevanja in so jo precej strogo kaznovali.

Japonka v ljubezni in zakonu

Tokio, januarja.

Če pride Evropejec v Tokio, ga takoj zbode v oči veliki kontrast japonske prestolnice. Moderni avtomobili drse po ulicah, vmes pa tekajo slabotni Japonci, vpreženi v rikše. Moderne modne hiše stoje ob cesti, poleg njih pa lesene japonske hišice, kakršne so postavljali že pred sto leti. Evropska kultura je tu tesno povezana z japonsko.

Evropsko oblečeni možje dajejo Tokiu videz evropskega mesta. Prav tako so se modernizirale tudi Japonke, ki so z ostriženimi lasmi in modernimi evropskimi oblekami popolnoma podobne Evropejkam. Ta moderna dekleta Japonci imenujejo »moga«, kar pomeni moderno dekle. Čeprav zro njihove oči prav tako sanjavo in pričakujoče v svet kakor oči mladih Evropk, je vendar njihovo pričakovanje povsem drugačno in njihova življenjska pot je vse drugače zarisana kakor pri evropskem dekletu.

Japonka je lahko še tako moderna, še tako lahko zaljubljena v kakšnega mladeniča, njena prva in sveta dolžnost je služba domovini. Šele potem, ko je domovina ne potrebuje več, se lahko vdaja sanjarijam in svojim osebnim željam. Nič na svetu ne premoti Japonke, da bi se odtujila običajem svojih očetov. Tu evropski vpliv ni ničesar dosegel.

Ravno kar se tiče zakona in ljubezni, je Japonka ostala prava orientalka. V ljubezni nimata prve besede zaljubljenca, temveč starši obeh, ki odločajo po svoji volji o usodi svojih otrok in ti se ji tudi prostovoljno vdajajo. Navadno starši določijo tako imenovanega nakahoda, to je nekak zakonski posredovalec, ki mlademu dekletu ali mladeniču izbere nevesto ali ženina. Prav zaradi teh običajev na Japonskem ni neporočenih žensk.

»Moga« ima seveda lahko tudi prijatelje. Prijateljstvo med moškim in žensko je pa na Japonskem veliko bolj omejeno kakor v Evropi. Med ljubeznijo in prijateljstvom so Japonci potegnili strogo mejo. Japonka je sicer svojemu možu podložna, vendar na prav svojevrsten način, ki ga Evropci po večini ne morejo razumeti. Nikdar ni bila Japonka sužnja svojemu možu. V vsej japonski zgodovini je napisano, da je Japonka enakovredna svojemu možu in popolnoma svobodna.

Japonka je v ljubezni popolnoma drugače vzgojena kakor Evropka. Evropsko dekle je na primer zelo nesrečno, če se ne poroči s svojim »tipom«, in pri izbiri svojega zakonskega druga nikdar ne posluša starejših ljudi. Šele potem, ko je nekaj let poročena, spozna, da so imeli njeni starši prav in da njen mož prav za prav ni njen »tip«. Japonki se kaj takšnega ne more zgoditi. Ona se sicer zaljubi, vendar v prvi vrsti posluša svoje starše in se poroči s tistim, ki ga oni svetujejo. Morda je prav zato na Japonskem tako malo ločitev.

Bivši španski kralj Alfonz se je odpovedal prestolu v korist svojemu sinu donu Juanu, ki utegne postati španski kralj, ker je v dobrih odnosih do falange (fašistovske organizacije).

Kadar kupite

sredstvo proti bolečinam, prehladu ali hripi in zahtevate

ASPIRIN

pazite, da je vsak zavitek in vsaka posamezna Aspirin-tableta označena z „Bayer"-jevim križem.

Oglas reg. pod št. br. 7201 od 22. marta 1940.

ŠIROM PO SVETU

Za hripo leži 300.000 Peštancev; nekaj primerov je bilo smrtnih, čeprav hripa ni posebno huda. — **Na F. I. S. tekmah v Cortini d'Ampezzo** so zabeležili tele zmage: alpska kombinacija: moški: Jenewein (Nemčija), ženske: Kristl Cranzova (Nemčija); tek na 18 km: moški: Dahlquist (Švedska); klasična kombinacija: Berauer (Nemčija); tekmovanje vojaških patrulj: Švedska; tek na 50 km: Kurikkala (Finska); samostojni skoki: Paavo Vierto (Finska). Vsi prvaki so postali s to zmago letošnji svetovni prvaki v teh disciplinah. — **Velika, še nedotaknjena ležišča nafte** so odkrili pri Saratovu ob Volgi. — **3,69 milijona potniških in 0,78 milijona tovornih avtomobilov** so lani izdelali v Ameriki. Leta 1939. so pa izdelali 2,86 milijona potniških in 0,79 milijona tovornih avtomobilov. — **Izkaznice za testenine so uvedli v italijanskih restavracijah** od 1. februarja dalje; restavracije 1. razreda dajejo 70 gramov, 2. razreda 90 g in 3. razreda 110 g testenin. Na jedilnikih morata biti pa vsaj ena juha in ena prikuha, ki jo dobiš brez izkaznice — **‚Inönijevo enciklopedijo'** pripravlja turško prosvetno ministrstvo; obsegala bo vse podatke o Turčiji in drugih državah in bo debela štirinajst do šestnajst knjig. — **Mamuta s kožo in dlako** je poklonil newyorški prirodopisni muzej vseučilišču na Aljaski. Mamuta je neka newyorška odprava izkopala v bližini Junoa na Aljaski. — **Spol nerojenega otroka zna ugotoviti** s pomočjo materinega rokopisa neki japonski ginekolog in grafolog hkrati. Ta metoda je pa veljavna šele tri mesece pred porodom. — **Plaz je zasul italijansko vojaško patruljo** osmih vojakov v gorskem masivu Bogatina na sev. Goriškem. Trupel doslej še niso našli. — **Nove zapiske ruskega pesnika Lermontova** so našli v arhivu oblastnega muzeja v Serpuhovem. V zapisnici so načrti neke povesti s Kavkaza in nekaterih pesmi. — **Z mišmi se je hotel ozdraviti** italijanski kmet Vincenzo Faccioli iz Foggie. To ‚zdravilo' mu je nasvetoval neki padar. Zdaj se bolnik zdravi v bolnišnici, kjer se zdravniki trudijo, da bi mu rešili življenje. — **Kokoši, zastrupljene z bacili difterije,** so ukradli nič hudega ne sluteči tatovi iz Collège-de-Francea v Parizu. Zdaj čakajo oblasti, kje bo kdo prvi obolel za to boleznijo. — **Odišavljene oglase tiska list ‚Tennesseen'** v državi Tennesseeju v Združenih državah. Časopis so odišavili tako, da so tiskarski barvi primešali sedem kil rožnega olja.

Prezident USA Roosevelt je praznoval 30. januarja svoj 59. rojstni dan. Slika nam kaže to slavje, kakršno je bilo lani: prezidentova žena gospa Rooseveltova je bila zelo dobre volje pri deljenju slavnostnega kolača.

COCCOLA

NAPISAL JOSIP RIBIČIČ

Hrastovi in Drenovi — dva prijateljska zakonska para srednjih let — so se strogo držali tradicije, da bodi nedeljsko popoldne posvečeno družini. Ob lepih nedeljah so se odpravili redno na skupne izlete v mestno okolico in zavili na cilju v vaške gostilne na domače koline ali na pečeno perutnino in obligatni cviček. Če se je pa vreme kisalo, sta obe družini odpravili otroke v kino, starši sami pa so zavili v kavarno. Tam sta moška proučila iz inozemskih časopisov politični položaj preteklega tedna, gospe soprogi pa pregledali modne novosti iz revij.

Zadnjič nekoč se je v nedeljo spet kisalo nebo. Cunjasti oblaki so se vlekli nad mestom in od časa do časa je pršilo. Ne Hrastovi ne Drenovi se niso mogli odločiti. Moška dva bi le rajši zavila v naravo na koline in cviček, a gospe bi za življenje radi pokazali svoja nova klobuka. In tako sta oba zakonska para zasedla udobno mizo v kavarni in se zatopila v časopise in revije.

Kavarna je bila polna gostov in gospa Hrastova je lehko neovirano pasla radovedne oči na vse strani. Nenadoma ji obstane pogled na sosedni mizi. Tam sedi lepa, črnolasa gospa, ob njej pa istotako lep gospod. Obema nasproti pa kleči na stolu bolj angelu ko človeku podoben otrok in breska po ilustraciji. Družinica, ko da bi jo izrezal iz okvirja kakega starega mojstra!

Lepi gospod in lepa gospa sedita tesno drug ob drugem in gospa Hrastova natančno opazi, kako si stiskata roki pod mizo, in kako boža njegova levica njeno desnico. Gospa Hrastova napenja ušesa, da bi ujela kako besedo iz njunega razgovora. Pa govorita pretiho in je tudi kavarna prepolna bučanja govorečih ljudi. Slišiš govorjenje, besed ne ločiš. Le enkrat ujame njeno uho besedo, eno samo tujo besedico, izgovorjeno s pritajeno slastjo: »Coccola!« Izrekel jo je lepi gospod, ko je ponovno pobožal roko svoje sosede. Gospa se je blaženo nasmehnila in prav rahlo zardela. Sramežljivo je z očmi opozorila gospoda na dete ob mizi. Gospod se je odkašljal, pokimal in obmolknil, a tembolj so govorile njegove oči.

Hrastova je stopila s šolni možu na kurje oko in z očmi pokazala na sosedno mizo. Tega bi ji prav za prav ne bilo treba, kajti je bil Hrasta že Drenov čevelj opozoril na lepo tujko.

»Kaj pa je?« se dela Hrast nevednega.

»Kaj pomeni beseda ‚coccola'?« zašepeta Hrastova in se nagne čez mizo.

»Coccola?« razmišlja Hrast. »To je tako nekak skupen pojm za nekaj malega, lepega, prisrčnega. Slovenski bi rekli: srček ali kaj podobnega. Prav za prav nimamo Slovenci za to posebnega izraza.«

»Da, da!« vzdihne gospa Hrastova. »Slovenci, posebno moški, ne poznajo takih izrazov! Ko hoče biti Slovenec zelo prijazen, pa te udari s plosko roko po hrbtu ‚no, stara!' Ne, ne. Slovenec nima v svojem besednem zakladu premehkih besed!«

»Slovenke jih še nismo slišale!« pomaga Drenova.

»Jaz ne pojmim, da bi bila kdaj coccola!« se bridko nasmehne Hrastova.

»Ne!« prikima gospod Hrast in se v istem hipu prestraši lastne besede. V zadregi se odkašljuje in skuša popraviti: »Mislim namreč, da Slovenci res ne poznamo takih coccol... v izrazu namreč. Sicer so tudi naše Slovenke coccole, a nam se upira to povedati, nas je sram izdajati svoja čustva na tak način, mi... pretrdo smo vzgojeni, da bi takorekoč nosili svoja čustva na dlani in jih razkazovali celemu svetu.«

»O, sram vas je res, pa kako sram, da bi bili nežni!« pritrdi gospa Drenova.

»Smo pa zato bolj stanovitni in zanesljivi!« se vmeša v razgovor še Dren in nagne glavo proti sosedni mizi. »Takile pa kar stresajo iz rokava coccole kakor orehe, pri tem pa nič ne mislijo. Čez pol ure se bo morda kje drugje vžgal za drugo coccolo. Sicer pa je res coccola!«

»Aaa?« zategne sopran gospe Drenove. »Saj se mi je že ves čas čudno zdelo, zakaj se nekam nemirno premikaš po stolu. Ti... ti stanovitni sin zanesljivega naroda! Lepa stanovitnost! Kaka ironija!«

»Dragi Dren«, ustavi gospa Hrastova začetek družinskega razdora, »meni se zdi, da si v zmoti. Le poglej: otrok je najmanj tri leta star. Če je edini, sta poročena že najmanj štiri leta. In če boža mož svojo ženo po štirih letih zakona še vedno skrivaj pod mizo in če jo boža z besedo nad mizo, potem, dragi Dren, potem ni to nestalnost, ampak je globoka vdanost in stalna ljubezen, ki ne bo nikoli zarjavela. Po štirih letih zakona mi še doma ni nihče pobožal rok!«

»Po štirih?« se zasmehljivo namrdne gospa Drenova. »Po enem reci, po enem! Samo prvi mesec sem bila Slavčica, v drugem sem že bila Slavka, no zdaj sem pa Lojzka!«

Ozračje postaja napeto. Možema se nabirajo gube na čelu, gospema pa se nategujejo ob ustnih navzdol.

Hrast se v zadregi odkašljuje in išče izhoda. Pogleda skozi okno in predlaga: »Kaj če bi odšli kam na zrak? Vedri se!«

»Zakaj?« sikne gospa Drenova. »Meni je tu kar všeč. Mojemu možu pa še bolj!«

Zavlada mučen molk, ki ga prekine zvonkljajoči glasek angelčka pri sosednji mizi. Gospod je bil privlekel iz žepa bonbon in ga stisnil otroku v ročko. Mali je dvignil svoje črne očke, se nasmehnil, pokimal in se lepo zahvalil: »Grazie, signor.«

»Hrrk,« se je zaletelo gospodu Hrastu, ki se je bil v zadregi spravil nad vodo. Drenu pa se je obraz razlezel v zmagoslavni nasmeh: »Signor, je rekel mali... Hm, stanovitnost pa taka... in zvestoba... haha...«

»Kaj pa veš?« se jezi gospa Drenova. »To je spet tisto kranjsko prirojeno obrekovanje. Le poglej otroka! Ali ni njemu podoben, da bolj ne more biti.«

»Saj, saj,« se zlobno smehlja gospa Drenova. »Seveda mu je otrok podoben!«

»Kako ste grdi!« kara gospa Hrastova. »V nemških boljših rodbinah se vsi vikajo med sabo. Mož pravi ženi gospa in milostliva. Zakaj bi tudi pri tehle ne bila navada, da mora otrok nagovoriti očeta z gospodom?«

»Tako je!« pristavi še gospa Drenova. »Če bi se naši otroci navzeli te navade, bi morda imeli več spoštovanja do staršev, kot ga imajo.«

Spet je postalo zakonsko ozračje z elektriko nasičeno. In spet je bil otrok rešitelj. Sklonil se je bil k oknu, grizel bonbon in pritiskal nosek na šipo. Nenadoma se je zdrznil. Žarečih oči je s prstkom pokazal na ulico in zavriskal, da je srebrni njegov glasek kar zazvonkljal po kavarni: »Papa, papa!«

Črnolasa lepotica je vztrepetala, sunkoma vstala in se hitro poslovila od svojega soseda.

Naša zakonska para sta odprtih ust gledala za njo in Dren je šepnil Hrastu na uho: »Coccola je pa le!«

Pod krinko elegance

PUSTOLOVSKO ŽIVLJENJE LAŽNEGA BANKIRJA

80 Newyorčanov je osleparil

Newyork, februarja.

Policija je šest mesecev zaman iskala in zasledovala nevarno družbo sleparjev, ki je bila osleparila že nešteto Newyorčanov. Šele pred nedavnim se jim je posrečilo zaslediti glavnega vodjo te tolpe, Arturja Bentinga, ki je bil že večkrat kaznovan za kakšno malenkost.

Artur Benting je spretno ponaredil svoje listine in se izdajal za bogatega bankirja iz San Franciska. Imel je še štiri pomagače, ki so svojega vodjo popolnoma ubogali in si z njegovo pomočjo pridobili velikanske vsote denarja.

Artur in vsi njegovi pomagači so bili zmerom elegantno oblečeni, dostojni in v vsakem pogledu korektni. Prav ta njihov odlični nastop jim je povsod pridobil zaupanje. Vsak izmed članov te družbe je imel vilo in svoj avto, poleg tega so pa imeli v sredini Newyorka svojo pisarno, v kateri so kar na debelo sleparili svoje žrtve. Največ denarja si je Artur prislužil z nakupovanjem zlata in dragih kamnov. Spretno je izvabljal iz lahkovernih žrtev nakit, češ da jim ga bo bogato plačal, potem pa ni bilo o denarju nobenega duha. Če so potem prišli Arturja terjat, se je zmerom namesto njega izgovarjal kakšen član njegove družbe in upnike prepričal, da je Artur prav te dni podedoval po svojem stricu iz Čikaga veliko vsoto denarja. Takoj ko bo ta denar prejel, bo lahko vsem upnikom povrnil, kar so mu posodili.

Petorica sleparske družbe je bila sijajno organizirana. Nihče izmed žrtev premetenega »bankirja« ni niti za nip posumil, da so vsi sleparji med seboj zmenjeni. Člani družbe so se zmerom izdajali samo za prodajalce nakita, ki Arturju že več let prodajajo nakit in ga dobro poznajo. Tako je bilo lahkovernih žrtev zmerom več.

Artur Benting si je poleg drugega pomagal tudi z ženitvenimi sleparijami. Tako je na primer toliko časa hodil za hčerjo nekega bogatega trgovca iz Newyorka, da se je ta smrtno zaljubila vanj. Pisarila mu je goreča ljubezenska pisma, seveda se je pa zmerom znova zanimala tudi za njegovo dediščino iz Čikaga. Artur jo je znal zmerom znova pridobiti, da mu je sveto verjela. S pomočjo pisem te bogate Newyorčanke je na primer Artur dobil od neke družbe 100.000 dolarjev. Vsakdo je verjel, da ženin hčere bogatega in poštenega trgovca, znanega po vsem Newyorku, ne more biti nič drugega kot poštenjak.

Naposled se je pa tudi kariera Arturja končala. Eden izmed njegovih upnikov, ki mu je bil na slepo zaupal 100.000 dolarjev, je namreč podvomil o njegovi poštenosti in je skupaj s trgovčevo hčerjo odpotoval v Čikago, da bi tam poizvedel, ali je pravljica o bogatem stricu resnična ali ne. Seveda pa v Čikagu niso o kakšnem bankirju Arturju Bentingu ničesar vedeli, še manj pa o njegovem bogatem stricu. Takoj je posegla vmes policija in Arturja ulovila prav pri njegovem zločinskem poslu. Prav tisti trenutek, ko je hotel spet osleparitи neko žrtev za 50.000 dolarjev, so ga prijeli detektivi.

Artur Benting in njegovi sodelavci so na policiji takoj priznali, da so v razmeroma kratkem času osleparili 80 lahkovernih Newyorčanov za nič manj ko sedem milijonov dolarjev. To je največja sleparija, ki jo je ameriška policija zabeležila v zadnjih desetih letih.

Spletkarjenje — zabava afriških črncev

London, februarja.

Znanstveniki, ki so dosti popotovali po Afriki in se podrobno seznanili z življenjem afriških črncev, pogosto pripovedujejo o njih zanimive posebnosti. Črnci so namreč razdeljeni v veliko plemen, vsako pleme je pa drugemu plemenu sovražno in spletkari proti njemu, kolikor le more.

Po mnenju znanstvenikov so še najboljši severnoafriški črnci, ki so po veliki večini že sprejeli civilizacijo in opustili svoje čudne divjaške nazore. Tako je danes v Afriki že dosti črncev, ki so ‚vegetarijanci' in so se človeškemu mesu enkrat za zmerom odpovedali. Še več, oni se celo bore proti svojim črnim bratom, ki imajo človeško meso še zmerom za največjo delikatesо.

Kakor že rečeno, imajo črnci zelo radi spletke. Posebno tako imenovane plemenske spletke so zelo pogoste. Pripadniki enega plemena govore o svojih črnih bratih drugega plemena vse mogoče in nemogoče reči, samo da jih pred drugimi oblatijo.

V Srednji Afriki na primer še danes živi pleme črnih pritlikavcev, ki se imenujejo Batuanci. Celo pleme je degenerirano in živi z vsemi drugimi črnskimi plemeni v sovraštvu. Batuanci žive popolnoma naravno in se preživljajo z lovom na divje zveri. Namesto denarja uporabljajo slonovo kost, ki je zelo dragocena. Zelo spretno plezajo po drevju in so sploh zelo podobni opicam.

Sosednja plemena govore o teh pritlikavih črncih vse mogoče stvari. Tako so na primer raznesli njihovi sovražniki, da so Batuanci potomci opic in da se s šimpanzi in orangutani zelo dobro razumejo. Raznesla se je tudi govorica, da misli vsak Batuanec, ki v džungli sreča orangutana, da je to velika sreča. Orangutan in črnec si v tem primeru podasta roki in se sploh vedeta zelo prijateljsko, ker sta pač v ožjem sorodstvu. Ako pa črnec v gozdu orangutana spregleda in ga noče dostojno pozdraviti, tedaj se mu to bridko maščuje.

Prav zaradi tega domnevnega krvnega sorodstva Batuancev z opicami jih vsi drugi črnci smrtno sovražijo. Če črnec drugega plemena reče svojemu sovražniku, da je Batuanec, tedaj je to največja žalitev. Med obema črncema prav gotovo kaj kmalu pride do krvavega spopada. Za črnca je največja žalitev, če mu kdo reče, da je Batuanec.

Nenavadni ameriški zakoni

Newyork, februarja.

Newyorški sodnik James Filton je pred nedavnim izdal zanimivo knjigo starih ameriških zakonov, ki kljub svoji čudni vsebini veljajo še danes.

Če človek bere to knjigo, ima vtisk, da prebira kulturno zgodovino nekega naroda. Tako na primer je v tej knjigi zakon, ki prepoveduje prebivalcem države Kansasa jesti kače, kuščarje, stonoge, škorpijone in pajke.

Prav tako nenavaden je zakon, ki velja v Georgiji, eni izmed združenih ameriških državic. V tej državi so imeli najbrž zelo hude zobozdravnike, ker so proti njim ustanovili poseben zakon. Tako na primer pacienti v tej državi lahko tožijo zobozdravnika, če je z njimi grob. Dasi je zadnje čase bolj malo takšnih tožb, je zakon še zmerom veljaven.

V Newyorku je pa na primer pod strogo kaznijo prepovedano ob nedeljah igrati golf. V resnici v Newyorku največ igrajo golf ob nedeljah. Pred nedavnim je neki odvetnik, ki so mu bili igralci golfa na poti, uporabil ta stari zakon in igralci so morali plačati visoko kazen, čeprav nihče izmed njih več ni vedel za ta zakon.

V Severni Dakoti imajo spet zakon, ki ščiti otroke proti prometnim nesrečam. Otroci, mlajši od 15 let, na primer se ne smejo brez spremstva staršev približati železniški postaji. Celo približati se ne smejo železniškim tirom bolj kot za deset metrov.

V Newyorku je prav tako še veljaven zakon, ki prepoveduje Indijancem nakup zemlje. Prav tako so prepovedali konjske dirke v krogu ene milje okrog sodišča v Newyorku.

V državi Ohiu so imeli na primer zakon, po katerem vsako strojepisko strogo kaznujejo, ki pove kakšni tretji osebi, kaj ji je v pisarni narekoval njen šef. V Pennsylvaniji je prepovedano streljati iz topa.

V Severni Karolini imajo pa strog predpis, kar se zakoncev tiče. Po tem predpisu morata biti v vseh hotelskih sobah zakonski postelji vsaj za dva čevlja odmaknjeni druga od druge.

V Južni Karolini smejo vzeti ljudje v železniški vagon otroških vozičkov kolikor hočejo, ne da bi jim bilo treba za to kaj več plačati. Ta zakon kaj pridno izrabljajo tovarnarji otroških vozičkov.

Najbolj nerazumljiv in najneumnejši zakon je brez dvoma tisti, ki ga imajo v Zahodni Virginiji. Tam imajo po zakonu predpisano dolžino nočnih srajc. Gorje, če zalotijo kakšnega prebivalca, ki ima za nekaj centimetrov krajšo spalno srajco, kakor je predpisano v zakonu.

Nenavadni ženitveni oglasi

Newyork, februarja.

Tudi v naših časopisih pogosto beremo smešne in nemogoče ženitvene oglase, vendar so ti oglasi prava senca v primeri z onimi, ki jih pošiljajo v liste Američani in Američanke.

Tako na primer je neki ameriški vdovec dal v časopis oglas, da bi se rad dopisoval z damo, ki nima nič premoženja; dame z eno nogo imajo prednost. Tudi mlada dekleta si izmišljajo vse mogoče ženitvene oglase. Tako je neka Newyorčanka, mlada in lepa, oddala oglas, v katerem išče za možitev velikana. Pravi, da bi se poročila samo z možem, ki bi bil velik najmanj dva metra.

Posebno previden je bil neki moški iz Connecticuta. Ta mož išče za ženitev vdovo, katere prvega moža so obesili ali pa obsodili na smrt na električnem stolu. To svojo nenavadno željo je obrazložil s tem, da se hoče tako zavarovati, da mu njegova žena ne bo zmerom hvalila svojega prvega moža.

Rekord v nenavadnosti ženitvenih oglasov je nedvomno odnesel tale oglas: »Iščem ženo, ki ima vsaj 50 let, je gluhonema, sovraži glasbo, otroke in pse in ne pije.«

Resnica o čudežnih otrocih

Newyork, februarja.

Newyorški zdravnik dr. Filip Colberston je proučil življenjepise 100 muzikalno nadarjenih dečkov, ki so veljali za prave »čudežne« otroke. Pri tem je pa naletel na odkritja, ki presenečajo.

Med otroki je bilo veliko število otrok, ki so z osmimi leti prirejali klavirske in violinske koncerte; toda ko so odrasli, niso bili zmožni, da bi si ohranili svojo slavo.

Od 100 teh »čudežnih« otrok je ostalo 72 povprečnikov, 20 jih je popolnoma izginilo s koncertnih lepakov in niso nikoli več prirejali koncertov. Izmed v detinjstvu nadarjenih otrok so le trije postali veliki in slavni glasbeniki.

Umetno dihanje je rešilo drevo

Newyork, februarja.

Lani so s kamnitimi kockami pokrili neki trg v mestu St. Louisu v Združenih državah. Sredi trga je stal velik in prastar jesen. Ko so okrog drevesa vse pokrili s tlakom, se je začelo drevo sušiti.

Ker je pa to drevo mestna znamenitost, so takoj poklicali botanike in jih vprašali za svet. Ugotovili so, da jesenove korenine ne dobe dovolj velike količine zraka.

Zato zdaj enkrat na mesec denejo v štiri metre globoko zemljo pod jesenom jekleno cev in skozi njo spuščajo zrak v zemljo. Vse kaže, da je to umetno dihanje jesenu pomagalo, ker se je popravil in se ni nič več sušil.

PLAČAJTE NAROČNINO!

Zjutraj... zlasti pa zvečer
Sargov KALODONT proti zobnemu kamnu

ZRCALO *naših dni*

Za vsak prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

Zgrešena reklama

Te dni sem v dveh slovenskih dnevnikih našel priloženi reklamni letak za pralno sredstvo Žensko hvalo. *Začuden sem prebral:*

»To je odlično sredstvo za kvašenje rublja! Brzo — temeljito — štedljivo...«

Vsa reklama je bila pisana v srbohrvaščini — razen enega edinega stavka (Varčujte z milom!).

Ne razumem, zakaj bi Slovenci brali srbohrvatsko reklamo. Ne razumem, zakaj so lastniki tega pralnega pripomočka dali tiskati tisoče in tisoče teh reklamnih letakov, čeprav Slovenija govori in piše slovenski, razen tega pa porabi sorazmerno največ mila. **N. K.**

Več razumevanja

Mnogo se je že govorilo in pisalo o škandaloznem stanju naših cest. Naj torej tudi ta članek velja nerazumevanju in malomarnosti tistih, ki so odgovorni zanje.

Sem pripadnik zelo velike in dobro poznane gorenjske občine. Občinske poti, ki že dolgo niso bile posute, je zdaj pokrila debela plast snega. Res neprijetno in skrajno nerodno je človeku, ko se spomni, kako malo in skoraj nič stroškov bi imela tako velika občina, če bi poskrbela za odstranitev snega s cest s plugom. So otroci, ki imajo do šole skoraj pol ure in še več hoda. Ali si bodo res mali siromaki morali sami z lopatami v rokah napravljati in urejati pot v šolo?« **M. O.**

»Beračenje«

Dandanes se potika po svetu vse polno »beračev«, za katere ne ve nihče, ali so potrebni daru ali ne. To so po navadi ljudje, ki jim delo ne diši in jim je ljubši »beraški šport«. Marsikdo ima že izkušnje z njimi, izkušnje, ki pa niso zmerom najprijetnejše. Tudi jaz sem doživel neko neprijetnost.

Bil je deževen dan, ko sam sedim v kuhinji in čitam knjigo. Kar priropota v hišo mlad velikan.

»Prosim za kakšno kronco,« tiho poprosi.

Ker slučajno nisem imel nič denarja pri sebi, mu dam velik kos že odrezanega kruha. Velikana popade jeza, pograbi kruh, se urno obrne in odide. Na pragu se pa ustavi in z jeznim glasom zakriči: »Hudič, kaj misliš, da bom vaše pomije žrl«, vrže kruh na tla in zbeži.

Zelo sem se začudil predrznemu preobjedencu, ki v teh težkih časih ne je kruha, ki ga še mi komaj dobimo. **R. J.**

Na dnu!

V četrtem okraju mesta Maribora stanuje neka štiričlanska delavska družina: mož, žena pa ena trinajstletna in ena štirinajstletna hčerka.

Mož je zaposlen pri težaških delih in ves dan odsoten. Žena vodi gospodinjstvo, hčerki pa obiskujeta šolo. Hčerki pa že dolgo ne hodita v šolo, temveč se z vednostjo matere potepata po mestu ter iščeta primernega zaslužka, katerega izkupiček baje izročata materi.

Ali se ne bi dalo kaj ukreniti, da bi prišli deklici v kakšen zavod, kjer bi se poboljšali? **Mariborčan**

UGANKE?

KRIŽANKA

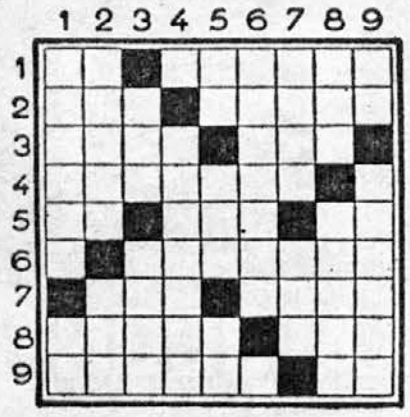

Pomen besed:

Vodoravno: 1. učenje; réčica med Sočo in Trstom. 2. zaimek; mesto ob Jadranu. 3. grški slikar (v 4. stoletju pr. Kr.); Slovan. 4. reka v Dalmaciji. 5. ime mnogih rek na tujem; svetopisemska oseba; zemlja. 6. zakon. 7. slovenski zgodovinar; poldrag kamen. 8. moško ime; žensko ime. 9. rudnina; površinska mera.

Navpično: 1. nečeden; kemijski znak za baker. 2. posušeno kokosovo jedro; pokoj. 3. oblika glagola jesti; del dinarja. 4. tolšča, ki se dobi pri izdelovanju volne (pri namakanju). 5. predlog; del obraza; kitajska dolžinska mera. 6. žensko ime. 7. mesto v Abesiniji; vzklik. 8. naselje; žensko ime. 9. kemijski znak za argon; obrtnik.

*

POSETNICA

Luka Č. Rob

Kaj je ta oseba?

*

ŠTEVILNIK

a 1—2—3—1—2—4—
b 5—2—1—6—7—2—
c 8—2—9—7—10—3—
č 7—2—9—6—11—2—
d 8—2—4—6—5—6—
e 7—10—3—6—11—2—

Pomen besed:

a) kemijski element (samorodna kovina), b) Mohamedova hči, c) tuje žensko ime, č) reka na Bolgarskem, d) Mohamedovi nasledniki, e) denarna listina. Diagonalno: mesto pri Gibraltarju.

*

ČAROBEN LIK

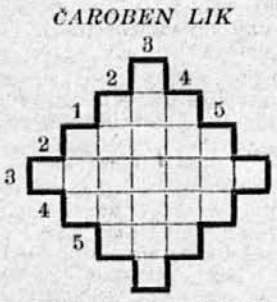

Pomen besed, navpično in vodoravno: 1. član družine, 2. grški otok, 3. mesec, 4. fotografska leča, izdelek Zeissovih tvornic, 5. ujeda.

*

OPEKE

VČA
ETI EDA
PAM REL ETP
BES SIH

Pregovor

*

ČAROBEN LIK

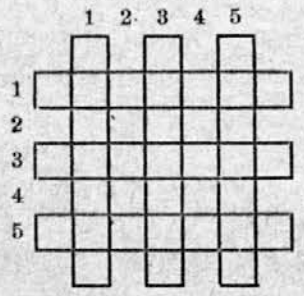

Pomen besed, navpično in vodoravno: 1. samoprodaja, 2. švedski izumitelj (1833—1896), 3. vrsta preproge, 4. oblika glagola peljati, 5. francoski pisatelj veseloiger (1622 do 1673).

Rešitve ugank iz preišnje številke

Rešitev križanke: Vodoravno po vrsti: 1. od, sobana, 2. tek me-nam, 3. obad, niš. 4. marengo, a. 5. ar, moa, up. 6. n, perzija. 7 pot, iver. 8 delež, ada. 9. osorej, at.

Rešitev kvadrata: 1. Arcole, 2. slepar, 3. Libija, 4. Hotiza, 5. pastor, 6. Berlin — Albion.

Rešitev verige: kolera, Rašica, carina, narava, vabilo, lopata.

Rešitev posetnice: gimnazijski sluga.

Rešitev čarobnega lika: 1. mož, 2. mizar, 3. kozarec, 4. žarek, 5. rek.

Duševna dieta

Izmed desetih ljudi jih je sedem živčnih. Dva izmed sedmih vesta, da imata rahle, občutljive živce, pet jih pa pripisuje svojo živčnost ‚okolici', ‚vremenu' ali ‚okoliščinam'. Ti ljudje o sebi ne pravijo, da so živčni, temveč da so sitni. Vsekako so na slabšem kakor zdravi ljudje, pa tudi na slabšem od tistih dveh tovarišev, ki dobro vesta, kakšna bolezen ju tare. Živčnost je bolezen, toda vsaka sitnost še ni živčnost.

Tako nekako trdi neki slaven madžarski specialist za živčne bolezni. In prav ta zdravnik tudi pravi, da je bolje, izogniti se živčnosti, kakor zdraviti jo. Oh, kako prijetno je ljudem, ki nikoli še niso poskusili, kako dolge so ure ponoči, če ne spiš! Prav tako bi marsikdo rad marsikaj žrtvoval, če ne bi zaradi svojih živcev zardeval ob vsaki malenkosti. Mnogo drobnih neprijetnosti je, ki jih sprožijo naši občutljivi živci in ki počasi zrastejo v velike nadloge, če se že takoj ob začetku ne potrudimo, da jih odstranimo.

Če nočemo postati živčni kljub temu, da imamo napomo delo, da živimo v povprečni vsakdanjosti, polni razburjenj po eni strani in dolgočasja po drugi, se moramo ravnati po ‚duševni dieti'.

Poznamo diete za želodčne bolezni, za žolčne kamne in za ledvične bolezni, zakaj ne bi imeli tudi diete za dušo?

Nikar se ne prestrašite, ne bo vam treba otepavati prepečenca, ne neslano soka, s hranili za telo nima ta duševna dieta prav nič skupnega! Samo od vas samih je odvisno, kako si boste dieto ‚zapisali', kako se boste ravnali po njej in kakšen uspeh boste z njo dosegli.

To pot boste sami sebi zdravnik; skušajte torej biti objektivni, ne prestrogi in ne premehki, nekoliko domišljavi nad važno nalogo, ki vas čaka — in kajpak prepričani v uspeh svojega zdravila.

So jedi, ki jih tudi čisto zdrav človek ne prenese; tako na primer nekateri ne marajo pljučk v omaki, drugi pa ne riževega narastka. Ne da bi se jim želodec pokvaril ob teh jedeh, kratko in malo ne diše jim.

Prav tako je z duševno hrano, samo s to razliko, da včasih zelo dolgo ne uganemo, katera ‚hrana' nam tekne in katera nam ne diši. Da boste bolje razumeli, vam kar postrežem s primerom:

Po napornem popoldnevu, ki ste ga presedeli za pisalno mizo, zavijete s prijateljico v kino. Betty Dawisova igra glavno vlogo, o filmu ste slišali pohvalno kritiko, razen tega vas vsebina zanima. Zatopite se v film, razživite, trpite z Dawisovo, uživate ob dovršeni režiji — toda ko pridete domov, začutite nekaj nenavadnega. Kljub temu, da ste zadovoljni s filmom, kljub temu, da ste se zabavali — sprostili se niste. Nič zato, morda sem ‚sitna', si mislite in brez razglabljanja ležete spat. In slabo spite.

Še en primer — primeri so zmerom bolj kratkočasni od pridigarskih besed.

Prijatelj vam je priporočil duhovito knjigo nekega francoskega pisatelja. V knjigo ste se tako vživeli, da jo tako rekoč ‚požirate', kakor se to pravi. Tako zelo ste se vživeli v to delo, tako ste se izživeli ob njem, da ste pustili v knjigi del svoje duše. Vendar vsebina te knjige ni bila blizu vaši miselnosti. Sami ne odobravate ljubezenskih spletk, ki so opisane v njej, podrobno opisovanje duševnosti glavnih oseb vas draži in vznemirja, nekaj je v tej knjigi, kar je v vas kljub občudovanju pustilo nekakšen odpor, občutek, da bi bilo bolje, če je ne bi brali. To je tisti ‚instinkt', ki je včasih dragocenejši od razuma. In ta knjiga je ena tistih prepovedanih jedi, ki bi jih morali črtati iz svoje duševne diete.

Kajpak, to vam ni bilo mogoče, kajti poznali niste niti zgodbe te knjige niti pisateljevega načina pisanja. Vendar boste počasi s strogim opazovanjem in z nekim notranjim čutom uganili,, katere stvari sicer na vas delujejo poživljajoče, pa vas vendar razburjajo in so kvarne vašim živcem. Spoznali boste pa tudi, da je to odvisno od okoliščin. Film Betty Dawisove, ki vas je sicer zanimal, razgibal, ne pa sprostil, je morda zato tako deloval na vas, ker ste vse popoldne presedeli ob delu in ker so vaši živci zahtevali druge sprostitve: morda pomenka s človekom, ki vam je blizu, morda sprehoda v naravo, morda ure samote na divanu z lahko radijsko godbo. Če bi si bili isti film ogledali po večurnem sprehodu, bi bil naredil na vas čisto drugačen vtisk.

Sami dobro veste, katere stvari vas razburjajo; zato se jim ogibajte, pa če vas po drugi strani še tako mikajo. Nič čudnega, če je živčen tisti, ki gleda ‚za zabavo' strahotne filme, ne enega, temveč deset. Nič čudnega, če so živčni ljudje, ki nočejo v posteljo pred polnočjo, ne enkrat, temveč vsak dan. Takšne pregrešne ‚duševne hrane' se vam ne bo težko ogibati, posebno, če imate dober namen, da ostanete zdravi. Lahko pa napak živite nekote, če ne izbirate pravilno in s pravim čutom svojih razvedril, svoje zabave in svoje družbe.

Čeprav ni lepo, vendar je res, da moramo biti v tem primeru sebičneži. Odkrižajmo se ljudi, ki moreče vplivajo na našo duševnost, izbirajmo si samo takšno družbo, ki nas razvedri. Odstranimo iz svoje okolice vse, kar nas razburja, četudi za ceno naklonjenosti in prijateljstva. Dajajmo svojim živcem samo dobre hrane, saj so živci tako tesno povezani z duševnostjo, da jih je težko ločiti od nje. In ne pozabimo: prav današnji čas je takšen, da je nekdo upravičeno dejal: v tej vojni bodo zmagali tisti, ki bodo imeli — boljše živce. **Saška**

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEN NA MIZI?

Jedilnik za skromnejše razmere

Četrtek: Jota. Zvečer: Praženec.

Petek: Kislo zelje, ajdovi žganci. Zvečer: Krompirjev riž.

Sobota: Goveja juha, sladko zelje, pražen krompir. Zvečer: Govedina od kosila v solati, kava.

Nedelja: Guljaževa juha, omlete. Zvečer: Polpeti, solata.

Ponedeljek: Fižolova juha, zabeljeni široki rezanci. Zvečer: Goveji zrezki.

Torek: Ričet. Zvečer: Žolica, kava.

Sreda: Goveja juha, kisla repa, krompirjev pire. Zvečer: Šara.

Jedilnik za premožnejše

Četrtek: Prežganka, hrenova omaka s sardelo,[1] kruhovi cmoki, kompot. Zvečer: Sirove palačinke.

Petek: Fižolova juha, zelnate krpice, solata. Zvečer: Praženec, brusnice.

Sobota: Goveja juha z rižem, omaka iz kislih kumaric,[2] zabeljen krompir, solata. Zvečer: Cvetača s prekajenim jezikom.[3]

Nedelja: Ragujeva juha, svinjska pečenka, ohrovtove klobasice, mešana solata, kompot, ocvrte češplje. Zvečer: Goveji zrezki, holandska solata,[4] kompot.

Ponedeljek: Kruhova juha, špinača, krompirjev pire, pečena jabolka. Zvečer: Kisla repa, pečenice.

Torek: Pašta fižol, miške. Zvečer: Telečja jetrca v omaki.

Sreda: Goveja juha z ocvrtim grahom, makaroni z mesom, solata. Zvečer: Kislo zelje s prekajeno svinjino.

Pojasnila:

[1]**Hrenova omaka s sardelo:** 2 žlici kruhovih drobtin prepražimo na masti. Zalijemo jih s skodelico juhe in dodamo 2 žlici smetane, 2 očiščeni in pretlačeni sardeli in po okusu nastrganega hrena. Med neprestanim mešanjem pustimo, da vre pol ure.

[2]**Omaka iz kislih kumaric:** Potrebujemo precej veliko kislo kumarico, žlico masti, za konico noža sladkorja v prahu, po okusu žlico smetane in žlico gorčice. Na masti naredimo rumeno prežganje iz moke in pol žlice na drobno zrezane čebule in malo zelenega petršilja. Vse skupaj zalijemo z juho in pustimo 10 minut vreti, potem šele pridenemo zrezano kumarico. Dodamo še smetano in pustimo, da počasi povre do prave gostote. Preden denemo omako na mizo, ji dodamo še gorčice.

[3]**Cvetača s prekajenim jezikom:** 5 dek moke spražimo na 4 dekah presnega masla. Ko prične lepo rumeneti, jo zalijemo z 2 decilitroma mleka in dobro mešamo, najprej na kraju štedilnika, potem pa na močnem ognju. Cvetači, ki smo jo skuhali v slani vodi, odtrgamo posamezne cvete in jih zdevljemo v dobro pomazano pekačo. Potresemo jo s sesekljanim jezikom, prelijemo z omako in potresemo z nastrganim sirom. Povrh vsega poljemo raztopljeno presno maslo in denemo za 15 minut v toplo pečico.

[4]**Holandska solata:** Potrebujemo polovico krožnika ohrovtovih brstičev, polovico zelene, 2 do 3 stroke česna, 1 do 2 slanika, olje, kis, sol in poper. Zelenjavo skuhamo vsako posebej in jo zrežemo na drobne kose. Slanike namočimo najprej v vodo ali pa v mleko in jih potem drobno sesekljamo. Vse skupaj dobro zmešamo, zabelimo z oljem in kisom, opopramo in osolimo.

Lešnikove kroglice: Potrebujemo 10 dek sladkorja, 10 dek lešnikov in 10 dek čokolade. Sladkor skuhamo z žlico vode, vmešamo zmlete lešnike in nekaj časa kuhamo. Zmes pustimo ohladiti in iz nje naredimo majhne kroglice ter jih povaljamo na nastrgani čokoladi. Kroglice pustimo, da se osušijo in jih ne pečemo. Suhe denemo v papirnate skledice.

Mislili smo že, da letošnja pariška moda ne bo prinesla novosti, saj so časi za modo kaj malo primerni. In vendar je neka pariška modna hiša spravila na trg zanimiv štirioglat klobuček. Če ga nosilka nekoliko postrani potisne na glavo in zaviha krajce spredaj in zadaj, je prav prikupno pokrivalo.

Tri moderne pričeske, druga lepša od druge. Vse tri so preproste, a vendar izredno lepo učinkujejo, bodisi zvečer ali pa čez dan. Zgoraj je klasična pričeska z dolgimi kodri, pripetimi na tilniku. Druga pričeska se imenuje »študentovska pričeska«, a ne nosijo je samo dijakinje. Kodri na čelu in na temenu so zviti kakor v šopke, a vendar lepo ločeni. Spodnjo črnolaso glavico pa krasi moderna, navzgor počesana pričeska. Nekaj leskečočih se zaponk ji daje tisti učinek, ki je potreben dami v veliki večerni toaleti

Velika izbira delikates v trgovini Janeš, Aleksandrova 12, tel. 34-55.

O dojeniu

Znano je, da vsak porod ne nudi možnosti, da bi mati sama dojila otroka. Veliko primerov je takšnih, kjer matere ne morejo dojiti in tako naravno prehranjevati svoje dete. Dojenje je pa najnaravnejši in najhigieničnejši način prehrane. Mati ali dojilja nudita otroku svoje mleko, ki je v resnici zanj najboljša hrana.

V normalnem materinem mleku so vse hranilne snovi, ki jih potrebuje otrok za razvoj in rast. Te snovi so v takšnem razmerju povezane med seboj, da ustrezajo stopnji otrokovega razvoja in mu dajo možnost, da hrano v celoti izkoristi za svoj obstoj.

Prav zaradi tega je dojiljino mleko v različnih časih dojenja različne kakovosti. V začetku je slabše, bolj vodeno, pozneje pa močnejše, gostejše in bogatejše hranilnih sestavin sirnih beljakovin, mlečnega sladkorja, masti, soli in drugih snovi.

Važne surovine, ki jih dojke predelavajo v mleko, so v krvi in so sestavljene iz krvnih beljakovin, masti, sladkorja, fosfornih in apnenčevih soli, kuhinjske soli in vode. Krvna beljakovina se pretvarja v sirno beljakovino, krvni sladkor v mlečnega, a soli in voda, ki so v krvi raztopljene, prehajajo brez kake spremembe v mleko.

Mleko kot naravno in dojenčku neizogibno potrebno hrano le težko nadomestimo z drugimi redilnimi snovmi. Zaradi tega moramo polagati veliko pažnjo na organ, ki je tako zelo važen za prehrano dojenčka, za njegovo zdravje in za njegov razvoj.

Dojenček brez dovoljne mere mleka ne more napredovati. Veliko je primerov, da otroci propadajo zaradi slabe in nehigienske prehrane. Da bi imele dojke dovolj dobrega mleka, morajo biti dobro razvite. Kadar govorimo o razvitosti, odnosno o nerazvitosti dojk, mislimo samo na one dele, ki predstavljajo njihov bitni sestav, a to so mlečne žleze, ki spravljajo in izločajo mleko.

Zato ni potrebno, da so prsi velike in močne; to je samo posledica podkožne maščobe in močnejšega vezivnega tkiva med žlezami. Za prehrano dojenčka je važna količina in izdatnost mlečnih žlez. Tako se večkrat zgodi, da se na prvi pogled majhne prsi za časa dojenja napolnijo z mlekom zelo dobre kakovosti v dovolj veliki količini, včasih še celo preveč.

Toda nekatere dojilje imajo prsi, ki so na videz odlično razvite, toda vendar ne zmorejo naloge, ki jim je namenjena. To pomeni, da njihove mlečne žleze niso dovolj razvite in sposobne za dojenje.

Zaradi higienskega dojenja je potrebno še, da imajo dojke dobro razvite bradavice, da jih otrok lahko prime in iz njih sesa mleko. V nasprotnem primeru, če so dojke polne mleka, a so bradavice slabo razvite, jih dojenček ne more uporabljati; tako je prehrana zelo otežkočena.

Premajhnim bradavicam lahko pomagamo s stekleno črpalko, ki jo moramo uporabljati že za časa nosečnosti. Ta črpalka sestoji iz steklene posodice z zvončasto razširjenim vratom, a na posodici je pritrjena majhna gumijasta žogica, ki črpa mleko.

ELITNA KONFEKCIJA
MasAek
MARIBOR
PRINAŠA VEDNO NAJNOVEJŠE

Pozor, prihodnjič!

Pleten moški brezrokavnik

Nakaznice za moko

»Gospodinja«, glasilo Zveze gospodinj, prinaša v svoji februarski številki pod naslovom: »Tržno poročilo« nekaj misli o nakaznicah za moko. Med drugim »Gospodinja« ugotavlja:

»Pri nas ni bilo potrebno, da smo zašli v tako stisko za pšenično moko, saj so imele oblasti dovolj časa, da bi uredile oddajo moke o pravem času. Šele zdaj so oblasti izdale precej učinkovite, bolje energične odredbe glede redne oskrbe prebivalstva z živežem. Najbolj občutna je uvedba nakaznic za kruh in moko. Ne moremo trditi, da se s to odredbo popolnoma strinjamo, saj so obroki pšenične moke precej pičli. Mladina bo prikrajšana pri kruhu, bolehni in starejši ljudje pa dobro ne prenesejo mešanice s tako visokim odstotkom koruzne moke. V določeno kvoto so vštete tudi testenine in zdrob. Ker tvorijo te samostojne jedi, se ne moremo sprijazniti z mislijo, da bomo zato prikrajšani pri kruhu in moki. Naj se nam odmerijo tudi testenine in zdrob, če mora biti, toda v to, že itak majhno kvoto se ne bi smele všteti.

Odrejen je popis moke pri privatnikih. Iz banove naredbe še ni razvidno, katera količina moke ne bo ovirala izdaje nakaznic za moko. Toliko se je govorilo in pisalo o skritih zalogah, da so ljudje ogorčeno zahtevali popis moke pri privatnikih. Vendar smo mnenja, da je potrebno in dopustno, da so si ljudje pripravili malo železno rezervo za primer bolezni, vojne ali pomanjkanja. V tako železno rezervo živil bi morala biti vštета tudi moka, in sicer vsaj 10 kil na osebo. Ne bilo bi prav, ko bi se porabile te rezerve, pač pa bi se moralo omogočiti vsemu prebivalstvu, da si pripravi dopustno rezervo, in sicer na račun tistih skritih prekomernih zalog, ki nedvomno obstoje. Gospodinjstva bodo skrbela za to, da se rezerva pravilno obnavlja in izmenjuje, da ne bo škode. Vsaka zaloga moke, pa naj bo še tako velika in še tako skrita, se mora porabiti v teku nekaj mesecev, zato naj bi se oblasti vmešavale le v primerih veriżništva in prekupčevanja. Kar pa rabi posameznik zase, naj bi se mu pustilo. V bodoče bo z ustanovitvijo ministrstva prehrane, strogimi ukrepi in kaznimi itak vsako zalaganje in kupičenje živil onemogočeno.«

Praktični nasveti

Ali veste, kako je treba ravnati s pleteninami? Če jih polikamo z vročim likalnikom, izgube prožnost. Zato jih položimo med dva kosa vlažnega časopisnega papirja in obtežimo. Tako pustimo tri ure, nato jih pa vzamemo izpod papirja, temeljito zgladimo in denemo sušit, a ne na sonce in tudi ne k peči. Pletenine bodo, če boste tako ravnali z njimi, tako gladke in prožne, kakor si jih le želite.

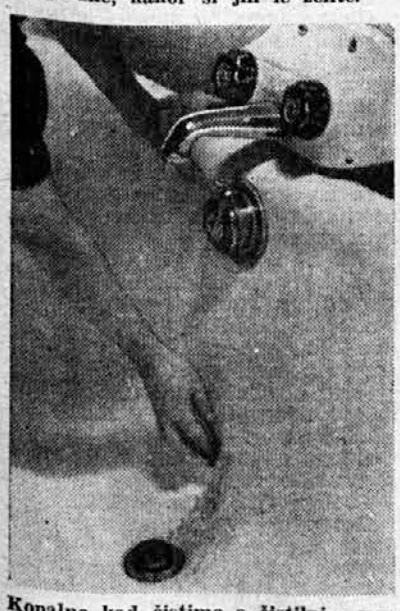

Kopalno kad čistimo s čistilnim praškom in milom. Madež in robovi, ki kljubujejo i milu i prašku, se iznebite s kisom. Z razredčeno solno kislino pa lahko odstranite tudi še tako kljubovalne madeže. Pri tem morate pa paziti, da solna kislina predolgo ne učinkuje, in temeljito splaknite z vodo, da ne razje lošča. Kajti okrušen lošč postane zbirališče nesnage.

Kateremu tipu žensk pripadate?

Mrs. Margareta Byersova, znana angleška pisateljica, je napisala prav zanimivo knjigo o ženskah. Mrs. Byersova deli ženske na šest glavnih tipov in glede na te tipe popisuje tudi odnos žensk do moških. V uvodu svoje knjige postavlja slavna pisateljica dve glavni pravili, kako si ženska osvoji in obdrži moškega.

1. *Bodi toliko lepa, kolikor le moreš biti.*

2. *Zavedaj se, kateremu tipu žensk pripadaš, in se ravnaj po pravilih, ki najbolj ustrezajo tistemu tipu.*

Naštejmo torej tistih šest tipov, ki mešajo moškim glavo in srce:

1. KOKETNE ŽENSKE

V prvo skupino je Mrs. Byersova uvrstila koketne ženske. Po navadi so drobne postave, dražestne in imajo dosti smisla za humor. Ženske, ki menijo, da spadajo v ta razred, ne smejo nikoli nositi oblek moškega kroja, temveč rajši živobarvne in pastelne obleke nežnega kroja. Zelo se jim tudi poda krzno, ljubko jih okrase klobučki s cvetlicami in pričeske drobnih kodrcev. Zgodovina pozna izrazite tipe koketnih žensk; le spomnimo se Madame de Pompadourjeve in Madame Dubarryjeve.

2. RAFINIRANE LEPOTICE

V drugo skupino žensk spadajo tako imenovane rafinirane lepotice, zanimive, prefinjene ženske, ki sicer ne ustrezajo okusu množice; takšna je po pisateljičinem mnenju vojvodinja Windsorska. Njihova zunanjost jim navadno pomaga, da narede lepo življenjsko kariero. Njihov tip je tip velemestne ženske, nemirne in dejavne. Ženske, ki spadajo v to skupino, bi morale nositi zmerom stroge angleške kostime in črne obleke, okrašene z belim okrasjem.

3. ROMANTIČNE ŽENSKE

V tretji skupini opisuje Mrs. Byersova romantične ženske, kakršna je po njenem mnenju Greta Garbo. Te ženske imajo skrivnostne oči in umetniško počesane lase. Med romantičnimi ženskami srečujemo največ igralk, likovnih umetnic in književnic. Ženske tega kova so strastne sanjarke. Pri oblekah morajo predvsem paziti, da je blago prvovrstno, posebno se jim podasta baržun in lesketajoča se svila.

4. GOSPOSKE ŽENSKE

V četrto skupino spadajo ženske gosposkega nastopa in lepe zunanjosti, kakršna je vojvodinja Kentska. Črte njihove postave so mehke, polt imajo nenavadno lepo in čisto, lase mehke in svilene. Takšne ženske so v oblačenju zelo konservativne, udržane. Posebno v večernih oblekah so dostojanstvene in odličnjaške. Zelo dobro se jim poda zlato okrasje.

5. NAVIHANKE

V tej skupini srečujemo ženske, ki spominjajo na slavno filmsko igralko Katarino Hepburnovo. Deške, sloke postave so, neurejenih, neukrotljivih las, živahne hoje in nepravilnih potez. Takšne ženske ne smejo svojega upornega temperamenta pokoravati pravilom mode, če hočejo učinkovati, kakor je treba. Najbolj se jim podajo športne obleke deškega kroja in pa kockaste tkanine. Zelo težko jim je najti primerno in elegantno popoldansko obleko, ki bi ustrezala njihovemu tipu; zavedati se morajo pa, da pridejo do veljave samo v skrbno izbrani, duhoviti obleki.

6. EKSOTIČNE ŽENSKE

V to skupino spadajo ženske, podobne Marleni Dietrichovi. So vitke, prožne postave, bledega obraza, veselih oči in nosijo skoraj brez izjeme košate pričeske. Njihov tip je nekoliko vzhodnjaški. Takšne ženske obožujejo nočno življenje in imajo v svoji garderobi gotovo kakšno arabsko ogrinjalo, indijski pajčolan ali kitajsko domačo obleko. Zelo se jim podajo obleke kozaškega kroja. Te ženske naj se ogibajo športnim oblekam, nosijo naj pa rdeče in rumene obleke, sploh vse tiste barve, ki se podajo ‚fatalnim' ženskam.

Ali ste se torej spoznale v kakšnem izmed teh tipov? Najbrže ne, kajti to so predvsem čisti tipi, na svetu je pa največ žensk, pri katerih so črte teh tipov zabrisane ali se pa križajo med seboj.

Kdaj se je prvič pojavil muf

Kakor drugi modni predmeti ima tudi muf svojo zgodovino

Že več let je tega, ko je muf, topli mehki muf, spet postal moderen. Muf, kot dodatek ženski toaleti, je vreden, da obračamo nanj pažnjo i kot okras i kot dopolnitev ženski zimski modi. Večina žensk je vesela, da ga lahko nosi, ker če te zebe v roke, kajpak ni preveč prijetno.

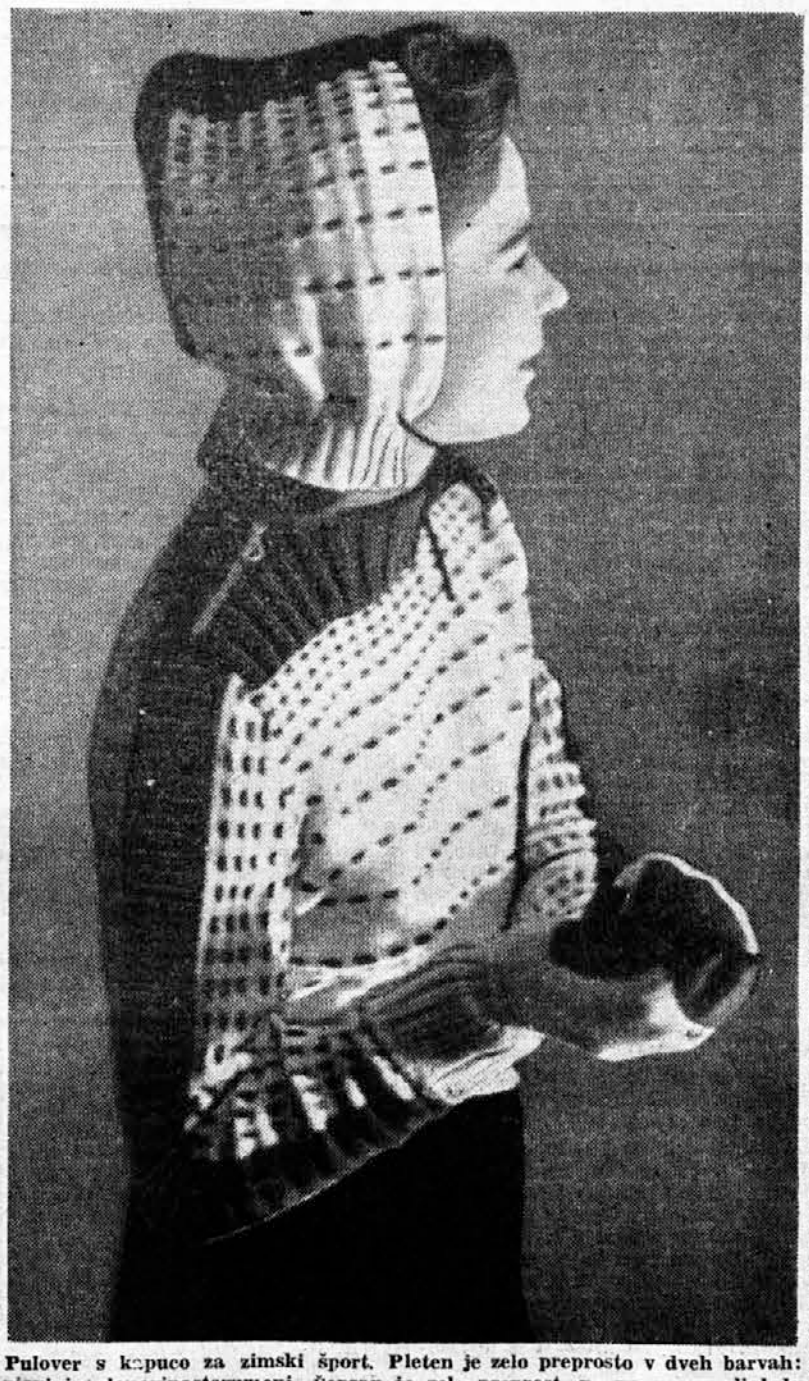

Pulover s kapuco za zimski šport. Pleten je zelo preprosto v dveh barvah: rjavi in slonovinastorumeni. Čeprav je zelo preprost, pa na snegu ali ledu prijetno učinkuje, razen tega je pa še zelo topel. Zraven se podajo tudi palčne rokavice, pletene v istih barvah, in sicer znotraj rjavo, zunaj pa rumeno.

Muf je zadovoljeval spogledljivost celih rodov. V začetku dvajsetega stoletja, ko so postajali klobuki in mufi zmerom večji in večji, so postali nekateri mufi tako veliki kakor blazine. V tej dobi ženska, ki ni imela mufa, ni bila popolnoma oblečena.

Muf ima, kakor vsi modni predmeti, svojo zgodovino. Njegov predhodnik je bil v 16 stoletju rokav moškega površnika. Ti rokavi so bili pretirano dolgi in so varovali roke proti mrazu. Šele v 17. stoletju se je pojavil pravi muf iz svile in baržuna. S krznom so mufe samo podlagali. Ženske so ga nosile pozimi in poleti, na cesti in doma. Muf je varoval roke proti mrazu; hkrati je pa služil tudi za okras.

Za Ludovika XV. muf ni bil samo igračka v nežnih ženskih rokah, temveč so ga nosili tudi moški. V velikih dvoranah, nosilnicah in saneh je bil neobhodno potreben. Ko je bil najbolj priljubljen, leta 1887., je bil muf skoraj tolikšen kakor preproga pred posteljo. Muf je zamenjal torbo, v kateri so ženske tiste dobe nosile svoje psičke in druge stvari.

K obleki, ki je bila nabrana v široke nabore, iz bidermajerske dobe, so nosile ženske kot neizogiben okras samo majhne mufe. Če lahko brskate po skrinji svoje babice, boste našli med njenimi spomini na lepo mladost tudi tak majhen muf in videli boste, da je okrašen s šopkom vijolic.

Najprej zelo velik, potem zelo majhen, in spet zelo velik in spet zelo majhen muf, to je njegova zgodovina. Zdanji mufi so nekoliko umerjeni, srednje veliki. Stari, pa vendar novi muf je primeren slogu obleke. Oblika ni ustaljena; muf je lahko večji ali manjši, okrogel ali ovalen.

Roke, s katerimi človek včasih ne ve kam, najdejo v mufu toplo zavetje. Tudi torbica je odveč, ker jo prav lahko zamenjamo z mufom. Vse malenkosti, ki jih nosimo po torbicah, spravimo v poseben predal, ki ga zapiramo z zadrgo.

Če nam zmanjka krzna za muf, sešijemo muf iz takega blaga, iz kakršnega je plašč, pa ga samo obrobimo s krznom. Lahko ga pa naredimo tudi tako, da je ena polovica iz blaga, druga pa iz krzna. Mufe okrasimo s šopki različnih svežih ali suhih cvetlic.

Muf je prijetna zaščita; mehak je in topel in v resnici se ga lahko veselimo in smo lahko hvaležne letošnji modi, da ni pozabila nanj.

Popoldanska obleka, ki je preprosto ukrojena, a kljub temu prav nič dolgočasna. Zato že poskrbi težka črna svila, iz katere je obleka sešita, in kimono ukrojeni rokavi, ki so letos tako moderni. Trije veliki pozlačeni gumbi celotno sliko še požive.

Porabni nasveti

Če hočete ugotoviti, ali je kvas, ki ga imate že dalj časa doma, uporabljiv, ga denite v kozarec vrele vode. Če se bo kvas dvignil, je še dober in ga morate hitro pobrati iz vode. Na takšen način se vam ne bo nikdar zgodilo, da bi zmešali v testo pokvarjen kvas.

Kako se razlikuje prava svila od umetne? Vzamemo kos svile in ga držimo nad plamenom, da zgori. Prava svila bo hitro zgorela in bo dala svetal pepel. Umetna svila nasprotno počasi gori in da teman pepel. Pepel čiste svile se lahko stre v prah, medtem ko je pepel umetne svile močnejši in se teže stre v prah.

Monogrami — entel — ažur
gumbnice — gumbi — plise
fino in hitro izvrši
Matek & Mikeš
LJUBLJANA, Frančiškanska ulica
nasproti Uniona
Vezenje perila, predtisk ženskih ročnih del

Ljubezen po pošti

NAPISAL R. NOORT

»Zgodba je kajpak tako stara kakor pot v Rim,« tako sem izpodbujal prijatelja Franca, ki mi je v navalu zaupanja odkril svoje srce. »A povej mi vendar vse, gotovo je imelo kakšno dekle prste vmes?...«

»Da, očarljivo dekle, pravljična vila.. Dobro, vse ti povem. Bilo je zadnje poletje, ko sem jo spoznal ali bolje rečeno: srečal. Daj, da premislim, kako je vse prišlo... Moral bi neko sestrično počakati na postaji in jo spremiti domov... Ni se ti treba smejati, bila je res prava sestrična. Tik preden naj bi moj vlak pripeljal na postajo, je moral neki drug odpeljati. In v ta vlak je hotelo pravkar vstopiti neko dekle, tako čudovito ljubko, očarljivo, privlačno, tako prikupno, kakršno lahko samo po eno najdeš v vsakem vlaku, pa še moraš imeti srečo...

»Gneča je bila precejšna, ona je pa nesla škatlo s klobuki. Z njo se je nehote v nekoga zadela. Ta se je besen obrnil in kakor razjarjen bik zarjul:

‚Človek božji, pazi vendar!...'

»Nu, ti pač razumeš, da nisem mogel opustiti te priložnosti. Skratka: planil sem proti nesramnemu neotesancu in ga nahrulil:

‚Kaj si prav za prav domišljate? Kakšno vedenje je to in še proti dami...!' in tako dalje in tako dalje. Naposled se mi je prijazno nasmehnila in načela sva pogovor. Pri tem sva v prav kratkem času kramljala o sto različnih stvareh. Komaj more človek verjeti, kako pomembne reči se utegnejo odigrati v nekaj bežnih trenutkih, reči, ki človeku potlej neizbrisno ostanejo v spominu! Naposled sem ji pomagal vstopati, položil sem njen kovčeg in škatlo s klobuki v mrežo in vlak naj bi že odpeljal; tedaj sem hitro še povedal, da mi je zelo žal, da se nisva poprej srečala, in ali ji ne bi smel pisati. In prijazno je dejala: ‚Dobro!', mi hitro še napisala svoj naslov in vlak je odpeljal.

»Kako bi zdaj še mogel misliti na sestrično! To boš pač razumel! Dirjal sem domov in napisal vroče pismo: o nepozabnem vtisku, da mi je zmerom v mislih, o naklonjenosti na prvi pogled, o upanju na odgovor, tisoč prisrčnih pozdravov in tako dalje. In kaj meniš, kakšen odgovor sem dobil?«

»Ugoden, kajpak!« sem odgovoril.

»Uganil si! Saj si pravi jasnovidec! Dobil sem čudovit odgovor in ona...«

»... ti je na tvoj odgovor spet odgovorila...«

»Natanko tako je in tako se je tudi nadaljevalo.« Od razburjenja je komaj dalje govoril in je kar sapo lovil. »Potlej sem ji cvetlice poslal in potlej je prišel božič in drug drugemu sva poslala darila in ves čas sva si dopisovala. Zmerom prijazno, bolj in bolj zaljubljeno... Naposled sva se začela tikati, še zmerom v pismih. Vse njeno življenje, njeno rodbino, njeno dejanje in nehanje vse božje dneve, vse sem spoznal — v pismih. Pisala sva si najmanj vsak dan, pogosto celo dvakrat na dan. Ko sva praznovala polletnico najinega poznanstva, sem ji zagotovil, da je edina v mojem življenju, ki...«

»Da in potlej, ali sta se zaročila?«

»Seveda, spet si pravo zadel. Bila je zaroka po pošti. Da, da, to je najmodernejša ljubezenska zgodba, ki jo je kdaj doživel svet. Zaslužka, ki ga je imela pošta pri najinem dopisovanju, kratko in malo ni mogoče popisati. Nazadnje je pismonoša prihajal celo trikrat na dan v hišo in od samega dopisovanja sem skoraj popolnoma zanemaril svoj poklic...«

»Nu, in...?«

»Da, in potem,« je Franc žalostno zavzdihnil, »in potem se je zadeva nepričakovano obrnila. Moj angel se je začel najprej počasi, potem pa čedalje bolj in bolj ohlajati. Pisma so postajala krajša, sklepne besede bolj jedrnate. Toda — in to je bilo najbolj čudno pri vsem tem — število pisem, ki mi jih je pisala, je bilo prej večje kakor pa manjše. In v vsakem pismu me je prosila, naj ji pred vsem prav hitro odgovorim, pogosto, zelo pogosto. Razlika je bila nazadnje tako očitna, da si nisem več vedel sveta: le predstavljaj si, da bi dobil vsak dan eno ali dve pismi od svoje zaročenke, v katerih pa ne bi bilo drugega kakor nujna prošnja, naj za božjo voljo prav kmalu odpišem. Kadar sem pomislil na prejšnja krasna pisma, si zadeve sploh nisem mogel več razložiti. Stal sem pred uganko!

»A naposled ima vsaka stvar svoj konec. In tudi moja ljubezenska zgodba ga je imela. Pošta je slajna iznajdba moderne dobe. Ljubezen po pošti, zaroka v pismu — ah, da te ne bom več mučil na tej natezalnici, končalo se je po zaslugi pošte s poroko.«

»Kaj? Ali si se vendar še poročil z njo?«

»Nu, to pot nimaš čisto prav, vidiš. Jaz se vsekako nisem poročil z njo. A ona, ona se je poročila — s svojim pismonošo!«

MATERINA SLIKA

* IZ FRANCOŠČINE PREVEDLA K. N. *

3. nadaljevanje

Viviana se je spominjala lova samo iz otroških let, toda čas je zabrisal njegovo slikovitost. Pozneje je bila ob času lova zmerom v Parizu, v vzgajališču. Zdaj je bila toliko bolj vesela, da bo lahko od blizu videla, kako se veliki lov prične, razvija in konča.

Ko so se lovci odpeljali, je Viviana vsa nestrpna odhitela v dvorec. Od gradu pa do domačega dvorca je bilo dobro uro hoda, zato je hitela, saj ni mogla vedeti, kdaj se bo lov končal. Vsak trenutek jo lahko iznenadi obisk nenapovedanega gosta...

Ragonski dvorec je bil pripravljen za sprejem imenitnih gostov. V velikem kaminu je plapolal ogenj, po vazah so se bohotile krizanteme, tekmujoče s svojo belino z ognjenimi barvami jesenskega listja.

Bledo jesensko sonce se je že nagnilo k popoldnevu, Viviana in Ninetta sta bili že nestrpni od pričakovanja.

Lov se je približeval Ragonu. Slišal se je zvok lovskega roga, potem pa dolgo nič. Še preden sta pa zaznali nov glas roga, so se okrog dvorca zaslišali koraki, trdo odmevajoči z zmrzlih tal. Ločil si korake konj, šum razburjenih moških glasov in bevskanje nemirnih psov.

Viviana in Ninetta sta odprli kuhinjsko okno in se sklonili skozenj, radovedni, kaj je lovce tako hitro prignalo k dvorcu.

Tedaj so se pa za njima nenadno odprla vrata. V študijsko sobo sta stopila grof de la Muette in Lucien Grammont. Oba sta bila videti razburjena.

In tedaj so se vrata še bolj na široko odprla in namesto pričakovanih gostov so vstopili v sobo štirje služabniki, noseč na nosilnici, spleteni na hitro iz vej in jermenov, velikega, plavolasega mladeniča. Njegov lepi obraz je bil mrtvaško bled in spačen od bolečin.

Čuden strah je stisnil mlado Vivianino srce. Prebledela je in planila k očetu:

»Kaj se je zgodilo?« je vzkliknila razburjeno.

»Nesreča.«

»Ali je mrtev?«

»Ne,« je odgovoril Lucien Grammont. »Pomiri se, Viviana! Bratranec našega grofa, lord Blackenfield je padel s konja... Ne bo tako hudo, kakor se zdi na prvi pogled. Steci k Ninetti in ji naroči, naj takoj pripravi požirek slovitega ragonskega groga. To bo našemu ranjencu dobro delo.«

Tako je Lucien Grammont odstranil svojo hčer in ji hkrati poveril delo, ki naj bi pomirilo njene rahločutne živce. Sam se je pa obrnil k ranjencu.

Položili so ga na couch. Pod hrbet so mu porinili blazine, ki jih je bila Viviana sama zvezla v dolgih jesenskih večerih. Zdelo se je, da siromak ne trpi več tako hudo kakor med prenosom na ! eprosti nosilnici.

Grof de la Muette je stopil k njemu in ga prijel za roko.

»Utrip žile je dober,« je tiho dejal.

Ranjenec je odprl oči in zmedeno pogledal okrog sebe. Potem jih je spet zaprl in utrujen izraz je legel na njegov lepi obraz.

Grof de la Muette je stopil k njemu in ga tiho vprašal: »Harry, kako se počutiš?«

»Oh, hvala!... Mislil sem... prav dobro...« je odgovoril mladi mož. Po angleškem naglasu, ki si ga opazil v teh nekaj besedah, si lahko takoj spoznal, da mladi gost ni Francoz.

»‚Prav dobro', to je morda nekoliko preveč,« se je nasmehnil grof. »Pošteno si odletel!«

»Da... udarec me je pretresel... pošteno, kakor praviš. Menda sem izgubil zavest... vsaj tako se mi zdi.«

»Hočeš reči, da si omedlel?«

»Yes.«*

»Da, dolgo nisi bil brez zavesti. Res si odporen, dragi bratranec... presenetljiv dečko si!«

»No**... prav nič presenetljiv. Zdrav sem,« je skromno odvrnil Harry.

In da bi podkrepil svoje besede, je hotel sesti.

»Au!« je zastokal, »zdi se mi, da sem nekam polomljen!«

»Ali te zelo boli?«

»Yes, noga... tukaj. zlomljena je... in levi bok, au!«

* Da. ** Ne.

Grammont je skušal podložiti zlomljeno nogo z blazinami; tedaj je pa že vstopil služabnik, ki ga je bil grof de la Muette takoj po nesreči poslal v grad.

»Telefoniral sem v mesto kirurgu, gospod. Takoj se bo pripeljal.«

»Ali si z njim govoril?«

»Da, gospod. Z njim samim.«

»Ali bo kmalu prišel?«

»Dejal je, da se bo pripeljal s svojim avtomobilom v četrt ure. Vzel bo s seboj bolniško strežnico.«

»Izvrstno,« je dejal grof de la Muette; bil je vendar nekoliko v skrbeh zaradi svojega bratranca.

Stopil je h Grammontu, stoječemu ob kaminu, in mu tiho dejal:

»Preljubi moj Grammont, zdi se mi, da Harryja ne bomo mogli prepeljati... Prosim vas, da bi mu izkazali nekaj dni gostoljubja, čeprav vam bo morda to v nadlego... Da, da, nikar ne ugovarjajte! Vem, da ni prijetno imeti bolnika v hiši! Vsekako bom najel bolniško strežnico, ki bo storila zanj vse potrebno.«

Tedaj so se odprla vrata in vstopila je Viviana, noseč v rokah skodelico vročega groga. Obstala je ob vznožju coucha in se brez besed zagledala v negibni mladeničev obraz.

Tisti trenutek je lord Blackenfield odprl oči, kakor da bi čutil njeno navzočnost.

Med paro, ki se je dvigala iz skodelice, je razločil nežen ženski obraz, zardel od razburjenja, in velike temne oči, uprte vanj s pobožno zaverovanostjo in polne sočutja. Potem mu je pogled z zlatorjavih kodrov zdrknil na snežnobelo jopico iz angorske volne, skrivajočo zapeljivo oblino čvrstih mladih grudi. In pozabil je govoriti francoski:

»O! Lovely!« je vzkliknil presenečeno, »very lovely, indeed!«*

Viviana je nekoliko razumela angleški, dovolj, da je zardela do ušes. In vendar ni vedela, kaj je bilo mlademu lordu tako všeč: njeno gostoljubje ali ona sama...

V

Harry se je zbudil zgodaj zjutraj. Skozi priprte rebrače je silila medla novembrska svetloba, tako da si lahko le s težavo ločil obrise pohištva.

Ranjenec je bil dobro prespal noč; dobil je zvečer vbrizg morfija, ki je ublažil bolečine in ga uspaval v globok sen.

Vendar se je zbudil s težko glavo, nekako otrpel in vročičen, ne vedoč, kako se je znašel v tej veliki mračni sobi, kjer mu je bilo tuje vse od pisanih kretonastih zaves pa do velike postelje, kjer je prespal to noč.

* O, kako ljubko! Zares zelo ljubko!

Zunaj je razsajal veter s tistim značilnim pišem, ki potegne v vrhovih visokih dreves in spominja na igranje orgel.

»V tuji hiši... sredi gozda! Menda vendar ne sanjam?« se je vpraševal.

Potem se je globoko zamislil.

»Ne, ne sanjam... Nisem še popil cocktaila... Menda vendar nisem začaran? Morda sem v deželi Gulliverjevih pravljic... izročen na milost in nemilost tujim ljudem? Res ne vem, kako bi si vse to razložil...«

Hotel je vstati, tedaj ga je pa nekaj zbodlo v levem boku kakor z iglo. Izčrpan je omahnil na blazino!

»Au! Bo že res! Ujetnik v postelji! Preteta smola! Tako se pa ne bomo šli!«

Hotel se je obrniti, da bi se otresel otrplosti, ki jo je po njegovem mnenju še povečala nepremična lega na hrbtu.

»Au! Saj res, taca je šla... in ta preteta rebra! Zlomljeno oboje... čedna zadeva!«

Ne, prav nič čedna zadeva ni bila to in Harry je dal duška svoji nejevolji z godrnjanjem, podobnim renčanju ranjenega psa. Ne, prav nič prijetno ni, če se zbudiš z zlomljeno nogo v tuji hiši, sredi gozdov Bogu za hrbtom.

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, monga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

»Ej, lepa usoda me čaka: ne smem se premakniti, komaj da lahko mislim. Prav ti je, stari tovariš; muhe, kakršne imaš, niso dobri prijatelji...«

Počasi se je mladenič jel spominjati okoliščin, ki so ga pridržale v tej sobi.

Sinoči ga je zdravnik pošteno preiskal, preden je povedal svoje mnenje:

»Tri rebra zlomljena, prav tako piščal desne noge... morda je celo golenica počena... sicer pa nič nevarnega.«

»Da, da,« je živahno pritrdil, ko mu je Harry pokazal desno nogo in spačil obraz od bolečin, »ponavljam, da ni nič nevarnega! Nekaj tednov boste potrpeli, toda že zdaj vam lahko povem, da se bo kost lepo zarasla in da ne boste imeli ne krevljaste ne krajše desne noge.«

Ko ga je tako potolažil, ga je še potrepljal po rami in Harryju je postal stari možak na lepem zelo simpatičen. Glavno je pač, da nisi nevarno ranjen, zaznamenovan za vse življenje...

Na nesrečo se je pa kirurg še enkrat vrnil k njegovi postelji in mu zabičal:

»Tri tedne, morda tudi mesec dni boste morali mirovati, če hočete, da se vam bo lepo zaraslo.«

Harryju je zagomazelo po hrbtu ob misli, da bi utegnil ostati pohabljen za vse življenje. Prav nič prijetno mu pa tudi ni bilo pri srcu, če je pomislil, da bo moral ostati štiri tedne v postelji, pa čeprav ob še tako skrbni negi.

In tako je to jutro ponavljal sam sebi, kakor berilo, ki se ga mora naučiti na izust:

»Če hočeš, da se bo lepo zaraslo, all right[1], bodi tri tedne ali mesec dni pri miru. Prav! Mesec dni v tej samoti, to pa ne bo preveč veselo. Oh, čedna zadeva!«

Tisti trenutek so se odprla vrata, čisto nalahno, kakor jih odpiramo samo v sobah, kjer spe otroci ali bolniki.

Harry je uprl pogled vanje in s trdnim namenom, da se ne bo dal spraviti iz ravnotežja ali ob dobro voljo, je veselo zamrmral:

»Oh, yes! Zašel sem menda v začarano deželo lepih vil... no, ta vila je pač že v letih.«

Na glas se je zasmejal in dejal z močnim angleškim naglasom:

»Dobro jutro!«

Ninetta je odložila velik, obilno obložen pladenj na mizo, stopila h kaminu in poživila ogenj z nekaj poleni. Šele potem je vljudno odzdravila:

»Dobro jutro, gospod grof... gospod grof so menda dobro spali?«

Za Ninetto je bil vsak plemič ‚gospod grof'.

Lord Blackenfield, ki pač ni vedel za to starkino navado, ni mogel uganiti, ali misli s tem nagovorom res njega. Zato se je namuznil in na glas odvrnil:

»Hvala lepa, madame.«

Sam pri sebi si je pa mislil: »Zdaj pa res ne vem, ali je ta starka tako velikodušna z naslovi ali me je pa zamenjala z mojim bratrancem?«

Ogenj je živahno zaplapolal, ko je Ninetta zaprla za seboj vrata. Takoj za njo je stopila v sobo bolniška strežnica in pričela z vajeno spretnostjo pomagati bolniku.

Bila je že starejša, nekoliko debelušna ženska energičnih potez, odkritih sivih oči, kratkih besedi in skopega smehljaja.

Lord Harry ni imel drugega dela, ko da je pazno zasledoval sleherni njen gib in sam pri sebi ponavljal:

»Tri tedne takole, lepa reč! Oh, yes, lepa reč!«

Lord Blackenfield je zaprl oči in jel sanjariti. Nenadno je srečna misel spreletela njegove možgane:

»Hej, ali v tej hiši res nimajo nič prijetnejšega od dobre stare mamke in tele zapete gospodične Thomasove? Mar ne stanuje tu še kakšno drugo nežno bitje?«

Skušal si je priklicati v spomin svoj prihod v ta samotni dom. Zdelo se mu je, da je bila včeraj ta soba polna ljudi...

Da, videl je grofa de la Muetta, svojega bratranca, kako je zaskrbljen stal ob njegovi postelji. Res lepo od dobrega dečka, da je vse tako spretno odredil: nosilnico, zdravnika, strežnico... Vendar je moral grof de la Muette odriniti na svoj grad, kajti razen njega je imel še dosti drugih gostov... Kakor hitro se je prepričal, da je brez nevarnosti, je odjahal dalje... Oh, res je bil obljubil, da ga bo vsak dan obiskal, vendar pa tudi njegovi vljudnostni obiski ne bodo mogli pregnati dolgočasja iz te bolniške sobe...

Spomnil se je prestrašenih in sočutnih obrazov svojih tovarišev, grofovih gostov. Yvonninega obraza ni bilo med njimi. Oh, da, Yvonna! Ves ta lov brez nje ni imel zanj nobenega čara več.

»Bedasta misel... Bedasta misel, ki me je napotila na ta lov, da bi srečal njo... Usoda je to... bolje bi bilo, da bi odpotoval v Pariz in jo tam počakal!«

Lord Blackenfield je bil nekoliko praznoveren. Bil je prepričan, da mu je Yvonnina odsotnost prinesla nesrečo...

Yvonna de Craultova, nečakinja grofa de la Muetta, je že vse poletje vztrajno mešala glavo mlademu lordu. Mlada ženska se je lahko pohvalila, da je ena najboljših francoskih športnic, lord Blackenfield je bil pa tako očarljiv in vztrajen tovariš... Dokler sta bila skupaj pri jadranju, pri tenisu, v kopališču, pri plavanju, je idila lepo uspevala... Kakor hitra se je pa lepa Yvonna vživela v pariško svetovnjaško življenje, v družbo duhovitežev, se ji je zazdel duh tega daljnega bratranca nekoliko prepočasen. In tako je očitno dajala prednost svojim modernim pariškim prijateljem.

»Žalostno!« je mislil Harry. »Pod slabo zvezdo sem se rodil!«

In vendar, saj Yvonna ni nikoli stopila čez prag te hiše. Zakaj se mu je neki zdela ta soba zdaj tako prazna?«

Na lepem je zaslišal, kako nekdo nad njim v prvem nadstropju stopa nalahno, prav nalahno, kakor da bi se bal, da ne bi preveč ropotal.

In tedaj se je mladi lord nenadno domislil:

»V tem začaranem gradu so še druge vile kakor dobrodušna mamka. Oh, včeraj sem videl mlado in lepo vilo... malo vilo... oh, res čudovito stvarco!«

Ko mu je gospodična Thomasova prinesla zdravilni čaj, ki naj bi mu ublažil bolečine, jo je na lepem in odkrito vprašal:

»Mar je že odšla... lepa, mala vila?«

»Kaj? Kdo naj bi odšel?« je široko odprla oči gospodična Thomasova, misleč da je napak slišala.

»Mala vila z vročim grogom.«

Gospodična Thomasova je mislila, da se njenemu varovancu blede. Pomerila mu je utrip, zmajala z glavo in ni odgovorila.

Harry je požrl krepak izraz razočaranja. Potem je pa trdovratno ponovil:

»Oh, yes... bilo je zelo veselo!«

In ko se strežnica še zmerom ni zmenila za njegovo kramljanje, je spet vprašal:

»Ali ni nikogar več tukaj?«

»Kako?« je začudeno vprašala gospodična Thomasova in nemirno pogledala bolnika. Saj vendar nima toliko vročine, da bi smel blesti, je pomislila pri sebi.

»Rad bi videl upravitelja, Grammonta,« je počasi dejal Harry.

»Kje pa je?«

»Menda tukaj! Saj je ta zapuščena hiša vendar njegova.«

»Dobro. Obvestila ga bom.«

Gospodična Thomasova je odjadrala iz sobe in se čez nekaj trenutkov vrnila. Njen obraz je pričal, da je zadovoljna z odgovorom, ki ga prinaša:

»Upravitelj Grammont je na lovu... toda njegova hči je doma. Ali jo želite videti?«

»Oh, yes,« je veselo pritrdil bolnik, ker mu je dobra slutnja prešinila srce.

Tedaj je vstopila Viviana.

»Mala vila! Prava sladka mala vila,« je očaran sam pri sebi zašepetal mladi Anglež.

[1] dobro, prav.

Posebno pazite kaj bolnik pije!

Pitje ni le za zdravega človeka zelo važno, temveč tudi za bolnika mnogokrat **važnejše od hrane!**

Zato pijte Vi in Vaš bolnik čim češče našo najboljšo mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna

ono z rdečimi srci

Prospekte in vsa potrebna navodila pošlje gratis in z veseljem

Uprava zdravilnega kopališča

SLATINA RADENCI

*H*U*M*O*R.

Utemeljen vzrok

Uslužbenka: »Prosim vas, gospod šef. rada bi dobila tri dni dopusta.«

Šef: »Kaj vam je pa šinilo v glavo? Saj je že Pisun dobil pet dni dopusta. češ da se ženi.«

Uslužbenka: »Da, in jaz sem njegova nevesta.«

Dober nasvet

Tine: »Zakaj hodiš z Miro, ko je vendar tako grda?«

Tone: »Tiho bodi, ona ima notranjo lepoto.«

Tine: »Potem jo pa obrni!«

Mali diplomat

Mati: »Zadnjič sem bila tako vesela, ko sem slišala, da si prvi v razredu; zdaj sem pa izvedela, da so te že drugi prehiteli!«

Sin: »Mama, kako sebična si! Saj imajo tudi druge matere rade veselje s svojimi otroki!«

Pokvarjena večerja

Zakonca s štirimi godnimi hčerami povabita na večerjo mladega in simpatičnega zdravnika. Po večerji meni mož ženi:

»Ali si videla, kako mu je teknilo? Vzel je vsake jedi po malo.«

»To že, toda nobene naše hčere ni hotel vzeti.«

V dobi konvojev

»Kaj se je zgodilo z vašim Tinčkom? Nikjer ga ni videti, še na vino ne pride...«

»Ne more, ker zmerom hodi v konvoju.«

»Saj vendar ni angleški parnik!«

»Še hujše! Na eni strani ga spremlja žena, na drugi hči, zadaj pa obedve svakinji.«

Zloba

Dve prijateljici se srečata na cesti: »Glej no, ali imaš novo obleko?« vpraša prva.

»Da... dobila sem jo za svoj dvaindvajseti rojstni dan.«

»Beži no, pa je še tako čedna...«

»Ali si že slišal najnovejše?«

»Kaj pa?«

Zakonske idile

Žena možu: »Pojdi k vragu!«

Mož: »To si pa uganila. Pravkar sem se namenil k tvoji materi.«

*

Žena: »Snemi že to medaljo; res ni spodobno, da se tako bahaš s svojim junaštvom.«

Mož: »Potem pa tudi ti ne bi smela nositi poročnega prstana.«

Trije ameriški

Še za časa prohibicije se je neki srečnik napil ko žolna. Opotekel se je po ulici; že od daleč si lahko zavohal duh po žganju. Gručica brezposelnih se je kratkočasila z opazovanjem pijanega bratca.

To idilo zaključi stražnik, ki pijanca začopati in ga odpelje na prvo stražnico. Neki ‚yankee' žalostno obstoji in vzdihne:

»Ph! še toliko srca nimajo, da bi ga nam pustili vsaj — vohati!«

*

Pred ameriškim sodiščem stoji mladenič, obsojen, da je ukradel plašč.

»Vi ste torej ukradli plašč?« ga vpraša sodnik.

»Ne, spoštovani gospod sodnik, ne jaz, temveč moja roka...«

»Kaaaj? Vaša roka?« vzroji sodnik. »Če je vaša roka ukradla plašč, bom pa njo obsodil, da bo odsedela tri mesece v zaporu.«

»All right,« odgovori mladenič, sname umetno roko in jo položi na mizo, sam pa žvižgaje odide iz dvorane.

*

»Vi boste pričali na sodišču, da me je ta gospod oklofutal.«

»Prav rad, če mi garantirate, da ga pozneje ne bom nikoli več srečal.«

KRIMINALEN ROMAN

RUM NA KAJGA

SPISAL EDGAR WALLACE * PREVEDEL Z. P.

25. nadaljevanje

Précej nato je udarila voda v kabino. Clifford se je brž ozrl. Odtok je bil premajhen, da bi bruhajoča voda sproti odtekala.

Zdajci se je prikazala nova cev. V kabini je bilo že za pedenj vode na tleh. Čez nekaj minut je že začela siliti čez vzvišeni prag v »spalnico«. Zdelo se je, da mornarji ne bodo odnehali, zakaj prinesli so še dve cevi in voda je lila ko ob vesoljnem potopu v kabino.

Clifford je brž preračunil, kako in kaj, in se zarežal. Mnogo prej, preden bo voda narasla do višine oken, se bo moralo nekaj zgoditi, s čimer Fing-Su ni računil. Toliko mu je še od računstva in fizike ostalo v glavi, da se mora spričo tolikšne množine vode težišče ladje prenesti na drugo točko.

Više in više je naraščala voda; le malo je je odtekalo po odtočni cevi in skozi špranje pri vratih. Ne bo minilo več mnogo časa, pa se bo Fing-Su sam bal za svoje življenje.

»Lynne!« je zakričal Fing-Su. »Izročite svoje orožje! Nič hudega se vam ne bo zgodilo. Vse vas prepeljem do obale! Prav zares!«

Clifford Lynne ni odgovoril. Imel je eno edino željo, da bi vsaj za trenutek uzrl hudodelčev obraz; vsaj za stotinko sekunde...

Zdajci se je ladja v valovni zaseki nagnila na desno. Voda je zagrgrala in brizgnila pršeče na vse strani. Joeju je segla prav do vratu, zakaj stal je na strani krmilne palube. Dolgo je visela ladja v to stran, dokler se ni prav počasi spet uravnovesila. Teža kakšnih šestdesetih ton vode v tolikšni višini nad morsko gladino je občutno ogrožala varnost plovbe. Slepi Fing-Sujev bes se je maščeval nad njim samim.

Zunaj je bilo slišati razburjeno govorjenje. Drugo za drugo so potegnili cevi nazaj. Močni udarci kladiva so sprostili zapah na vratih. Zaradi pritiska vode so vrata z bučečim treskom odskočila. Voda se je v ogromnem potoku razlila po palubi.

»Slutil sem, da bo tako!« je zadovoljno zamrmral Lynne. »Kapitani morajo zmerom paziti na takšne reči.«

In bilo je res tako, zakaj cevi se niso nič več prikazale.

Začul se je Fing-Sujev ukazujoči glas:

»Mr. Bray naj pride ven; govoril bi rad z njim. Toda priti mora brez orožja!«

Po kratkem posvetovanju je izročil Joe svoja dva revolverja Lynnu in možato stopil na palubo. Fing Su je stal za veliko balo blaga, držeč v desnici napeto pištolo.

»Revolver iz rok! pes kitajski!« je bevsknil Clifford Lynne na Fing-Suja. »Tak nehajte vendar že s tem teatrom, sirota domišljava!«

Fing-Su je spustil revolver v veliki tok, ki ga je imel obešenega na usnjenem pasu.

»Mr. Bray,« je začel v zadregi. »Mr. Bray, obtožbe in prepiri v tem trenutku niso na mestu...«

»Zavrzite vendar svoj omikani jezik, prekleti kuli!« je kriknil stari mož. »Ukažite pri priči, naj obrnejo ladjo, sicer boste na pasu, ki ga bodo ustrojili nalašč iz vaše lastne rumene kože, bingljali na vislicah!«

Fing-Su se je nasmehnil.

»Na vso nesrečo — to ne gre,« je odgovoril. »Resnično in za res...«

»Še zmerom besedičiš ta tatinski Kitajec kakor kakšen vseučiliščni profesor,« ga je nahrulil Joe. Potlej je začel psovati po kitajsko — in ta jezik je prav ustvarjen za to, da lahko svojega sobesednika obdeluješ s kar se da zabeljenimi sočnicami.

Fing-Su je poslušal to izbrano obkladanje, ne da bi se bil dal zaradi tega kakor koli spraviti iz tira. Ko je Joe naposled ves zasopljen obmolknil, je menil:

»Samo čas zapravljava, Mr. Bray. Pregovorite svoje prijatelje, naj položé orožje. Jamčim vam, da se vam ne bo nič hudega zgodilo. Če ne bo šlo izlepa, vas bom prisilil, da se omehčate. Verjemite mi, da ne nameravam Joani storiti nič zlega.«

»Za vas je še zmerom Miss Brayeva,« je divje bevsknil Joe. Njegov obraz je bil od jeze ves zaripel. Kitajski kuliji so se začeli zbirati na vseh koncih in so poslušali Joejevo kričanje. Zbrali so se okrog Fing-Suja — in ker so jezik razumeli, se jim je kar ježila koža spričo »nežnosti«, ki jih je bruhal besni Joe njihovemu gospodarju in »cesarju« v obraz. Joe Bray je pa tehtno izbiral zgolj najbolj zabeljene in najkrepkejše psovke.

Fing-Su je bil oblečen prav po mornarsko: v bele platnene hlače, v sinji mornariški častniški jopič z neštetimi zlatimi našitki in spletenimi trakovi, na glavi je pa imel veliko častniško čepico s širokim z zlatom vezenim trakom.

»Zabit človek ste,« je mirno menil Fing-Su, »toda pod častjo bi mi bilo, da vam vrnem milo za drago. Stopite k svojim prijateljem in jim sporočite mojo poslanico.«

Kakšno sekundo se je zdelo, da da mu bo Joe zabrusil namesto mastne psovke svoje osebno mnenje kar z roko v obraz, toda Fing-Sujev revolver ga je odvrnil od te namere. Potlej, ko si je srce olajšal še z nekaj krepkih kletvic, se je vrnil ves srdit k svojim tovarišem.

»Dober tucat oboroženih ljudi ima za hrbtom, »je sporočil, »in zdi se, da nas namerava z gladom ugnati, Cliff! Če se spomnim, kako sem nekoč lahko tega fanta pomiril... Saj še ni dolgo, kar je odrasel...«

»Ali poveljuje ladji Fing-Su sam?«

»Razen njega je tudi kapitan na ladji,« je odgovoril Joe. »Tako je načičkan kakor kapelnik kakšne godbe iz Dark-Towna. Sleherna cunja njegove obleke je pošita z zlatimi trakovi in vrvcami. Toda ta menda ne pomeni mnogo, zakaj veliki gobec ima prav gotovo Fing-Su.«

»Mr. Bray, kaj mislite, kdo neki je tisti mož, ki so ga z menoj vred prinesli na palubo?« je vprašala Joan.

Šele takrat so naši zarotniki izvedeli, da je na parniku »Umveli« še en ujetnik.

Clifford je bil prepričan, da Spedwell gotovo ni Sumil je sicer nekaj, vendar ni hotel prezgodaj izreči svoje domneve. Njegovo mnenje pa ni bilo pravilno, zakaj Ferdinand Leggat je ležal takrat že v globoki jami, ki so jo ob brleči leščerbi to noč kopali globoko nekje v kleti Fing-Sujeve tovarne.

37. POGLAVJE

Medtem ko so se zagovorniki pravice posvetovali, je odšel Fing-Su gor v svojo kabino. Na njegovo povelje so pripeljali predenj vsega obžalovanja vrednega moškega iz neke temne luknje, kjer je bil do tiste minute zaprt. Stephen Narth je bil le še razvalina v svojem precej povaljanem fraku. Ovratnika ni imel več, njegov obraz je bil umazan in prsteno bled. Tudi njegovi najboljši prijatelji bi ga ne bili več spoznali. Poslednja, strahot polna noč je zapustila na njem vidne posledice. Bil je sicer spet pri pameti, toda Kitajec je videl, da se že nagiba k blodnji.

»Zakaj ste me spravili na to ladjo?« je vprašal z votlim glasom. »Ta igra ni častna, Fing-Su! Kje je ta prasec Spedwell?«

Fing-Su bi bil lahko marsikaj odgovoril na to.

Spedwell se je izmuznil, toda za Fing-Suja je bilo pametnejše, da je molčal. Zmerom je sovražil Spedwella zaradi njegovega nadutega nasmeška, še bolj zato, ker ga je glas razodeval, da hoče veljati za gospodarja. Mnogo bolj ga je sovražil ko pijanca Leggata. Spedwell je bil zanj edinole dober učitelj; važne in temeljne nauke si je bil prisvojil od njega. Fing-Su je bil odprte glave, bil je nadarjen in razumen. In čeprav med svojim vseučiliškim študijem ni imel opravka z nobeno vojaško vrlino, je postal v občevanju s Spedwellom vendarle dober vojaški teoretik.

»Niti ne sanja se mi, kje tiči ta možakar,« je odgovoril Fing-Su. »In nikoli mu ne bom oprostil Leggatove smrti.«

Narth je bolščal z razprtimi očmi vanj.

»Torej je bil to njegov načrt?«

»Prav gotovo,« je s poudarkom odgovoril Fing-Su. Mož je bil lažnivec, da mu ga ni para, toda govoril je kakor kakšen apostol. In ker je bil Narth na robu svojih moči, mu je brez pomišljanja verjel.

V nekaj stavkih mu je Fing-Su brž naslikal lažnive prizore snočnje sprejemne svečanosti. Nartha, moža z obteženo vestjo, je kaj kmalu potolažil, saj je vedel, da mu gre predvsem zato, da najde najsibo še tako dvomljivo opravičilo za zmanjšanje svoje krivde.

Potlej je Fing-Su začel Narthu pripovedovati najnovejše novice.

»Kaj? Tu na ladji je? Joan je tu?« je hlipal Narth. »Kako le, za pet ran božjih, je prišla sem? In kaj počne Clifford Lynne na palubi te vaše ladje?«

»Saj to bi tudi jaz rad vedel,« se je brž podvizal Fing-Su z lažjo. »Pojdite dol in govorite z njim. Dokažite mu, da je popolnoma nesmiselno, če se hoče upirati premoči. Obljubite mu mojo besedo, da se nobenemu izmed njih ne bo nič zgodilo, da bodo vsi deležni pozorne oskrbe in udobnosti, dokler jih ne bom v Bordeauxu izkrcal. Vsi se morajo kajpak zavezati, da mi ne bodo ne zdaj ne pozneje delali nikakršnih težav.«

Začel mu je na dolgo in na široko razlagati posamezne točke svojih pogojev. Že pet minut pozneje je Clifford Lynne s svojega opazovališča uzrl pokvečeno postavo, ki se je s trudom vlekla proti njihovi kabini. Zdajci je spoznal moža. Tedaj se mu je posvetilo, da je bil to tisti mož, ki so ga prenesli z Joano vred na parnik »Umveli«. Le kaj se je zgodilo z Leggatom?

Molče je Lynne poslušal Stephenove predloge. Potlej je stresel z glavo.

»Prej bi sklenil pogodbo z živim morskim psom kakor s tem zavržencem,« je kratko odgovoril. »Vrnite se k Fing-Suju, in mu povejte, da se mu ne bo posrečilo, da bi nas potopil ali izstradal. Še tisti dan, ko bom spet prost, ga bodo prijeli in obtožili zaradi umora.«

»Saj je vendar nesmiselno, prepirati se z njim. Na ladji zapoveduje on sam!« je jadikoval Narth z jokajočim glasom.

Živci so mu bili docela odpovedali. Nikoli ni bil močan in klen mož, toda zdaj je bil zgolj senca tistega Stephena Nartha, ki ga je bil Clifford pred tedni spoznal.

»Ali je Leggat tudi na ladji?« je vprašal Clifford.

Narth je odkimal s pobešeno glavo in zamrmral nekaj, kar je ujelo le Lynnovo priostreno uho.

»Mrtev je?« je nejeverno vprašal. »Ali ga je Fing-Su ubil?«

Toda še preden je to vprašanje izgovoril, je stekel Stephen Narth kakor blazen iz kabine.

Zadeva je postajala nevarna; kopno se je čedalje bolj odmikalo — in če se ne zgodi čudež, jim ne bo ostalo drugo, kakor da se vdajo ali pa sprejmejo Fing-Sujevo grožnjo, da jih bo izstradal. In kaj bi za Joano Brayevo pomenilo, ako bi se izročila na milost in nemilost Fing-Suju, si je Clifford Lynne živahno slikal v duhu. Tik zatem, ko je Narth pobegnil iz kabine, so zaprli vrata od zunaj in jih krepko zapahnili. Po nasvetu nadzornika Willinga so na znotranji strani kabine spustili debele železne oknice čez line in jih trdno privili z metuljčastimi maticami. Zdaj res ni bilo več mogoče opazovati sprednje palube, toda počutili so se bolj varne. Zrak ni bil več tako svež, toda zadušljivo kljub temu ni bilo. Vsi so bili veseli, da jim po nesnagi in loju zaudarjajoča Amah ni več bila v napotje.

Clifford se ni mogel dovolj načuditi Joaninemu miru in njeni vdanosti v teh trenutkih skrajne nevarnosti. Kakor se je zdelo, je bila med vsemi najpogumnejša, in čeprav jo je kakor vse druge kmalu začel mučiti glad, ni bilo iz njenih ust ne tožba ne vzklika obupa.

Po dolgem čakanju, polnem nestrpnosti in negotovosti, se je naposled že vsem zdelo, da bodo naslednje ure v tesni kabini znosne le z velikim samozatajevanjem. Na vso srečo so imeli dovolj pitne vode; čeprav je bila v kotliču nad umivalnikom voda že malo postana, je bila vendar pitna in v teh neprijetnih okoliščinah kar osvežujoča pijača. Clifford je skušal z vso silo odpahniti vrata notranje male kabine, toda vse njegovo prizadevanje je bilo zaman.

»Bržčas drži odtod pot do častniških kabin,« je menil Willing.

Joe Bray se je zamišljeno ozrl po teh vratih.

»Mi ven ne moremo, oni pa lahko vdrejo k nam,« je dejal. »Bolje bi bilo, da ta vrata zastavimo. Utegne se nam sicer zgoditi, da nas presenetijo s hrbta. Kaj meniš, Cliff? Če mislim na to ubogo dekle...« Požrl je sline ganotja.

»Na katero ubogo dekle misliš?«

Clifford se spričo zagate, ki so vanjo zašli, še spomnil ni več na Mabelo.

Joano so naposled poslali v majhno »spalnico«, možje so pa posedli za mizo v veliki kabini.

Prebrskali so vse kote, ali bi morda vendar kje ne našli kakšne hrane. Toda niti mornarskega prepečenca ni bilo nikjer, čeprav je bil nadzornik Willing skorajda prepričan, da bo v veliki črni skrinji v Joanini »spalnici« zlata rezerva te na morju včasih tolikanj prepotrebne hrane. A kaj, ko te skrivnostne skrinje niso znali in niso mogli odpreti.

Naposled je Joe iztaknil v žepu svojega suknjiča pošten kos čokolade. Prelomil ga je na polovico in dal večji kos Joani, ostanek so si pa po bratovsko razdelili moški med seboj.

»Po navadi imam kar cel tucat takšnih tablic čokolade s seboj, ker neznansko rad ližem slaščice. Toda zdaj, povem vama po pravici, se požvižgam na čokolado... Pri moji veri, zdaj bi mi najbolj teknila kuhana kokoš s kruhovimi cmoki...«

»Tri sto kosmatih, če pri priči ne utihnite...« je zarenčal Willing.

Nekaj časa so si skušali pregnati dolgčas z družabnimi igrami, toda še bolj nejevoljni so zavrgli te poskuse.

Čas je bežal. Minila je sedma ura... minila je osma ura... Joan je mirno zaspala. Clifford je večkrat po tihem odprl vrata njene kabine in pogledal noter. Vselej je vrata skrbno zaprl, da bi Joane ne motil njihov pogovor.

Zdajci so se vrata odprla in na pragu se je prikazala Joan z mrliško bledim obrazom.

»Kaj pa je?« je vprašal Clifford in planil k njej.

»Nekdo trka na vrata,« je tiho rekla. Pokazala je na zapahnjena vrata v ozadju. Lynne je stopil k tem vratom in prisluhnil.

Tok, tok, tok!

Spet se je zaslišalo lahno trkanje. Potlej je s tankim ušesom zaznal, da je nekdo na vnanji strani odmaknil zapah. Počenil je kakor tiger, ko se pripravlja na skok, in napel petelina svojega revolverja.

»Ne bojte se; bodite brez skrbi!« je zašepetal neki glas. »Nikar ne bodite glasni, da nas kdo ne sliši.«

Vrata so se sprva odprla le za ped široko; po malem jih je neznani gost odprl tako široko, da je lahko vtaknil svojo glavo skozi špranjo. Prikazal se je obraz neznanega črnca. Na glavi je imel obledelo in zaprano častniško čepico.

»Blagajnik Haki sem,« je šepnil. Njegova roka je segla v kabino in v njej je bingljala ozka vrečica. »Če me Fing-Su zasači, mi s lastno roko odreže glavo,« je brž dodal. Hip nato so se vrata spet neslišno zaprla in zapah je bil spet potisnjen na svoj prostor.

V teh ko sen kratkih trenutkih je Clifford videl, da je bil detektiv pravilno domneval. Opazil je namreč umazan hodnik, na obeh straneh pa sama ozka vrata v posamezne kabine. Videl je tudi neki prostor z odprtimi vrati.

Iz dobljene vreče je brž stresel vsebino na mizo. Tucat kruhkov, še precej presnih, velik kos sira in prekajena krača vse te dobrote so se vsule na mizo. Clifford je sprva sumil, da utegne biti hrana zastrupljena ali vsaj potresena s kakšnimi mamili, zato je prelomil košček kruha in si ga natanko ogledal pod lučjo.

»Videti ni nič — in če je — vrag naj vzame vse skup. Tvegajmo!« je pogumno dejal. »Prvi bom jedel — in če bom čez pol ure še zmerom čil in zdrav, si bomo privoščili južino s takšno slastjo kakor še nikoli.«

Odrezal si je tenak košček mesa in pokusil tudi malo sira in kruha. Z rovtarskim zadovoljstvom je opazoval lačne poglede svojih sojetnikov.

Ko je minilo pol ure in mu ni bilo prav nič slabo, je stopil Clifford v »spalnico« po Joano, ji pripravil izdatno južino in se nasmehnil, rekoč:

»Na ladji imamo prijatelja — to je pribito.«

»Kakšne narodnosti pa je ta plemeniti možakar?« je vprašal Willing.

Clifford je bil v svoji mladosti prebil dve leti na afriški obali.

»Črnec je, iz plemena Kru,« je odgovoril. »Dobri ljudje so, ukradejo pa vse, kar jim le v roko pride.«

Za drugo jutro so si pustili precejšen obrok hrane in na Cliffordovo prigovarjanje je Joan spet legla ter kmalu, toda nemirno zaspala. Pritajenega trkanja na zadnja vrata ni slišala. Toda Lynne, ki je sedel tik priprtih vrat njene kabine, je koj slišal znamenje. Po tihem je stopil k vratom, ne da bi bil zbudil Joeja in Willinga.

»Vse na krovu je pijano,« je javil črni častnik tako samo po sebi razumljivo, kakor da bi sporočil, da je obed že na mizi. »Kapitan se boji, da bi vi iztaknili tale vrata. Verjetno je, da vas bodo ponoči skušali v hrbet napasti, zato pazite.«

Oprezno se je ozrl nazaj in čez kakšno minuto spet povzel:

»Ako se bodo premislili, bom prišel spet ob štirih zjutraj. Takrat pač bodite vsi pripravljeni na to, da bo treba še tisto minuto pobegniti z ladje.«

»Kako to mislite?« je začudeno vprašal Clifford.

Dalje prihodnjič

POZOR!

15. tega meseca poteče rok za

naše novo imensko tekmovanje

Razpisali smo tri nagrade

1. nagrada: din 200·—
2. nagrada: din 100·—
3. nagrada: din 50·—

Vse dopise je treba poslati na: Uredništvo Družinskega tednika (Imenski natečaj), Ljubljana, poštni predal 345.

Vse podrobnosti o tekmovanju najdete v 3. številki Družinskega tednika z dne 16. I. 1941.

LJUBEZENSKI ROMAN MLADEGA DEKLETA

NA RAZPOTJU

NAPISALA ANNY PANHUYSOVA

PREVEDLA K. N.

42. nadaljevanje

A trenutna sreča je bila tako velika in močna, da je moralo vse drugo pred njo zbledeti.

Ko sta zapuščala božji hram, se je nabralo dosti radovednežev, da bi videli najlepšo nevesto, kar jih je kdaj videlo Sabinino rodno mestece. Kajti v tem so si bili vsi edini.

Na svatbo je bilo povabljenih le malo ljudi. Razen Eme in njenega moža so povabili tudi bivšo Sabinino šefinjo, gospo Weilertovo.

Mala Lotica je svoji mamici takoj ob prihodu iz cerkve podarila tako velik šopek rdečih vrtnic, da ga je komaj nesla. Stari očka, Robert Tann, je moral ob zimskem času pač kar globoko v žep poseči zanj.

»Želim ti veliko sreče, mamica, in očku tudi. Vsi trije se bomo zelo, zelo radi imeli.«

Sabina je sprejela cvetlice in jasen nasmešek je spreletel njen obraz.

»Lotica, saj zdaj mi nič več ne rečeš nova mamica?« Lotičine očke so se zasvetile.

»Tega tudi ne bom nikoli več rekla. Stara mamica meni, da si ti dosti bolj vesela, če ti rečem samo mamica, očku pa samo očka.« Oba sta se veselo presenečena nagnila k Lotici in jo prisrčno poljubila. Otrok se niti zavedal ni, kako zelo hvaležna sta mu bila za te besede.

Po bogati svatbi, ob kateri je igral marljiv kvintet, je Egon nameraval s Sabino odpotovati v Barcelono, kakor ji je bil obljubil. Pokazati ji je hotel svojo drugo domovino, prizorišče njegovega propada in njegovega vstajenja, da bi jo predstavil Olvidi in njenemu zaročencu, tisti Olvidi, ki jo je bil dvignil iz predmestja in ki je tudi njega nevede rešila propada.

Še preden sta odšla, je gospa Weilertova imela majhen nagovor na srečna mladoporočenca. Naposled je predlagala, naj godba zaigra melodijo, skomponirano Sabini kot kraljici mode na čast, češ da jo morda slišijo poslednjič.

In že so zapele gosli in čelo ob spremljevanju mehkih klavirskih akordov. Zapeli so pesem, ki jo je nekoč pelo velemesto najlepši kraljici mode na čast. In refren so zapeli vsi navzočni, najglasnejši je bil pa mladi mož.

Sabina se je morala nasmehniti, ko je tako navdušeno zapel besedi »kraljica mode«. Nekoč sta ga spravili v ogorčenje, ki je povzročilo toliko gorja in trpljenja. Danes se je Sabina smela smejati, ker je bilo vse gorje in trpljenje daleč za njima, bila sta srečna, neskončno srečna.

Potlej se je Sabina pripravila za odhod, in ko sta z Egonom vstopala v pripravljeni avto, ki naj bi ju odpeljal, ju je spremljalo navdušeno petje vseh tistih, ki so jo ljubili in spoštovali.

Dva dni pozneje je Egon Sabini že razkazoval starodavno mesto Barcelono, v katerem je preživel toliko grenkih, pa tudi veselih ur. Lepega dne sta potlej brez napovedi vdrla v Gonzalesovo pisarno.

Olvida, mlada srečna žena, se je čisto zmedla pred svetlolaso Sabinino lepoto. V trenutku ji je šinila skozi možgane misel, kako je Egon sploh mogel pomisliti na to, da bi se ločil od tako mile in že na pogled dobre ženske. Oklevajoče je segla Sabini v roko. Sabina se ji je prijazno, vabeče nasmehnila in lepotici sta bili takoj simpatični druga drugi. In naslednja dva dneva, ki so jih preživeli skupaj v Barceloni, sta se zaupno pogovarjali o vseh mogočih rečeh, kakor da bi se že davno poznali. Obe sta se pa previdno ogibali razgovora o tem, kako sta se prav za prav spoznali. Niti besedice nista spregovorili o možu, s katerim je bila zvezana usoda njiju obeh.

V teh nekaj dneh je Jaime Egona vprašal še o marsičem za svet in Egon mu je z veseljem z besedo in dejanjem stal ob strani. Vmes so pa preživeli nekaj lepih uric na izletih v mestno okolico in v domu, ki ga je Jaime poklonil svoji dragi mali ženici.

V elitnem mestnem okraju je najel lepo hišico; z njene terase je bil diven razgled. Na levi strani se je k vznožju gore prižemal gozdiček pinij, proti desni so se pa vrstile še druge razkošne bele vile premožnih meščanov.

Med gozdičkom in osrčjem mesta pa si videl preko vrtov in starih španskih hiš svetlo liso: morje. Tam na obzorju se je lesketalo v soncu in s široko srebrno črto ločilo zemljo od nebesne sinjine.

Sabini se je ta razgled zdel čudovit, prečudovit in pomislila je, kako lepo bi bilo, ko bi tukaj živela. A že naslednji trenutek se je prikazala druga slika pred njenimi duševnimi očmi: bukov gozdiček, majhno podeželsko mesto, svetla hišica v senci gozdička, zadnja izmed očetove kolonije.

Njeno hrepenenje je poletelo domov, pozdravilo tisto krpico zemeljske oble, ki ji je bila kljub vsemu draga in ljuba: bila je pač domovina.

Prisrčno in v prijateljstvu sta se srečna para po nekaj dnevih ločila. Ko so stali pred odhodom parnika, ki naj bi Sabino in Egona odpeljal na kratko potovanje po Sredozemlju, v pristanišču, je Olvida zašepetala Egonu na uho:

»Ali še veš, Egon, da sem ti takrat, ko sva se spoznala, pojasnila, da pomeni Olvido pozabljenje?«

Mehko se je nasmehnil.

»Da, draga mala Olvida, dobro se še spominjam. A verjemi mi, nikoli ne bom pozabil, kar si zame storila, nikoli. A da sem se vrnil k svoji pravi ljubezni, je bilo morda dobro za oba. Morebiti ne bi skupaj nikoli našla prave sreče.«

Olvida ga je pogledala z leskečočimi se očmi:

»Tako neznansko srečna sem, Egon!«

»Iz srca sem vesel tega, Olvida. Želim ti, da bi bila zmerom srečna, vse svoje življenje.«

Potlej so si še poslednjič stisnili desnice v slovo in Egon in Sabina sta odšla na parnik. Olvida in Jaime sta še mahala in mahala, potlej sta pa postajala čedalje manjša in naposled izginila, kakor da ju nikoli ne bi bilo.

Parnik je zapeljal na sinje, široko morje. Sončni žarki so pa čarali neštevilne zlate mostove čez valove. Sabina ni mogla govoriti. Neka neznana ganjenost jo je prevzela in mislila si je: Kako velika in krasna je zemeljska obla in vendar jo je doslej tako malo poznala. A ni bilo lepo samo daleč zunaj, lepo je bilo tudi v njeni domovini. Povsod je lepo, kjer človeka spremlja ljubezen.

Ljubezen, prava, resnična ljubezen — vladarica sveta!

KONEC

Negovanje in mazanje smuči

V naših pokrajinah je smuka drugačna kakor na primer v Švici ali na Tirolskem, kjer so skoraj vsa pomembna smučišča dostopna z železnico ali pa vzpenjačo. Tam poznajo smučanje le kot vožnjo navzdol. Pri naših izletih pa odpade najmanj tri četrtine časa za vzpon in vožnjo po ravnem.

Sneg se pod vplivom mraza, toplote, vetra in vlage neprestano izpreminja. Zato imamo razne snežne prilike, ki so za smučanje bolj ali manj ugodne. S pravilno nego smuči pa dosežemo, da je smučanje ob vseh snežnih razmerah prijetno. Smuči nam morajo gladko drseti navzdol, v ravnini mora biti korak lahkoten, pri vzponu pa ne smejo smuči drčati nazaj.

Zato moramo imeti dobro smuško opremo, posebno smuči, ki morajo biti iz dobrega lesa, pravilno izdelane, in s prožnostjo, ki ustreza teži smučarja. Les mora biti negovan, stalno impregniran od obeh strani, da ne vpija vlage, posebno drsno ploskev moramo zmerom mazati, tako da drse smuči zmerom le po maži. Tako se smuči ne obrabijo in so tudi proti zlomu odpornejše. Najbolj enostaven in učinkovit način za impregnacijo je mazanje drsne ploskve z mažo Klistrom. Smuči moramo nato postaviti na topel prostor ali jih kako drugače ogreti, da se maža vpije v les.

Mazanje z dobrimi smuškimi mažami ni težko in je tudi za začetnika razumljivo. Pri mazanju je treba upoštevati predvsem povprečno temperaturo in razlikovati trd, oledenel sneg od mehkega in suhega snega.

Če zapade nov sneg in je temperatura pod ničlo, mažemo z mažo ‚Tempo' št. 2, če je pa temperatura nad ničlo, mažemo s ‚Tempo' št. 1.

Pri pršiču je isto: na splošno pri nižji temperaturi mažemo ‚Tempo' št. 2, pri višji pa ‚Tempo' št. 1.

Proti trdemu, oledenelemu snegu pa niso naštete voščene maže dovolj odporne in je treba vzeti za nižjo temperaturo mažo ‚Tempo' Skare. Pri višji temperaturi pa ‚Tempo' Klister, ki omogoči tudi pri slabem, mokrem snegu dobro smuko.

Vsi pa, ki se boje, da bi jim delale maže preglavice, naj uporabljajo mažo ‚Tempo' Voščeni klister, ki združuje lastnosti vseh gornjih maž in ga mažemo za vse vrste snega pri srednje mrzlem vremenu, in sicer za mehek sneg tenko, za trd, oledenel sneg pa debelejše.

Prav zdaj spomladi je mazanje smuči za prijetno smuko važnejše kakor kdaj koli. Bolje je žrtvovati nekaj minut mazanju smuči, kakor da se dolge ure jeziš, ker se sneg lepi na smuči in ti po nepotrebnem črpa energijo, ki je tako dragocena pri smučanju.

R. I.

Beli medved ne čuti zime

Vsi vemo, da se tudi žival, prav tako kakor človek, pozimi menja. Vremenskim spremembam so živali veliko bolj izpostavljene kakor človek, zato tudi veliko bolj trpe zaradi slabega in mrzlega vremena.

Nič ni bolj naravnega kakor to, da beli severni medved, ki živi v najmrzlejših predelih blizu Severnega tečaja, lahko prenaša zimo. Zato ni nič čudnega, če mislimo, da beli medved ne more prenesti v evropskih zverinjakih velike vročine in žeje.

Toda danski znanstvenik Danison nam dokazuje ravno nasprotno. Trdi, da beli medved ne ljubi zime in da od oktobra do februarja sploh ne gre v mrzlo vodo, ker mu je mraz zoprn. Beli medved zelo ljubi sonce in tople dni. Medved se v zverinjaku po ves dan sonči in čuvaji ga po nobeni ceni ne morejo nagnati v njegovo pečino, dokler sonce ne zaide.

Po Danisonovi trditvi se sončni žarki v polarnih krajih odbijajo od snežne površine in dajo precej veliko toploto.

Ugotovili so, da beli medved lahko zdrži tudi zelo močne sončne žarke, od katerih bi tiger ali lev, ta dva tipična predstavnika tropskega carstva, zbolela za sončarico.

Madagasi, narod brez volje

Madagaskar je čudna dežela s še bolj čudnimi prebivalci. Na tem otoku žive Madagasi, nenavadno človeško pleme, ki se zelo razlikuje od drugih plemen na zemlji. O tem čudnem narodu, pri katerem je duševna pasivnost razvita v največji meri, lahko brez pretiravanja rečemo, da je to eme brez volje.

Že sama slovnica njihovega jezika nam označuje Madagase kot ljudi brez volje. V njihovem jeziku ne obstoja velelnik. Če hoče Madagas koga poklicati, mu bo rekel: »Bilo bi dobro, če bi prišel.« Na isti način spregajo tudi vse druge glagole.

Madagasi ne imenujejo niti ene stvari z njenim pravim imenom čeprav njihov besednjak vsebuje izraze za vsako stvar. Oni radi vsako stvar olepšajo. Na primer ob smrti kakšnega rojaka bo Madagas rekel: »Ta in ta je odšel na dolgo pot ali na dolg dopust.« Ob bolezni pa poreče: »X. Y. ima nekoliko povišano temperaturo.«

Pri Madagasih ni besed levo in desno. Oni določujejo ta dva pojma po straneh neba, vzhodu in zahodu. Tako je pri njih leva roka zapadna roka in desna noga vzhodna noga.

Madagasi ne govore veliko. Njihovi maloštevilni znanstveniki trdijo, da se ta molčečnost lahko razloži z velikim nedostatkom volje za kakršno koli delavnost. Tudi mislijo neradi. Težko zdržijo dolge razgovore, in kadar morajo razmišljati, beže. Njihova velika duševna pasivnost pride najbolj do izraza v njihovih lakonskih pregovorih, kakor so na primer tile: »Človekovo srce ne bi smelo biti iz krvi in mesa, marveč bi moralo biti iz kamna.« »Dovršen mir, dovršena sreča.« »Vseeno, ali je fant ali dekle, glavno je, da je otrok.«

RADIO LJUBLJANA
OD 13. DO 19. FEBRUARJA 1941.

ČETRTEK, 13. FEBRUARJA

7.00: Jutranji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Šramel »Štirje fantje« 14.00: Napovedi, poročila 17.30: Radijski orkester 18.10: Plošče 18.40: Slovenščina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič) 19.00: Napovedi, poročila 19.25: Nac. ura 19.40: Plošče 19.50: Deset minut zabave 20.00: Reproduciran koncert simfonične glasbe 21.00: Radijski orkester 22.00: Napovedi, poročila Konec ob 22.20.

PETEK, 14. FEBRUARJA

7.00: Jutranji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 11.00: Šolska ura 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila, objave 17.30: Koncert dveh historičnih flavt (ga. Marija Tutta in g. Mirko Hočevar) 18.10: Ženska ura: Otrok sprašuje (ga. Uv. Velikonja) 18.30: Plošče 18.40: Francoščina (g. Stanko Leben) 19.00: Napovedi, poročila 19.25: Nac. ura: 19.40: Plošče 19.50: Vzgojni vpliv gora (g. Pavel Kunaver) 20.00: III. večer ruske glasbe 21.00: Radijski orkester 22.00: Napovedi, poročila. Konec ob 22.20 uri

SOBOTA, 15. FEBRUARJA

7.00: Jutranji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Plošče 14.00: Poročila, objave 17.00: Otroška ura 17.30: Plošče 17.50: Pregled sporeda 18.00: Radijski orkester 18.40: Naša domovina v ledeni dobi (g. prof. Ciril Šlebinger) 19.00: Napovedi, poročila 19.25: Nac. ura 19.40: Plošče 20.00: Zunanjepolitični pregled (g. dr. Al. Kuhar) 20.30: Jože Vombergar: Jaka se ženi 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23.00 uri.

NEDELJA, 16. FEBRUARJA

8.00: Jutranji pozdrav 8.15: Paganini: Velika sonata za kitaro solo in violino (gg. Slanko Prek, dr. Drago Zajc) 9.00: Napovedi, poročila 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve 9.45: Verski govor (g. ravnatelj Jože Jagodic) 10.00: Reproduciran orkestralni koncert 10.30: Veseli godci in Trboveljski pevski jazz 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 17.00: Reg z dežele, njega vzroki in posledice (g. dr. Fr. Pergar) 17.30: Pozdrav rojakom 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Ura slovenske pesmi in besede 20.30: Plošče 21.00: Radijski orkester 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Prenos lahke glasbe iz kavarne »Nebotičnik« Konec ob 23.00 uri.

PONEDELJEK, 17. FEBRUARJA

7.00: Jutranji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Domači trio 14.00: Poročila, objave 17.30: Radijski orkester 18.10: Duševno zdravstvo (g. dr. Anton Trstenjak) 18.30: Plošče 18.40: Naši plazilci in njihovi orjaški predniki (g. prof. Ciril Šlebinger) 19.00: Napovedi, poročila 19.25: Nac. ura 19.40: Plošče 19.50: Hudomušnosti (g. Fr. Lipah) 20.00: Plošče 20.30: Ob 40letnici Giuseppa Verdija. Koncert: Sodelujeja ga. Vida Kovič-Zamejčeva, članica mariborskega gledal., g. Jean Franci, član ljubljanske opere in Radijski orkester. Dirig. D. M. Šijanec 22.00: Napovedi, poročila. Konec ob 22.20 uri.

TOREK, 18. FEBRUARJA

7.00: Jutranji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila, objave 14.15: Šolska ura 17.30: Klavirski koncert, ga. Marta Ostercvaljalo 18.15: Plošče 18.40: Kemija in fizika v zdravništvu (g. prof. M. Adlešič) 19.00: Napovedi, poročila 19.25: Nac. ura 19.40: Plošče 19.50: Gospodinjska posvetovalnica (ga. Helena Kelhar) 20.00: Radijski orkester 21.30: Plošče 22.00: Napovedi, poročila. Konec ob 22.20 uri.

SREDA, 19. FEBRUARJA

7.00: Jutranji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Plošče 14.00: Poročila, objave 17.30: Plošče 17.45: Mladinska ura 18.30: Plošče 18.40: All je delo v gospodinjstvu poklic (ga. Franja Petrič) 19.00: Napovedi, poročila 19.25: Nac. ura: Vojaško predavanje 19.40: Plošče 19.50: Uvod v prenos 20.00: Prenos iz ljubljanske opere, v 1. odmoru: Glasbeno predavanje (g. V. Ukmar): v 2. odmoru: Napovedi, poročila. Konec ob 23.00 uri.

Železničarji in poštarji! V Vaši naporni službi, ki jo vršite v vsakem vremenu, v dežju in mrazu, Vas varuje prehlada požirek toplega čaja. Pa ne navadnega črnega čaja, temveč vitamine vsebujočega krepilnega »Emona« čaja. Prirejen z limono, rumom ali žganjem, vedno da pijačo izrednega učinka in okusa. Toda samo pravi »Emona« cvetlični čaj v originalnih paketih lekarne mr. Bahovec v Ljubljani. Dobi se povsod.

MALI OGLASI

NEKADILEC POSTANETE v treh dneh z našim zanesljivim in popolnoma neškodljivim sredstvom »Nikotinol«. — Velika steklenica din 70·— mala din 60·— Pošilja po povzetju »Jugopatent« Ljubljana, Dvoržakova 8. Iščemo zastopnike

ULTRAVIOLETNI ŽARKI so vir zdravja in lepote. Sončite se doma z našo patentirano ultravioletno obsevalko »ORIGINAL RUB«, ki Vam nudi zdravje in lepo rjavo polt. Zahtevajte brezplačno prospekte. »Jugopatent«, Ljubljana, Dvoržakova 8. — Iščemo preprodajalce

REVMATIZEM, išijas, nevralgijo, zamaščenost uspešno zdravite z našim masažnim aparatom »Vibrator«. Izboren tudi za nego lepote. »Jugopatent« Ljubljana, Dvoržakova 8. — Iščemo zastopnike

POSOJILA dajemo našim članom in varčevalcem. Ugodni pogoji. Vloge obrestujemo po 5 odstotkov. Vsi varčevalci brezplačno zavarovani. Zadruga »Moj dom« Ljubljana, Dvoržakova 8. — Iščemo poverjenike

CVETLIČNI MED in Ia medico dobite naj ceneje v **Medarni**, Ljubljana, Židovska ul. 6.

FILATELISTI POZOR! Kupujem vsakovrstne posamezne znamke kot tudi celotne zbirke po najvišjih dnevnih cenah. Istočasno nudim filatelistom znamke v serijah ali posamezne po najbolj ugodnih cenah. Poizkusite in prepričali se boste. Knjigarna Janez Dolžan — Ljubljana, Stritarjeva 4.

»ZNAČAJ IN USODO« Vam spišem, ako mi pošljete dan, mesec, leto rojstva in din 10·— v znamkah. Franja Polanec, Medno 44, p. Št. Vid nad Ljubljano.

KUPUJEM krojaške in volnene odpadke po najvišjih cenah. R. Višnjevec, Ljubljana, Stari trg 15.

POKVARJENO belo ali enotno moko kupimo. Ponudbe na ogl. odd. »Družinskega tednika« pod »Pokvarjena«.

„REALITETA"
zavod za kupoprodajo nepremičnin je samo v Ljubljani
Prešernova ul. 54/I. Tel. 44-20

Nujna dolgoročna
POSOJILA
državnim, banovinskim, mestnim uradnikom in zvaničnikom, železničarjem, orožnikom, finančarjem, upokojencem itd. daje stari renomirani denarni zavod. Pojasnila daje zastopnik
MIHAEL KREČ, LJUBLJANA
Tyrševa 33

Premog-Koks-Drva
RESMAN LOJZE - Ljubljana
Cesta 29. oktobra (Rimska) št. 21
telefon 44-80

FR. P. ZAJEC
IZPRAŠAN OPTIK IN URAR
LJUBLJANA, sedaj **Stritarjeva ul. 6**
pri frančiškanskem mostu
Vsakovrstna očala, daljnogledi, topiomeri, barometri, nvgrometri, itd. Velika izbira ur, zlatnine in srebrnine. Samo kvalitetna optika. Ceniki brezplačno

Obleke, perilo, vetrni suknjiči, dežni plašči, trenčkoti in vsa praktična oblačila, nudi v največji izbiri, najceneje
Presker
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

NALIVNA PERESA

za vse življenje. Prozorno držalo, izredno velik rezervoar črnila, 14 karatno zlato pero. Najlepše darilo za vse prilike. »Jugopatent« Ljubljana, Dvoržakova 8 — Zahtevajte cenik. Sprejmemo zastopnike.

OKAMA MAZILO
Iz zdravilnih zelišč. Čudovit uspeh pri ranah, opeklinah, ožuljenjih, volku, turih in vnetjih itd. za nego dojenčkov pri kožnem vnetju, izpoščajih in hrastah na temenu, za razpokane orsne bradavice.
Dobi se v lekarnah in drogerijah.

Pri kašlju
REMEDIA
Guajacol
SIRUP
v tem originalnem zavitku
DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH
Glavno zastopstvo za Slovenijo:
Lekarna BAHOVEC, Ljubljana
Reg. s. br. 22366-18. IX. 1940

Izdaja K. Bratuša, novinar; odgovarja Hugo Kern, novinar; tiska tiskarna Merkur d. d. v Ljubljani; za tiskarno odgovarja O. Mihalek — vsi v Ljubljani.